

**Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic**

Výroční zpráva

2008

© Národní knihovna ČR, 2009

Photographs © Michaela Bäumlová, Jana Dřevíková, Jana Dvořáková, Future Systems,
Eva Hodíková, Ivan Král, 2009

ISBN 978-80-7050-570-0

ISSN 1211-8699

ISBN 978-80-7050-571-7 (angl. vyd.)

Události roku

■ Nová budova Národní knihovny ČR a revitalizace Klementina

Situace okolo výstavby nové budovy Národní knihovny ČR se v roce 2008 velmi zkomplikovala. Magistrát hl. města Prahy nepodepsal smlouvu o smlouvě budoucí na odprodej pozemků v Praze 7 – Letná. Tímto se prakticky celá příprava výstavby nové budovy zastavila. Před vedením Národní knihovny ČR tím vyvstal nový problém, jak tuto situaci řešit. Po dohodě s ministrem kultury

Novostavba NK ČR na Letné. Vizualizace: Future Systems

bylo rozhodnuto o výstavbě depozitáře pro cca 1,6 milionů svazků. Takové rozšíření kapacity Národní knihovny je jediným možným řešením nastalé situace. Depozitář bude umístěn na pozemcích patřících Národní knihovně ČR v Praze-Hostivaři. Na jeho přípravu byl vydán Registrační list evid. č.: 134 123 0004 ze dne 6. 8. 2008. Dále vedení Národní knihovny ČR po dohodě s Ministerstvem kultury ČR rozhodlo o okamžité přípravě zásadní revitalizace Klementina. Ta vychází z předpokladu dostavby depozitáře pro 10 milionů svazků a současně umožní přestěhování administrativy, zpracovatelských linek a digitalizační linky do nového objektu v Hostivaři. Postupným přestěhováním těchto provozů se vytvoří podmínky pro vybudování moderní knihovny v Klementinu.

Centrální depozitář v Hostivaři. Foto: Ivan Král

Sklad v Centrálním depozitáři v Hostivaři. Foto: Ivan Král

■ Národní digitální knihovna

Širší kontext – ochrana a zpřístupnění národního digitálního kulturního dědictví

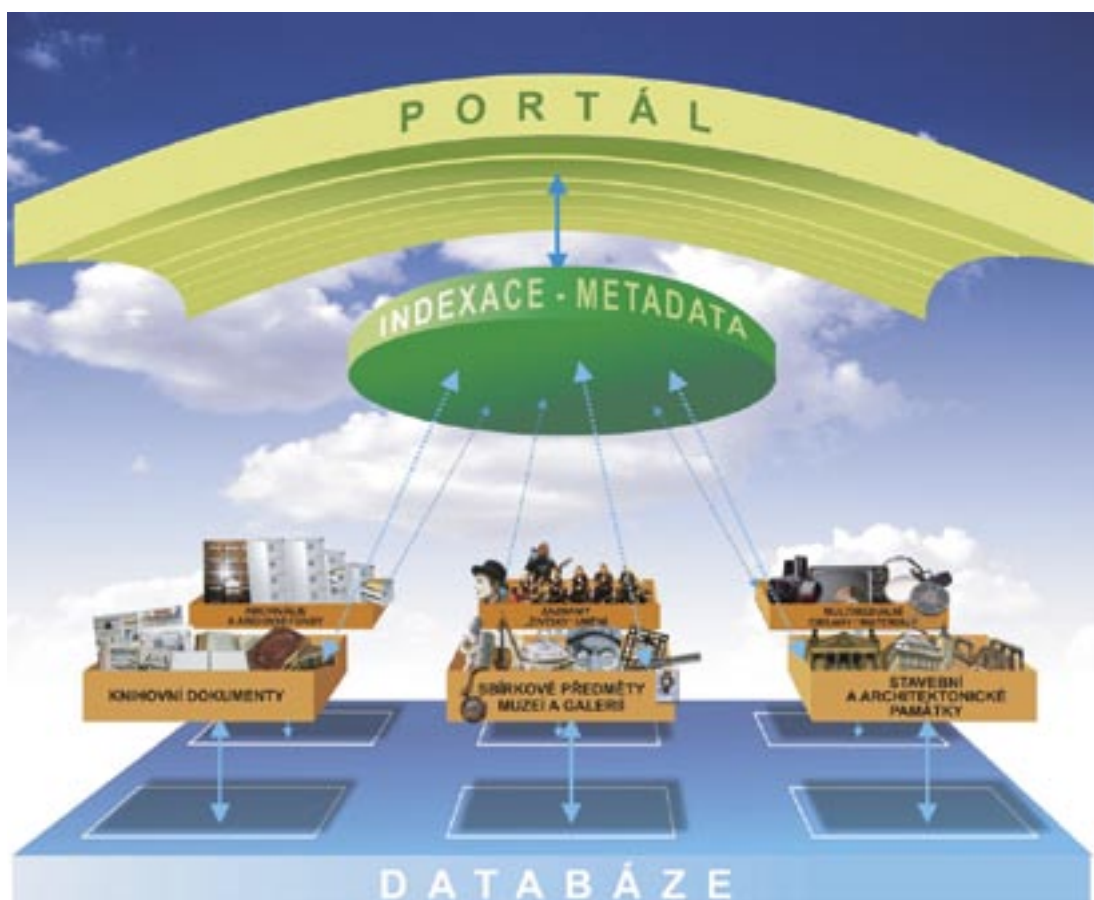
Ministerstvo kultury ČR připravuje Národní strategii digitalizace. Strategii bude vytvářet pracovní skupina, jejímiž členy jsou pracovníci Ministerstva kultury ČR a příspěvkových organizací, jichž se oblast digitalizace nejvíce týká.

Zároveň zde vznikl projekt iFontes, který byl snahou o uspořádání projektů podaných v Integrovaném operačním programu do jednoho celku. Projekt iFontes pokrývá **digitalizaci, dlouhodobou ochranu digitálních dat a přístup k celému národnímu kulturnímu dědictví v digitální formě**. Přístup uživatelů k českému národnímu kulturnímu dědictví bude řešen přes jeden národní portál zahrnující knihovní dokumenty, archiválie, muzejní sbírky, architektonické památky, média a živé umění.

Národní digitální knihovna

Národní digitální knihovna bude zahrnovat významnou část národního kulturního dědictví, neboť, jak je patrné z obrázku, knihovní dokumenty jsou jedním z pilířů celého kulturního kontextu. Národní digitální knihovna bude fungovat v širším kontextu České digitální knihovny.

Digitalizace a zpřístupnění národního kulturního dědictví. Schéma: Bohdana Stoklasová, Martin Zhouf

Obrázek níže ilustruje celkový koncept České digitální knihovny. Začneme uprostřed diagramu. Střed (srdce) celého systému Národní digitální knihovny obsahuje vybrané digitální objekty, které jsou považovány za jádro národního kulturního dědictví. Tyto digitální objekty určené k dlouhodobé ochraně a zpřístupnění jsou digitalizované analogové dokumenty nebo tzv. born digital dokumenty. Vznikají v rámci tří velkých národních projektů:

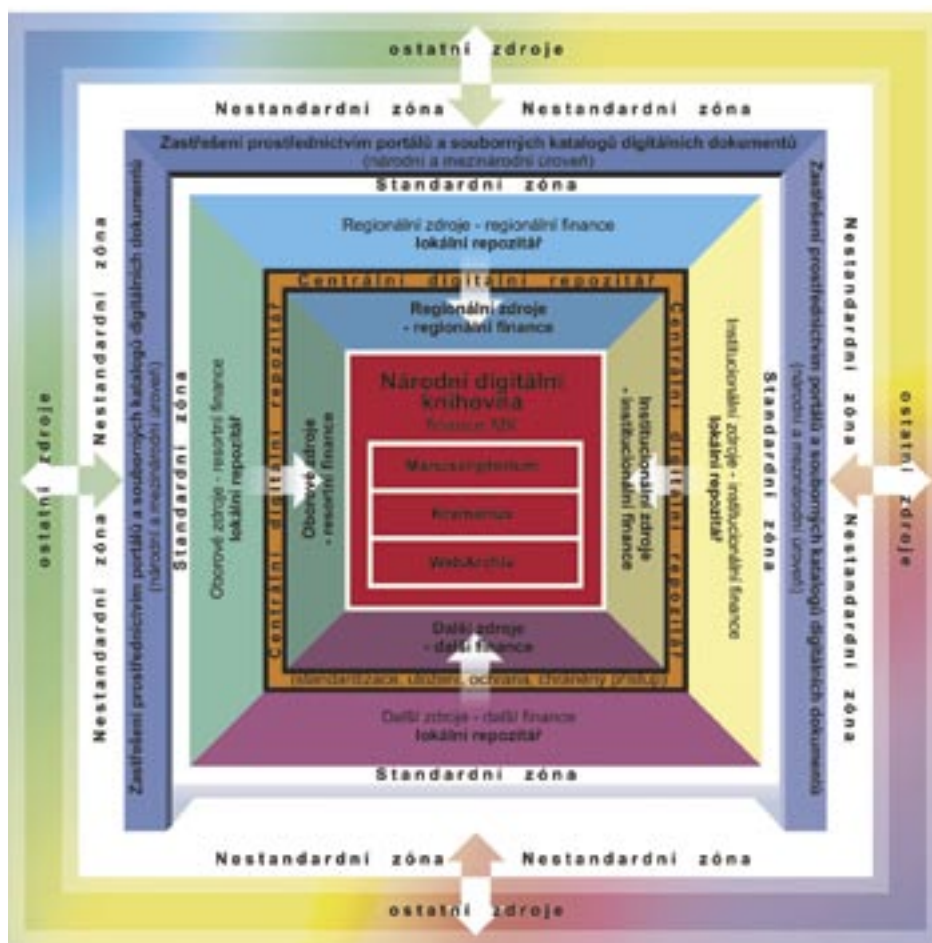
Manuscriptorium (<http://www.manuscriptorium.com>) je systém pro vytváření sbírek a zpřístupnění informací o historických a vzácných dokumentech na internetu, včetně virtuální digitální knihovny digitalizovaných dokumentů.

Kramerius (<http://kramerius.nkp.cz>) se zaměřuje na ochranu a zpřístupnění periodik, knih a ostatních dokumentů publikovaných od roku 1801. Velká část těchto dokumentů je silně ohrožena v důsledku tisku na kyselém papíře a/nebo častého používání.

WebArchiv (<http://www.webarchiv.cz>) je digitální archiv českých webových zdrojů, které jsou shromažďovány s cílem jejich dlouhodobé ochrany a zpřístupnění.

Dokumenty, které vlastní nebo vytvoří jakákoliv česká knihovna, muzeum, archiv nebo jiná podobná instituce, mohou být vybrány za součást Národní digitální knihovny. Digitalizace, vytváření metadata a ochrana těchto vybraných dokumentů jsou financovány Ministerstvem kultury ČR.

Česká digitální knihovna

Česká digitální knihovna. Schéma: Bohdana Stoklasová, Martin Zhouf

Instituce s digitálními objekty, které nebyly vybrány do Národní digitální knihovny, přesto budou moci uložit svá data v Centrálním digitálním repozitáři, pokud o to budou stát. Bude ovšem požadována finanční spoluúčast ostatních ministerstev (v závislosti na různých oborech), regionů i samotných institucí. Digitální data jsou vytvářena samozřejmě i v ostatních institucích, které ovšem nemusí mít zájem o uložení svých dat v Centrálním repozitáři. Data uložená v lokálních repozitářích provozovaných takovými institucemi financovanými různými ministerstvy, samotnými institucemi, místními úřady nebo firmami mohou být integrována do národního, mezinárodního portálu nebo jiných integračních nástrojů, pokud budou podporovat obecně uznávané a domluvené standardy.

Několik národních grantových projektů umožnilo odstartovat digitalizační projekty v ČR již počátkem 90. let minulého století. S archivací webu se začalo v roce 2000. Od samého počátku byly respektovány mezinárodní standardy a díky tomu bylo možné všechny výstupy lehce integrovat do různých portálů (TEL, EUROPEANA apod.). Ačkoliv je ČR malá země, vydobyla si celosvětové uznání pro svou dlouhou tradici a výborné výsledky v oblasti digitalizace a digitální ochrany: v roce 2005 obdržela Národní knihovna ČR cenu UNESCO/JIKJI *Memory of the World* za svůj přínos k ochraně a zpřístupňování kulturního dědictví. **I přesto je digitalizace a problematika digitální ochrany v ČR v posledních letech významně pozadu za ostatními státy v důsledku nedostatku finančních prostředků a následně pomalého postupu digitalizace. Ze stejného důvodu zatím NK nevybudovala tzv. důvěryhodný digitální repozitář, který by byl schopen projít mezinárodní certifikací.**

Celková situace by se mohla ale velmi brzy změnit. **Ministerstvo kultury ČR a česká vláda přijaly Národní digitální knihovnu za strategickou prioritu a jako kandidáta pro financování v rámci Integrovaného Operačního Programu – IOP (Smart Administration).**

Národní knihovna ČR spolu s Moravskou zemskou knihovnou v Brně připravila projekt se dvěma hlavními cílovými liniemi:

- **urychlení digitalizace** (dvě digitalizační centra v Praze a v Brně, nasazení masové digitalizace)
- **dlouhodobá ochrana digitálních objektů a přístup k nim** (důvěryhodný digitální repozitář umístěný ve dvou geograficky odlišných lokalitách: Praha a Brno).

Pro konkrétnější představu o obsahu i rozsahu zmíněného IOP projektu uvádíme několik čísel: jádro českého národního kulturního dědictví (dokumenty publikované na našem území od roku 1801 včetně plus historické dokumenty do roku 1800 uložené v českých knihovnách) tvoří přibližně **1,2 milionu dokumentů**, což představuje **350 milionů stránek**. Digitalizace tohoto množství současným tempem by trvala zhruba 300 let, během nichž by se řada dokumentů vytištěných na kyselém papíře a/nebo často využívaných dostala do stavu, kdy by je nebylo možné vůbec digitalizovat, a náš stát by tak nenávratně ztratil velmi důležitou část svého kulturního dědictví. Projekt umožní digitalizovat těchto **350 milionů stránek během 20 let**. Nejohroženější a nejvyužívanější dokumenty (většinou noviny) by měly být digitalizovány během prvních pěti let projektu v letech 2009–2014.

Výsledky projektu budou následující:

- Digitalizace dokumentů vydaných v a po roce 1801: 540 000 dokumentů, 137 milionů stránek (1060 TB „surových“ dat v jedné lokalitě, 60 TB dat na rychlých discích pro zpřístupnění).
- Digitalizace historických dokumentů vydaných do roku 1800: 20 000 dokumentů, 9 milionů stran (50 TB „surových“ dat v jedné lokalitě, vše na rychlých discích pro zpřístupnění).
- WebArchiv: sklizení a archivace 5 miliard souborů (221 TB „surových“ dat v jedné lokalitě, vše na rychlých discích pro zpřístupnění).
- Důvěryhodný digitální repozitář (certifikovaný interním i externím auditem).
- Uživatelsky příjemný a „customizovatelný“ přístup k digitálnímu obsahu pro různé uživatele.

Celkový rozpočet celého projektu bude 706 000 000 Kč (85% podpora, 15% spoluúčast).

■ Významné akvizice

Nákup fondu františkánské knihovny v Chebu

Na sklonku roku získala Národní knihovna nebyválně cennou a rozsáhlou akvizici, knihovní fond někdejšího františkánského kláštera v Chebu, čítající bezmála 11 000 svazků z období od 30. let 15. století do 40. let 20. století. Byl zakoupen od Biskupství plzeňského za částku 42 000 000 Kč, přidělenou Ministerstvem financí ČR ze státního rozpočtu. Chebský klášter byl původně jako minoritský založen již před rokem 1247. Roku 1465 byl reformován a osazen františkány-observanty. Jako jiné řeholní instituce byl roku 1950 násilně zrušen. Po restituci kláštera v 90. letech 20. století byl řádem františkánů převeden do majetku nově vzniklé plzeňské diecéze, která gotický konvent nedávno prodala městu Cheb a historickou knihovnu nabídla jako celek Národní knihovně.

Jde o jedinečně dochovaný fond, jenž donedávna stál stranou pozornosti badatelů a na své ocenění teprve čeká. Nález dokonce dvou exemplářů tzv. 31řádkového odpustkového listu, který na podzim 1454 vytiskl v Mohuči Johann Gutenberg, jistě nebude objevem posledním. Mezi typografickými jedlolisty, užívanými chebskými knihvazači sekundárně k výlepům předešlých, se dosavadní kustodce M. Bäumlové podařilo dále objevit dva dosud ve světové odborné literatuře nepopsané unikáty: německý kalendář na rok 1488 a rovněž německé veršované naučení pro čas morové epidemie z první

*Původní interiér knihovny františkánského kláštera v Chebu s historizujícím mobiliářem z konce 20. let 20. století.
Foto: Michaela Bäumlová*

poloviny 80. let 15. století. Jádru fondu je tvořeno svazky pocházejícími z pozdně středověké klášterní pultové knihovny s knihami upoutanými na řetězech, tzv. *libri catenati*. Na některých ze svazků se tyto řetězy – v Čechách naprosto výjimečně – dochovaly. Nebývale početná je sbírka inkunábulí se 458 tisky z poslední třetiny 15. století. Dalších pět stovek tisků pochází z první třetiny 16. století. V těchto obdobích klášter doznal největšího duchovního a kulturního významu. Dále knihovna chebského františkánského kláštera obsahuje 159 rukopisů (nejstarší datovaný pochází z roku 1436). Vynikají mezi nimi především německé kodexy s díly z oblasti středověké mystiky či homiletiky. Nejobjemnější část fondu tvoří produkce 17. a 18. století, v níž jistě zaujme obsáhlý soubor typografických egerian (chebští tiskaři Dexter, Fritsch a Orwanski) či mapové atlasy a soubory vedut. Mezi tisky 19. století a první poloviny 20. století se nachází důležitá jazykově německá regionální literatura, mnohdy dosud v našem fondu nezastoupená, četná sudetika či pozoruhodný soubor antisemitských a antimodernistických titulů. Mimořádná hodnota této po více než pět století budované knihovny spočívá ve skutečnosti, že se jí dodnes podařilo uchovat jako celek, jenž má sám o sobě nebývalou vypořádací hodnotu.

Libri catenati z chebské knihovny. Foto: Michaela Bäumlová

Nákup trezorového fondu premonstrátské knihovny v Teplé

Za částku 11 303 000 Kč, přidělenou Ministerstvem kultury ČR, byla zakoupena poslední část historického jádra knihovny premonstrátů v Teplé u Mariánských Lázní, která byla jako celek prohlášena za kulturní památku a kterou klášter nabídl v roce 2006 českému státu k odkoupení. Konkrétně se jednalo o 578 rukopisů a rukopisných zlomků, mezi nimiž se nachází řada středověkých cimelií. Především část, tvořená sbírkou 544 inkunábulí, tedy tisků vydaných před rokem 1501, dále 746 paleotypy z první poloviny 16. století a 595 rukopisy, byly Národní knihovnou odkoupeny v letech 2006 a 2007 za částky 20 000 000 a 36 947 000 Kč. Jde o jednu z nejvzácnějších klášterních knihoven na našem území, která obsahuje většinu svazků původního fondu, jenž se konstituoval na přelomu středověku a raného novověku, za doby panování významného opata Zikmunda Hausmanna (1458–1507) a jeho nástupců, kdy klášter doznal velkého duchovního, kulturního i ekonomického rozvoje.

■ Adoptujte si svůj rukopis

Projekt Národní knihovny **Adoptujte si svůj rukopis** vznikl v roce 2005 a jeho cílem je záchra-
na našeho kulturního dědictví. Rukopisné památky vytvořené ve středověku a na počátku novověku
jsou jeho nedílnou součástí a tvoří paměť národa. Hlavním smyslem adopce je nahradit originál stře-
dověkého rukopisu **uměleckou kopií**. Akademičtí malíři-restaurátoři dokáží podle originálu vzácného
rukopisu naprosto věrně takovou kopii zhotovit za použití materiálů, s jakými pracovali staří mistři.
Jedině tento dvojník stvořený umělcem dokáže plnohodnotně zastoupit původní dílo na dlouhodobých
i putovních výstavách, ve stálých expozicích či při prezentaci v zahraničí.

V současné době uchovává Národní knihovna ve svých sbírkách 15 000 rukopisů a přes
200 000 starých tisků. Nejvzácnější z nich není možné vystavovat bez rizika poškození. Díky projek-
tu **Adoptujte si svůj rukopis** se tyto písemné památky stávají přístupné nejširší veřejnosti.

Za čtyři roky trvání projektu vzniklo postupně devět uměleckých kopií, z nichž většina několikrát
zastoupila vzácné originály na významných výstavách. Národní knihovna si váží všech dárců, kteří se
projektu účastní. Mezi nejvýznamnější adoptivní rodiče patří NADACE JISTOTA Komerční banky, a. s.,
která tři roky po sobě věnovala finanční příspěvek na zhotovení tří uměleckých kopií.

Ulrich Richental, *Kronika
kostnického koncilu*
NK ČR VII.A.18, fol. 125v

■ Výstava *Čas odložil svůj šat (Móda z rukopisů 11.–16. století)*

Tato výstava, jež probíhala v Galerii Klementinum od 26. listopadu 2008 do 1. března 2009, byla výpravou do světa módy a oblékání středověké a raně novověké společnosti českých zemí. Expozice byla rozčleněna do deseti tematických sekcí: urozený svět panovníků a jejich blízkých, prostředí dvora a šlechty, oblékání duchovních všech stavů a řádů, šatní truhlice bohatých měšťanů a jejich rodin, oblečení řemeslníků a jejich nejbližších, oblékání husitů, svět ozbrojenců a rytířů, vesnické prostředí, oděvy lidí z okraje společnosti a pomyslnou cestu výstavou mohli návštěvníci zakončit v „malém velkém“ světě dětí. Hlavní těžiště výstavy spočívalo v iluminacích z 33 rukopisů, které pocházejí především z fondů Národní knihovny ČR, některé poskytly další instituce (Národní muzeum ČR, Památník národního písemnictví, Městský archiv v Olomouci). Pět nejvzácnějších originálů bylo umístěno v trezorové místnosti. Druhým těžištěm výstavy byly historické oděvy, které vytvářejí Martin a Martina Hřibovi autentickými dobovými technologiemi, řeholní oděvy z břevnovského kláštera, repliky

*Kopie oděvu měšťanského páru
zapůjčené od Barrantov
Studio a. s. – divize Fundus.
Foto: Eva Hodíková*

Součásti oblečení a výzbroje válečníka zapůjčené ze soukromých sbírek prostřednictvím Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě. Foto: Eva Hodíková

brnění a zbraní zapůjčené ze soukromých sbírek (ve spolupráci s Muzeem J. A. Komenského v Uherském Brodě) a historické kostýmy zapůjčené od Barrandov Studio a. s. – divize Fundus, jež si „zahrály“ v různých filmech. Jejich prostřednictvím se dotvářela výpověď vystavených rukopisů, respektive historických vyobrazení, a návštěvníci výstavy si tak vytvořili ucelenou představu o jednotlivých typech oblečení i jejich doplňcích. Součástí expozice bylo promítání komentovaného dokumentu o výstavě. Její koncepce rovněž umožnila, aby si návštěvníci galerie některé části brnění sami přímo na místě vyzkoušeli. U příležitosti výstavy byla vydána publikace *Čas odložil svůj šat (Móda z rukopisů 11.–16. století)* v české a anglické verzi. Připravena byla také řada upomínkových předmětů.

Rytířská zbroj zapůjčená ze soukromých sbírek prostřednictvím Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě. Foto: Eva Hodíková

Hlavní činnosti

■ Doplnění knihovních fondů

Průběžné doplňování novodobých fondů bylo financováno z příspěvku na činnost instituce částkou ve výši 1 332 tis. Kč (tj. 0,61 % z celkového příspěvku na činnost), dále z účelové neinvestiční dotace MK ČR ve výši 15 milionů Kč a z účelové neinvestiční dotace ve výši 450 tis. Kč na nákup on-line přístupů do elektronických zdrojů. Pro realizaci projektu české knihovny při Univerzitní knihovně v Bratislavě byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 400 tis. Kč. Doplnkově byly použity další finanční prostředky z projektů, jejichž hlavním cílem bylo zkvalitnění informačního prostředí a poskytování služeb, a to především na zabezpečení přístupů do elektronických databází.

Oblast doplňování fondů je dlouhodobě poznamenána nedostatkem finančních prostředků. Nominální výše prostředků, které má akvizice k dispozici, se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni, ovšem reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, platby DPH, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i vlastní strategické cíle instituce.

Dokumenty jsou do knihovních fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, příp. z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména on-line přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

(Doplňování knihovních fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

■ Zpracování knihovních fondů

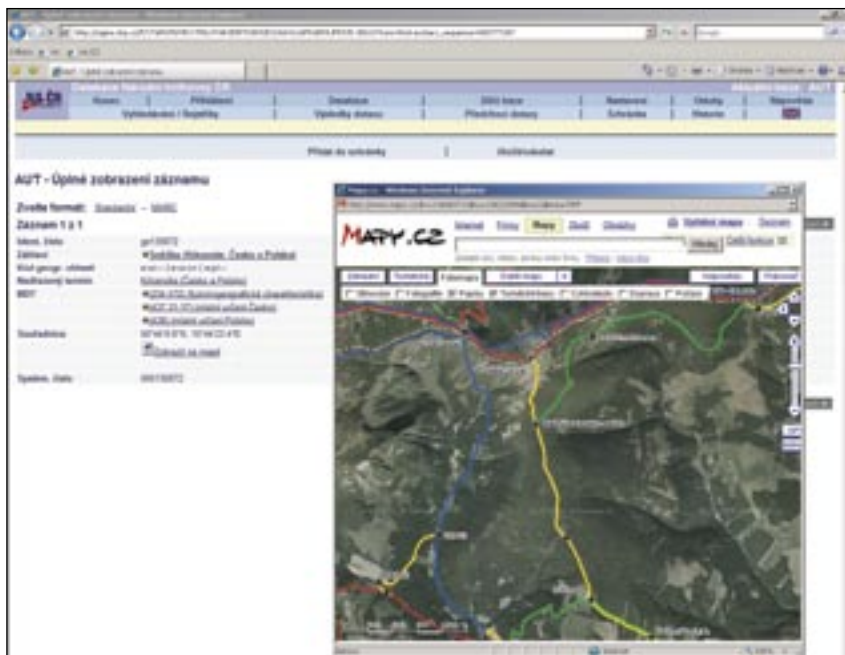
V roce 2008 pokračovala spolupráce s Moravskou zemskou knihovnou a Vědeckou knihovnou v Olomouci na zpracování české knižní produkce pro Českou národní bibliografii. Bibliografické záznamy dokumentů současné české knižní produkce jsou v rámci této spolupráce průběžně obohacovány

The screenshot displays the NKC (National Library of the Czech Republic) electronic catalog. The main record is for a book titled "Publikace zemědělské Československa 1945-1989 a zvláštní vydání...". The record includes fields for title, author, publisher, and various classification codes. A secondary window titled "Obsah" (Table of Contents) is overlaid on the right side of the main record view.

*Záznam
v elektronickém
katalogu
Národní knihovny
s obálkou knihy
a jejím obsahem*

o obsahové informace – stránky obsahu jsou součástí zobrazení záznamu a slova z obsahu doplňují možnosti vyhledávání dokumentů. Vedle toho došlo i k dalšímu obohacení záznamů – katalogy NK ČR a Souborný katalog ČR byly propojeny s Obálkovým serverem a tam, kde je to možné, jsou v katalozích u záznamu zobrazovány obálky publikací. Záznamy jsou rovněž propojovány i s údaji dostupnými na Google Book Search.

V souboru národních věcných autorit byla zprovozněna aplikace *Geolink.nkp.cz* – prototyp obohacování geografických autorit o pole pro souřadnice, lokalizace daných entit na mapě a propojení s veřejně dostupnými mapovými službami.

Příklad vyhledávání v bázi AUT

Pro Souborný katalog ČR byl rok 2008 velmi úspěšný především z hlediska rekordního nárůstu počtu knihoven, které v tomto roce zahájily spolupráci na jeho budování. Počet knihoven přispívajících do Souborného katalogu ČR vzrostl o dalších 83 knihoven. Roste i jeho využití – webové stránky navštívilo měsíčně v roce 2008 v průměru o 5500 uživatelů více než v roce 2007 a počet objednávek meziknihovní výměnné služby odeslaných z prostředí Souborného katalogu se proti roku 2007 více než zdvojnásobil.

■ Historické a hudební fondy

Zkvalitnění služeb odboru historických a hudebních fondů

V rámci zkvalitnění služeb čtenářům došlo během léta k rozšíření obou studoven odboru historických a hudebních fondů.

Studovna rukopisů a starých tisků se vrátila do své původní velikosti z 30. let 20. století. Prostor byl vybaven novým kamerovým systémem a novými osvětlovacími tělesy. Počet čtenářských míst vzrostl na dvacet jedna včetně dvou míst pro práci s elektronickými katalogy a internetem. Volný výběr se rozšířil o 20 běžných metrů a v roce 2009 se po instalaci nových regálů zvětšil jeho kapacita o dalších 20 běžných metrů knih.

Studovna Hudebního oddělení byla rozšířena o nový prostor připojením přilehlé chodby. Díky tomu bylo možné rozšířit volný výběr knih o cca 3000 svazků. Nové uspořádání příruční knihovny má pro návštěvníky větší logiku, encyklopedická literatura je vystavena hned ve vstupním (nově upraveném) prostoru, kde je umístěn i výpůjční pult. Tím se v původní části studovny vytvořila opravdu klidová zóna pro práci s hudebními materiály a pro nerušené vyhledávání v elektronických zdrojích.

Studovna rukopisů a starých tisků. Foto: Eva Hodíková

Akvizice Hudebního oddělení

Pro fond Hudebního oddělení se podařilo zakoupit konvolut šestnácti tisků, vesměs prvních vydání Beethovenových klavírních sonát a dalších skladeb určených pro klavír. Vzácné tisky se dle publikovaného soupisu rukopisných a tištěných pramenů k hudebnímu dílu Ludwiga van Beethovena (Fojtíková, Jana: Die ältesten Quellen der Werke Beethovens in der Tschechischen Republik, in: *Miscellanea Musicologica XXXVIII*, Praha 2006, s. 9–105) na našem území nacházejí velmi zřídka, pouze v jednom exempláři, případně v mladším dotisku. Získané prameny, významné v celoevropském a zejména střeoevropském kontextu, nejen vhodně doplní sbírku tištěných pramenů Hudebního oddělení, ale budou znamenat také přínos v beethovenském bádání pro naše i zahraniční badatele.

Studovna Hudebního oddělení.
Foto: Eva Hodíková

Dar Hudebnímu oddělení

Hudební oddělení obdrželo darem faksimile autografních partitur čtyř významných oper W. A. Mozarta. Projekt postupného vydávání faksimilí sedmi nejvýznamnějších Mozartových oper *The Seven Great Operas of Wolfgang Amadeus Mozart Published as Facsimile Autograph Scores* realizuje Packard Humanities Institute (USA) ve spolupráci s Bärenreiter-Verlag. Má charakter charitativní pomoci knihovnám a dalším badatelským střediskům v umožnění detailního autentického studia mozartovských pramenů. Faksimile jsou skvěle technicky provedena včetně veškerých hudebně-historických náležitostí, zvnějšku i zevnitř esteticky velice působivá. Osobní dopis ředitele Bärenreiter-Verlag Leonharda Scheucha, jenž byl k daru přiložen, obdivně hovoří o Mozartově Památníku, který měl možnost v roce 2006 navštívit. Je jeho přáním, aby tato velkoryse pojatá edice byla do Památníku přiřazena jako jeho trvalá součást a pomoc v badatelských záměrech všech jeho návštěvníků.

Konzervace a ochrana sbírky rukopisů a vzácných tisků

Základem soudobé konzervátorské praxe jsou průzkumy sbírek. S jejich pomocí je možné získat informace o fyzickém stavu jednotlivých objektů, odhalit souvislosti mezi podmínkami uložení jednotlivých sbírek v depozitářích a průběhem

Rukopis XIII.H.2, fol. 27r. Foto: Jana Dřevíková

degradačních procesů, které nevyhnutelně probíhají. Výsledky průzkumu a jeho interpretace jsou základem konzervátorského postupu, jehož cílem je stabilizace a prodloužení životnosti jednotlivých objektů nebo celých sbírek. V průběhu roku 2008 provedlo Restaurátorské oddělení průzkum barevné vrstvy skupiny rukopisů připisovaných dílně mistra Šelmsberské bible (obr. vlevo). Dále proběhl průzkum sbírky perských rukopisů, jehož výsledkem bylo odhalení jak materiálového složení, tak technologického postupu (obr. dole a na protější straně). Průzkum prašnosti Barokního knihovního sálu v Klementinu provedený ve spolupráci s Laboratoří chemie

a fyziky aerosolů Ústavu chemických procesů AV ČR, v. v. i. byl součástí rozsáhlých testů, jejichž cílem byla determinace míry kontaminace ovzduší v depozitních prostorách NK.

Dalším prvkem preventivní ochrany fondů byla digitalizace negativů univerzitních tezí. Převedení barokních grafických listů do digitální podoby znamená jejich zpřístupnění široké veřejnosti bez sebe-menšího ohrožení jejich fyzické existence.

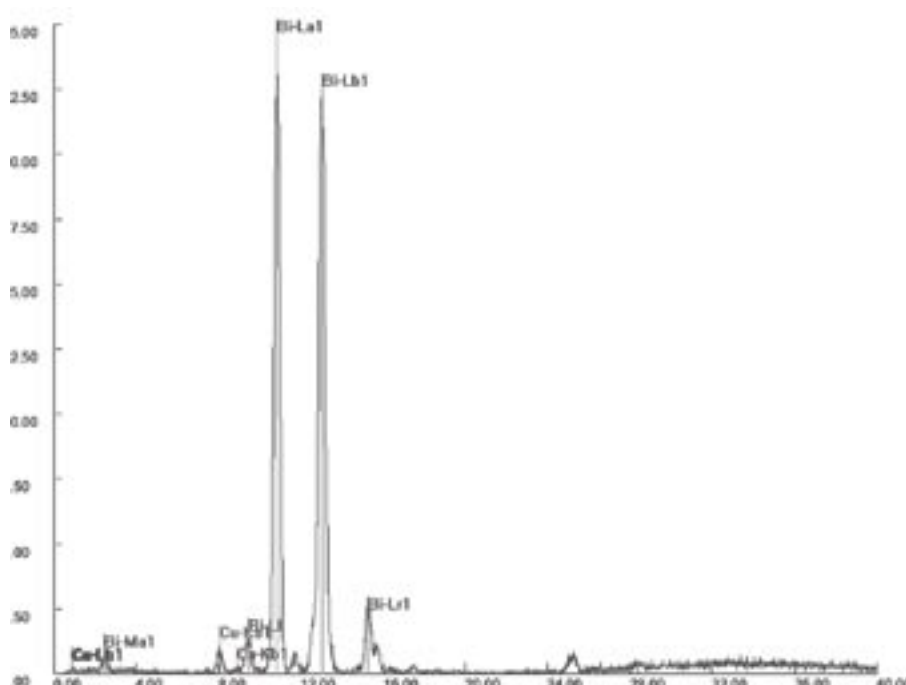

Rukopis XVIII.B.113 před rekonstrukcí (vlevo) a po ní (vpravo).
Foto: Jana Dvořáková

Graf XRF ukazuje
prvkové složení
barevné vrstvy
rukopisu

■ Slovanská knihovna

Slovanská knihovna (SK) je veřejně přístupná, specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem Národní knihovny, při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

SK je od roku 1973 z rozhodnutí Mezinárodního komitétu slavistů pověřena plněním funkce centra pro evidenci a zpracování materiálů vztahujících se k mezinárodním sjezdům slavistů. U příležitosti konání mezinárodního sjezdu slavistů v makedonském Ochridu v září 2008 proto SK připravila a vydala bibliografii publikovaných příspěvků přednesených na předchozím slavistickém sjezdu, který se konal v roce 2003 v Lublani. Podílela se též na přípravě výstavy české slavistické produkce za posledních pět let, která byla instalována v kongresových prostorách.

Za podpory Slovanského ústavu Akademie věd ČR, v. v. i. a Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR, v. v. i. připravila SK dvoudenní konferenci věnovanou životu a odkazu díla českého historika, znalce problematiky moderních ruských dějin a ruského revolučního hnutí a dlouholetého ředitele Ruského zahraničního historického archivu Jana Slavíka. Příspěvky všech šestnácti účastníků budou publikovány ve sborníku připraveném v české i anglické verzi.

Ve spolupráci s Harvardskou univerzitou SK pokračovala v programu mikrofilmování a digitalizace druhé části periodik vydávaných ukrajinskou emigrací na území meziválečného Československa. Druhým rokem probíhalo řešení tříletého grantového projektu podpořeného Grantovou agenturou ČR, jehož výsledkem bude katalogizace, kvalitní uložení a zpřístupnění sbírky administrativních dokumentů (spisovny) bývalého Ruského zahraničního historického archivu.

Do svého fondu speciálních sbírek získala SK darem sbírku dokumentů vztahujících se k životu a dílu ruského avantgardního malíře Vadima M. Rochlina (1937–1985). Materiály knihovně darovala jeho žena Tamara I. Fedorova. Po zpracování bude kolekce zpřístupněna badatelům, její inventární seznam bude dostupný on-line.

Akvizici fondu slovenské literatury pomohla opětovná realizace projektu NK a Univerzitní knihovny v Bratislavě *Slovenská knihovna – Česká knižnica*, který je garantován českým a slovenským ministerstvem kultury. Projekt, který pokračoval třetím rokem, umožňuje alespoň částečně snížit deficit finančních prostředků určených na akvizici knižních dokumentů, s nímž se potýká celá NK.

S kolektivním správcem autorských práv Dilia byla uzavřena licenční smlouva na službu elektronického dodávání dokumentů. Licence na tuto službu byla poskytnuta všem knihovnám, které jsou evidovány podle knihovního zákona č. 257/2001 Sb.

Na projektu *Benchmarking knihoven* spolupracovalo 95 knihoven. Do společné porovnávací databáze byly soustředěny údaje za rok 2007. Projekt byl prezentován na seminářích v jednotlivých krajích i na mezinárodní konferenci věnované problematice měření výkonu a kvality, která se uskutečnila v září v Bratislavě.

Koordinace výkonu regionálních funkcí knihoven probíhala na bázi komise pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR. Zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2007 byla rozeslána vedoucím odborů krajských úřadů. Knihovnický institut zajišťoval koordinaci aktivit knihoven v souvislosti s realizací *Projektů internetizace knihoven* a dotačního programu *Veřejné informační služby knihoven*. Ve spolupráci s nakladatelstvím Host byla vydána publikace Jiřího Trávnička *Čtete? Obyvatelé české republiky a jejich vztah ke knize*, která shrnuje výsledky ze sociologického průzkumu *Čtení a čtenářů v ČR v roce 2007*.

V roce 2008 pokračovalo budování elektronického portálu Knihovnického institutu *Informace pro knihovny*, jehož účelem je zpřístupňovat a odkazovat domácí a ve výběru i zahraniční dokumenty, oborové databáze a další informační nástroje z oboru knihovnictví a informační věda. Portál je určen knihovníkům a informačním pracovníkům, studentům a pedagogickým pracovníkům oboru a dalším zájemcům o informace z této oblasti – vykazuje vysokou návštěvnost: za rok 2008 zaregistroval portál přes 2 miliony přístupů a přes 150 000 virtuálních návštěv. V témže roce byl portál funkčně propojen s další informační službou Knihovnického institutu – s oborovou bránou KIV.

Portál *Informace pro knihovny*, <http://knihovnam.nkp.cz/>

Programy a projekty

■ Výzkumné záměry

Vytvoření virtuálního badatelského prostředí pro zpřístupnění a ochranu digitálních dokumentů

Doba řešení: 2004–2010

Hlavní řešitel: Adolf Knoll

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

URL: <http://digit.nkp.cz>

Existující digitální knihovny Manuscriptorium (<http://www.manuscriptorium.com>) a Kramerius (<http://kramerius.nkp.cz>) jsou rozvíjeny novými technologiemi za účelem dosažení co největšího komfortu uživatelů. Záměr se zabýval zdokonalením a vytvořením nových nástrojů pro spolupráci institucí přispívajících do Manuscriptoria, jako jsou uživatelsky přívětivý program pro přípravu validních XML dokumentů nebo tzv. Manuscriptorium kandidátů, umožňující on-line zavedení nových digitalizovaných rukopisů do digitální knihovny. Velké úsilí bylo věnováno mezinárodnímu rozšíření Manuscriptoria. Za tímto účelem byl vyvinut OAI harvester, připravena Databáze evidenčních záznamů a zaveden jako vnitřní formát tzv. formát Komplexního digitálního dokumentu, definovaný již dříve, který je ve své podstatě aplikací METS. Byla připravena specifická dílčí DTD v TEI pro strukturaci historického textu ve verších a tabulkách. Výzkumný záměr vychází svými nástroji vstříc aplikačnímu projektu EU ENRICH.

V oblasti archivace digitalizovaných novodobých dokumentů bylo rozšířeno centrální datové úložiště pro aplikace Manuscriptorium, WebArchiv a Kramerius. V oblasti digitalizace novodobých dokumentů byl vyvíjen nástroj pro evidenci digitalizovaných dokumentů a řízení procesu digitalizace Registr digitalizace CZ (dříve pod názvem Relief), který bude k dispozici též dodavatelským firmám a dalším institucím, podílejícím se na digitalizaci. Byl navržen postup kontroly kvality digitálních obrazových souborů, pokračovala migrace obsahu CD-ROM dokumentů na datové úložiště a byly optimalizovány vstupní procesy pro hromadnou digitalizaci dokumentů.

Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány

Doba řešení: 2004–2010

Hlavní řešitel: Bohdana Stoklasová

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

URL: <http://www.jib.cz>, <http://info.jib.cz>

Informační systémy pro přístup k heterogenním informačním zdrojům jsou navzájem propojovány tak, aby bylo možné zastřešit je pomocí Jednotné informační brány a aby se navenek pro koncového uživatele chovaly jako systém jediný. V roce 2008 jsme dosáhli významných výsledků zejména v oblasti obohacení geografických autorit o údaje souřadnic s následným zobrazením dané lokality na mapě a při testování SRU/SRW rozhraní pro vyhledávání nad fulltextovým indexem a jeho integraci s metavyhledávacími portály a vytvoření infoportálu Kramerius (výsledky na úrovni prototypů).

Výzkum a vývoj nových postupů v ochraně a konzervaci vzácných písemných památek

Doba řešení: 2005–2011

Hlavní řešitel: Jiří Vnouček (do dubna 2005), Magda Součková (duben–prosinec 2005), Jerzy Stankiewicz (2006–2011)

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Záměr je zacílen na zkvalitnění ochrany písemných památek, zlepšení klimatických podmínek uložení sbírek včetně aplikace ochranných obalů. Současně je řešena problematika barevných vrstev iluminovaných rukopisů a problematika konzervačních činidel pro kolagenní historické materiály. Práce spojené s řešením problematiky kyselého papíru knižního bloku byly ukončeny, jejich vyústěním je návrh metodiky řešení pro degradující papírové sbírky z 19.–20. století, nízké základní náklady jsou zárukou aplikovatelnosti této metodiky v praxi.

Současně byla pozornost věnována problematice dlouhodobého ukládání novodobých fondů bez přístupu kyslíku. Na základě dobré zkušenosti s technologií vakuového balení z povodní v Praze v roce 2002 se Národní knihovna rozhodla prozkoumat možnosti a perspektivy vakuového balení jako jednoho ze způsobů bezpečného uložení knihovních fondů. Dále pokračovaly průzkumy fondů a měření kontaminace prostor knihovních depozitářů.

■ Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

Optimalizace nástrojů pro digitalizaci tištěných dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru

Doba řešení: 2006–2010

Hlavní řešitel: Jiří Polišenský

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

V roce 2008 se v rámci projektu řešila problematika zvýšení úspěšnosti OCR. Byly plněny znalostní báze opravenými slovními tvary získanými skenováním autentických dokumentů z příslušných časových etap. Byly provedeny orientační testy vlivu využití bází na zlepšení úspěšnosti rozpoznání, které prokázaly vyšší úspěšnost i při relativně malé naplněnosti bází. Byl vytvořen model programového nástroje pro automatizovaný popis dílčích částí digitalizovaných dokumentů.

Ochrana a trvalé zpřístupnění webových zdrojů jako součásti národního kulturního dědictví

Doba řešení: 2006–2011

Hlavní řešitel: Ludmila Celbová (2006–2007), Libor Coufal (2008–2011)

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

URL: <http://webarchiv.cz/>

Rámcovým cílem projektu je hlouběji se zabývat aspekty ochrany a trvalého zpřístupnění webových zdrojů, a to jak z hlediska vývoje informačních technologií, tak i z hlediska legislativního. V roce 2008 byl vyvinut a otestován nástroj pro automatizované celoplošné sklizení bohemikálních zdrojů umístěných mimo národní doménu .cz. V legislativní oblasti byl připraven návrh zákona a důvodová zpráva upravující povinný výtisk v oblasti síťových (on-line) publikací.

Budování databáze rukopisných a tištěných hudebních pramenů uložených ve sbírkách na území Čech a Moravy

Doba řešení: 2006–2011

Hlavní řešitel: Zuzana Petrášková

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

V roce 2008 pokračovaly práce na projektu dle plánovaného zadání. Zhodnocení řešení projektu bylo provedeno po zavedení a rutinním využívání nového softwaru Kallisto. Ten umožňuje přímé předávání zpracovaných pramenů do mezinárodní databáze RISM, a tím také jejich rychlé zpřístupnění. Dodržování mezinárodních standardů vědecké katalogizace napomáhá tomu, že se Hudební oddělení NK ČR udržuje na dobré mezinárodní úrovni a že jsou výsledky jeho práce vyhledávány a využívány. Důkladná evidence a popis pramenů poskytuje informace, které jsou pro badatelské i interpretační účely zásadní.

Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR

Doba řešení: 2006–2011

Hlavní řešitel: Zdeněk Lenhart, CITeM Moravského zemského muzea v Brně

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Bartl

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

URL: <http://www.citem.cz>

Vytvořením systému národních autorit paměťových institucí bude výrazně racionalizováno zpracování sbírek knihoven, muzeí a galerií a bude dosaženo unifikace selekčních údajů v bázích paměťových institucí.

Multilicence na vstup do Web of Knowledge (přístup do Web of Science a Journal Citation Index)

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Ivana Kadlecová, Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i., Praha

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Hana Nová

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Zajištění přístupu do citační databáze Web of Science a Journal Citation Index prostřednictvím portálu Web of Knowledge.

Elektronické databáze ke studiu a výzkumu řeckých a latinských autorů starověku, středověku a raného novověku

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Jana Nechutová, Masarykova univerzita, Brno

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Uhlíř

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: <http://litterae.phil.muni.cz>

Koordinovaný nákup licencí elektronických zdrojů (originálních textů a příruček) včetně aktualizací a jejich integrované zpřístupnění pro uživatele v České republice ve zdroji *Litterae ante portas*.

OCLC FirstSearch Service

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: http://www.nkp.cz/pages/sluz_oclcs.htm

Projekt 1N04167 zabezpečil standardní přístup k OCLC FirstSearch Service v rozšířeném konsorciu hlavních českých knihoven jako nástroj pro mezinárodní meziknihovní služby a sdílenou katalogizaci zahraničních dokumentů.

Databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Hana Nová

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: <http://eifl.nkp.cz>

Pokračování multilicenčního přístupu a využívání databází EBSCO. Pro 49 knihoven zapojených do projektu je zajištěn přístup do dvou nejdůležitějších databází – Academic Search Premier a Business Source Premier. Kromě toho firma EBSCO zpřístupnila jako bonus některé další databáze.

Koordinovaná tvorba oborových informačních bran pro oblast výzkumu: koordinace, hudba, knihovnictví a informatika

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Bohdana Stoklasová

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: <http://info.jib.cz/o-projektu/oborove-brany>; <http://kiv.jib.cz>; <http://mus.jib.cz>; <http://art.jib.cz>; <http://tech.jib.cz>

V roce 2008 pokračoval provoz a optimalizace oborové brány KIV (Knihovnictví a informační věda) a MUS (Musica). Připravili jsme anglickou verzi oborové brány MUS a rozšířili zahraniční spolupráci. V oblasti věcného zpřístupnění jsme rozpracovali skupiny Konspektu pro potřeby různých oborů. Vydali jsme monografii s názvem *Oborové brány* shrnující výsledky projektu.

Informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu

Doba řešení: 2004–2008

Hlavní řešitel: Miroslav Ressler

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=09_Okn/EIzdroje.htm

Cílem projektu je zkvalitnění informačního zabezpečení řešení výzkumných úkolů na vysokých školách a v informačních institucích zajišťujících vzdělávání a výchovu informačních pracovníků. Byl zajištěn přístup do databází LISA, ELIS, ISTA, Library Literature & Information Science Full Text, Arts & Humanities Collection a Classification Web. Plné texty z časopisů licenčních databází Library Literature & Information Science Full Text a EBSCO jsou přístupné v Elektronické knihovně časopisů (EZB) a oborové bráně knihovnictví a informační vědy KIV. K databázím jsou na webových stránkách Národní knihovny ČR zveřejněny příručky a pravidelně se konají školení pro odborné pracovníky a studenty.

Interní archiv Ruského zahraničního historického archivu. Zpracování, uložení, katalogizace a zpřístupnění unikátní sbírky dokumentů

Doba řešení: 2007–2009

Hlavní řešitel: Lukáš Babka

Finanční podpora: Grantová agentura ČR

Cílem projektu je rozřídění, katalogizace, uložení a zpřístupnění sbírky archivních materiálů (spisovny a interního archivu) mapujících činnost Ruského zahraničního historického archivu, která je uložena ve Slovanské knihovně. Díky zpřístupnění této kolekce bude možné vůbec poprvé odborně zkoumat činnost Ruského zahraničního historického archivu, jedinečné archivně-dokumentační instituce působící v letech 1923–1945 v Praze.

Evidence digitalizovaných dokumentů, sledování procesu zpracování a vývoj systému pro zpřístupnění

Doba řešení: 2008–2010

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i., Praha

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Ivan Ljubka

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Cílem projektu je zabezpečení softwarové infrastruktury pro digitalizaci knihovních fondů, zejména vývoj softwaru pro sledování a optimalizaci digitalizačního workflow včetně evidence digitalizovaných dokumentů pokrývajících aktivity v rámci České republiky. Součástí řešení je rozšíření funkcionality systému pro zpřístupnění v souladu se světovými standardy. V roce 2008 byla rozšířena funkcionality RD CZ (Registr digitalizace CZ) o sledování pohybu dokumentů od výběru pro digitalizaci přes digitalizační pracoviště, zveřejnění digitalizovaných dokumentů v Systému Kramerius až po propojení katalogizačního záznamu s dokumentem v systému. Současně byly zahájeny práce na konverzním nástroji pro převod metadat do formátu MODS, který bude hlavním formátem systému FEDORA.

Ověření možností hubení hmyzu poškozujícího knihovní a muzejní sbírky s využitím víceúčelové vakuové komory a bezkyslíkového boxu

Doba řešení: 2008–2010

Hlavní řešitel: Jiří Neuvirt

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Cílem projektu je vývoj a ověření efektivnosti netoxických metod hubení škodlivého hmyzu na knihovních a muzejních objektech s využitím vlastností víceúčelové vakuové komory (VVK) a bezkyslíkového boxu. Současně bude ověřován vliv vybraných metod na materiály sbírkových předmětů. V roce 2008 byla zkonstruována linka na ověřování mortality škodlivého hmyzu při použití navržených metod v laboratorních podmínkách včetně způsobu obohacování dusíku definovaným objemem kyslíku. U vybraných druhů hmyzu byla namnožena příslušná vývojová stadia pro série testů a byly vytvořeny modely dřevěných artefaktů pro testování průniku dané atmosféry dovnitř artefaktu.

Mezinárodní projekty

LiWA (Living Web Archives)

Doba řešení: 2008–2011

Hlavní řešitel: Claudia Nederee, Gottfried Wilhelm Leibnitz Universität, Hannover, Německo

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Libor Coufal

Finanční podpora: 7. rámcový program EU

URL: <http://liwa-project.eu/>

Living Web Archives (LiWA) je tříletý výzkumný projekt financovaný EU, zaměřený na oblast archivace webu. Současné nástroje pro archivaci webu dosahují díky prudkému rozvoji webových technologií hranice svých možností. Cílem LiWA je navrhnout a otestovat nové postupy, které umožní zlepšit kvalitu obsahu webových archivů a jejich dlouhodobou hodnotu pro uživatele a „vdechnou“ webovým archivům život. Výstupem projektu bude nová generace nástrojů pro sklizení, uchování, analýzu a obohacení obsahu webových archivů, které umožní dlouhodobou interpretovatelnost tak, jak se archivy budou vyvíjet, lepší věrnost obsahu archivu filtrováním nepodstatného šumu a zachycení rozmanitého obsahu (multimédia, sociální web aj.). V roce 2008 byly na základě detailní analýzy definovány uživatelské požadavky a byly vyvinuty první verze nástrojů.

DPE (DigitalPreservationEurope)

Doba řešení: 2006–2009

Hlavní řešitel: Seamus Ross, Humanities Advanced Technology and Information Institute (HATII), University of Glasgow, Skotsko, Velká Británie

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Bohdana Stoklasová, Jan Hutař

Finanční podpora: 6. rámcový program EU

URL: <http://www.digitalpreservationeurope.eu>

DigitalPreservationEurope (DPE) podporuje spolupráci mezi mnoha existujícími národními iniciativami v Evropském výzkumném prostoru. DPE má za cíl zlepšit koordinaci a spolupráci stávajících aktivit za účelem efektivní ochrany digitálních dat. Jde především o zvýšení zájmu o ochranu digitálních dat, podnícení schopnosti členských zemí pracovat společně a obohatit tak aktivity v této oblasti v Evropě. Dále jde o zavedení certifikačních standardů pro procesy ochrany digitálních dat a umožnění na nich založeného auditu, o rozvoj dovednosti v oblasti prostřednictvím školení, umožnění koordinace výzkumu a výměny odborníků, o vypracování plánu dalšího výzkumu a jeho prosazování a o pomoc občanům i odborníkům v poznání ústřední role, kterou ochrana digitálních dat hraje v jejich životě a práci.

V roce 2008 jsme se věnovali obsahové správě website DPE, rozvoji nástroje pro certifikaci DRAMBORA a uspořádali jsme v Praze čtyři paralelní akce DPE.

■ Evropské aplikační projekty

TELplus

Doba řešení: 2007–2009

Hlavní řešitel: Toomas Schvak, Národní knihovna Estonska, Tallinn, Estonsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Program eContentPlus

URL: <http://www.theeuropeanlibrary.org/telplus/>

TELplus si klade za cíl rozšířit a zkvalitnit obsah Evropské knihovny TEL prostřednictvím OCR více než 20 milionů digitalizovaných stran, zavedením protokolu OAI tam, kde knihovny dosud ještě komunikují prostřednictvím Z39.50, a zkvalitněním komunikace s uživateli. NK ČR, která je jedním z klíčových partnerů v rámci pracovní skupiny zabývající se tvorbou OCR, zatím do tohoto projektu přispěla vytvořením více než 2 300 000 textových souborů.

EDLnet

Doba řešení: 2007–2009

Hlavní řešitel: Jill Cousins, Národní knihovna Nizozemska, Haag, Nizozemsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Renáta Modráková (od 1. 10. 2008 Zdeněk Uhlíř)

Finanční podpora: Program eContentPlus

URL: <http://www.europeandigitallibrary.eu/edlnet/>

EDLnet je tematická síť partnerů, jejímž cílem je vytvořit předpoklady pro zřízení Evropské digitální knihovny (EDL – Europeana). Zveřejnění prototypu EDL v prosinci 2008 bylo dočasné, dále se na něm pracuje.

ENRICH – European Networking Resources and Information concerning Cultural Heritage

(Propojení evropských zdrojů a informací z oblasti kulturního dědictví)

Doba řešení: prosinec 2007 – listopad 2009

Hlavní řešitel: Zdeněk Uhlíř

Finanční podpora: Program eContentPlus

URL: <http://enrich.manuscriptorium.com>

Mezinárodní projekt ENRICH v rámci programu eContentPlus, který koordinuje Národní knihovna České republiky ve spolupráci s AiP Beroun s. r. o. a Gross Czech a. s., byl v roce 2008 ve druhém až třináctém měsíci svého řešení. Proběhly schůzky projektového konsorcia, resp. workshopy v Kodani (28.–29. 2.), Reykjavíku (26.–27. 6.), Florencii (22.–23. 9.) a Paříži (3.–4. 12). Všichni obsahoví partneři projektu zpřístupnili alespoň část svých dat prostřednictvím klonu Manuscriptoria, v němž probíhá jejich testování, než budou naostro zařazena do Manuscriptoria. V prvním roce řešení projektu byla na bázi TEI P5 vytvořena enrich.dtd, která ve druhém roce nahradí MASTER, resp. MASTER+ na bázi TEI P4. Pokud jde o způsoby integrace, byl otestován jednak OAI-PMH harvester, jednak speciální nástroj M-Tool v off-line verzi a částečně i speciální konektory uzpůsobené potřebám jednotlivých partnerů. Podařilo se získat významné asociované partnery, jako knihovnu univerzity v Heidelbergu nebo Národní knihovnu Rumunska, jejichž data už byla do Manuscriptoria naostro zařazena.

■ Ostatní projekty mimo oblast výzkumu a vývoje

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům a provozu Souborného katalogu ČR. Národní knihovna ČR se pravidelně účastnila VISK za účelem podpory svých základních činností.

VISK 1

Koordinační centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordinační centrum programu VISK zajišťovalo v průběhu roku 2008 veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK. V návaznosti na program VISK 3 byla zajištěna koordinace s *Projektem internetizace knihoven*, který realizuje Ministerstvo informatiky ČR.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získávají frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

Digitalizace v knihovnách aneb Co musí vědět knihovník o digitalizaci

Odpovědný pracovník: Zlata Houšková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/02_pripstavovane.htm

Cyklus seminářů o digitalizaci byl věnován úvodu do problematiky pořizování, zpracování, struktura, ochrany a zpřístupnění digitálních informací.

VISK 4**Digitální knihovna a archiv pro informační služby knihoven**

Odpovědný pracovník: Jiří Polišenský

URL: <http://digit.nkp.cz> (technické standardy)

V rámci realizace podprogramu VISK 4 byla zajištěna správa nástrojů digitální knihovny NK ČR, jmenovitě aplikací Kramerius a Manuscriptorium a přenosy dat prostřednictvím sítí CESNET a PRAGONET. Dále byl rozšířen Systém Kramerius o hromadné exporty a importy dat, byla realizována úprava XML pro OAI-PMH rozhraní, umožňující externí indexování OCR textů, včetně přírůstkového indexování a úpravy zaměřené na automatické slučování částí titulů.

VISK 5**Retrospektivní konverze katalogů Národní knihovny České republiky**

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšovská

Byl proveden předvýběr a příprava 23 000 záznamů tisků pro další zpracování. Zpracováno bylo 16 300 záznamů z Generálního katalogu UKF I a byla zahájena retrokonverze katalogu Ruského zahraničního historického archivu, při níž bylo zpracováno 18 000 záznamů.

Retrospektivní konverze katalogu hudebních tisků uložených v Hudebním oddělení Národní knihovny České republiky

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

V programu ProTag, speciálně upraveném dle specifik hudebního materiálu, bylo použitím metody RETROKON převedeno do elektronické podoby 93 895 katalogizačních záznamů tištěných hudebnin. Tím byla ukončena retrokonverze katalogu hudebních tisků.

VISK 6**Digitalizace historických dokumentů Národní knihovny ČR 2008**

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.com>; <http://digit.nkp.cz> (technické standardy)

V roce 2008 bylo v rámci VISK 6 z fondu Národní knihovny ČR zdigitalizováno 109 dokumentů (tj. 40 045 obrazů).

VISK 7**Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius**

Odpovědný pracovník: Jiří Polišenský

URL: <http://kramerius.nkp.cz>; <http://digit.nkp.cz> (technické standardy)

V roce 2008 bylo v rámci podprogramu VISK 7 reformátováno ve 27 projektech 587 000 stran knihovních dokumentů. NK ČR i nadále zajišťuje archivaci mikrofilmů ve skladu se speciálními klimatickými podmínkami a zdrojových digitálních dat na vlastním centrálním datovém úložišti.

VISK 8**Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku, zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky a českých webových zdrojů**

Odpovědný pracovník: Bohdana Stoklasová

URL: <http://www.jib.cz>; <http://info.jib.cz>

Rozšířili jsme nabídku zdrojů a zavedli nové kategorie zdrojů, podstatně se zvýšilo využití Jednotné informační brány pro stahování záznamů. Integrovali jsme obálky knih. Zapojili a otestovali jsme službu Google Book Search. Zkvalitnili jsme uživatelské nápovědy i rozhraní. Podstatně jsme rozšířili počet smluv s vydavateli webových zdrojů. V oblasti věcného zpřístupnění jsme prohloubili spolupráci s různými paměťovými institucemi.

Multilicenční zpřístupnění českých elektronických informačních zdrojů v roce 2008

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK8A.htm>

V rámci řešení projektu je zajištěno pokračování služby přístupu do plnotextových databází TamTam firmy Anopress a databází České tiskové kanceláře.

VISK 9

Rozvoj CASLIN Souborného katalogu ČR

Odpovědný pracovník: Eva Svobodová

URL: <http://skc.nkp.cz>; <http://www.caslin.cz>

Na konci roku 2008 obsahovala báze Souborného katalogu ČR 3 473 559 záznamů, z toho 144 969 záznamů seriálů a 130 937 záznamů speciálních druhů dokumentů. Webové stránky Souborného katalogu ČR navštívilo v roce 2008 měsíčně v průměru o 5500 uživatelů více než v roce 2007 a počet objednávek MVS odeslaných z prostředí Souborného katalogu ČR se proti roku 2007 více než zdvojnásobil. Počet knihoven přispívajících do Souborného katalogu ČR vzrostl o dalších 83 knihoven. V rámci zlepšování služeb uživatelům bylo cca 4000 záznamů monografií propojeno s plnými texty vzniklými v rámci projektu Kramerius. K záznamům v Souborném katalogu ČR jsou připojovány obálky knih (pokud jsou dostupné na Obálkovém serveru) a záznamy jsou propojovány s údaji dostupnými na Google Book Search. K více než 16 000 záznamů byly připojeny kopie obsahů dokumentů.

Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit

Odpovědný pracovník: Zdeněk Bartl

URL: <http://aut.nkp.cz>

Cílem je zapojit české knihovny do kooperativní tvorby a využívání souborů národních autorit a napomoci podstatné racionalizaci zpracovatelského procesu v knihovnách. K dispozici je více než 470 000 záznamů jmenných i věcných autorit.

Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska

Ochrana neperiodických bohemikálních publikací 19. století ohrožených degradací papíru

Doba řešení: 30. 11. 2006 – 30. 4. 2011

Hlavní řešitel: Jiří Polišenský

Finanční podpora: Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska

V roce 2008 bylo v rámci realizace projektu prostřednictvím dodavatelských firem digitalizováno 1 398 000 stran bohemikálních monografií 19. století ohrožených degradací kyselého papíru. Celkem je zpřístupněno více než 6000 titulů z tohoto období, což představuje více než 9000 svazků. Současně bylo vyrobeno přes 1000 ochranných obalů pro svazky s poškozenou vazbou.

Integrovaný operační program – Smart Administration

Vybudování Národní digitální knihovny (projekt č. 116)

Odpovědný pracovník: Bohdana Stoklasová

URL: <http://www.ndk.cz>

Připravili jsme obecný rámec a harmonogram projektu, shromáždili jsme podklady pro studii proveditelnosti ve všech hlavních liniích projektu, kterými jsou: urychlení digitalizace (dvě digitalizační centra – v Praze a v Brně, nasazení masové digitalizace); dlouhodobá ochrana digitálních objektů a přístup k nim (důvěryhodný digitální repozitář umístěný ve dvou geograficky odlišných lokalitách: Praha a Brno); uživatelsky příjemný a „customizovatelný“ přístup k digitálnímu obsahu pro různé uživatele.

Ekonomické ukazatele, statistika, grafy

■ Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2008

Knihovní jednotky celkem	6 465 247
• z toho rukopisy	18 554
• mikrografické dokumenty	20 127
• audiovizuální dokumenty	40 797
• elektronické dokumenty	5 984
Počet exemplářů docházejících periodik	11 976
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	70 775
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	95 368
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	21
Registrovaní čtenáři	30 935
Návštěvníci v knihovně celkem	676 456
Virtuální návštěvy webové stránky	3 649 963
Výpůjčky celkem	626 682
• z toho výpůjčky periodik	37 907
Požadavky na meziknihovní služby celkem	22 895
• z toho objednané v zahraničí	6 763
Kulturní akce	246
Poskytnuté registrované informace	148 098
Semináře, odborné porady a konzultace	10 586
Vydané publikace	23 monografií, 4 periodika, 1 DVD
Počet studijních míst	556
• vybavených počítačem	56
• z toho s počítači napojenými na internet	34
• vybavených jiným technickým zařízením	23
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	102
• z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	121
Počet návštěvníků využívajících internet v knihovně	142 972
Plocha knihovny pro uživatele v m²	7 214
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	443

■ Finanční hospodaření

Statutární činnosti státní příspěvkové organizace NK ČR byly financovány ze 49 % z příspěvku na provoz poskytnutého z kapitoly Ministerstva kultury ČR (zřizovatel), z 42 % z účelových dotací poskytnutých nejenom z prostředků státního rozpočtu z kapitol MK, MŠMT a Grantové agentury ČR, ale i z prostředků EU a darů. Výnosy z vlastní činnosti včetně použití peněžních fondů se na celkovém financování knihovny podílí 9 %. Ve srovnání s rokem 2007 je podíl účelových dotací na celkovém financování o 5 % vyšší, podíl příspěvku na provoz naopak o 3 % nižší; výnosy z vlastní činnosti v roce 2008 jsou o 2 % na celkovém podílu financování nižší, neboť peněžní fondy NK byly zapojeny v menší míře. Tento trend vypovídá zcela názorně o situaci, kterou popisujeme dále, tj. o získávání financí z jiných zdrojů, včetně finančního zajištění statutárních činností, tedy základních funkcí knihovny, formou účelových dotací.

Specifickým a dlouhodobě ze strany zřizovatele neřešeným problémem Národní knihovny je financování některých statutárních činností z prostředků účelových dotací, především z programu Veřejné informační služby knihoven (VISK). Z pohledu financování dnes již mandatorních položek, jako je například datová konektivita NK do internetu, zajištění elektronických knihovnických služeb (on-line přístupy do databází) na standardní evropské úrovni a další nezbytné činnosti, není možné, aby tyto položky byly financovány z účelových dotací, které nejsou nárokové. Je nutné, aby tak bylo činěno standardní rozpočtovou položkou zohledněnou již v příspěvku na provoz.

I když vedení NK na tuto systémovou chybu financování neustále upozorňuje, návrh přesunout tyto prostředky do příspěvku na provoz zůstává zatím bez odezvy ze strany MK. „Grantové“ financování má ovšem svá úskalí: je požadována finanční spoluúčast (minimálně 30 %, resp. 15 % u národních programů, až 50 % u některých programů EU), administrativně náročné nejsou jen přihlášky, ale také vyhodnocování (každý program má jiná pravidla), nezanedbatelná je i finanční nejistota počátkem roku (málokterý „grant“ je jistý již 1. ledna toho roku, pro který je přidělován). Lidské zdroje NK, schopné úspěšného získání dalších projektů, jsou takřka vyčerpány či zaměstnány stávajícími aktivitami.

Přehled rozepsaných závazných ukazatelů (v tis. Kč)

Ukazatel	Rozpočet		Skutečnost
	schválený	po změnách	
příspěvky a dotace na provoz	211 153	365 964	403 274
z toho: mzdové náklady	102 257	109 246	111 032
platy zaměstnanců	101 607	105 514	106 669
z toho: ISPROFIN	0	0	0
závazky vůči státnímu rozpočtu	5 475	5 475	4 825
z toho: odvod z provozu a odpisů	4 825	4 825	4 825
odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku	650	650	0
systémové dotace na investice	0	37 842	31 942
individuální dotace na investice	0	21 700	16 816
ukazatele podmiňující čerpání provozní dotace	5 950	5 950	5 950

Struktura a výše prostředků čerpaných k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřizovatelem – MK			
Příspěvek na provoz	217 209	0	MK
Akvizice	57 450	0	MK
Veřejné informační služby knihoven	23 581	1 000	MK
Výzkum a vývoj účelové	3 210	275	MK
Výzkum a vývoj institucionální	5 486	2 110	MK
Kulturní aktivity	400	0	MK
Odměna autorům za půjčování děl v knihovnách ČR (autor. zákon)	23 511	0	MK
FM EHP/Norska spolufinancování a předfinancování	12 757	0	MK
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví	11 300	2 107	MK
Program péče o národní kulturní poklad	0	16 628	MK
Národní digitální knihovna	650	10 350	MK
Ostatní účelové dotace	72	0	MK
Manuscriptorium (převod z MŠMT)	2 800	700	MK
FM EHP/Norska spolufinancování a předfinancování	4 310	0	RF MK
Digitalizace ORST	428	0	RF MK
Program péče o národní kulturní poklad	0	15 588	RF MK
Celkem ad I.	363 164	48 758	MK
II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj institucionální	12 190	0	MŠMT
Výzkum a vývoj	268	0	GA ČR
Projekty Evropské unie	27 652	54	EU
Celkem ad II.	40 110	54	
Prostředky celkem I. a II.	403 274	48 812	

vysvětlivky:

MK – Ministerstvo kultury ČR – zřizovatel

RF MK – Rezervní fond Ministerstva kultury ČR

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

EU – Evropská unie

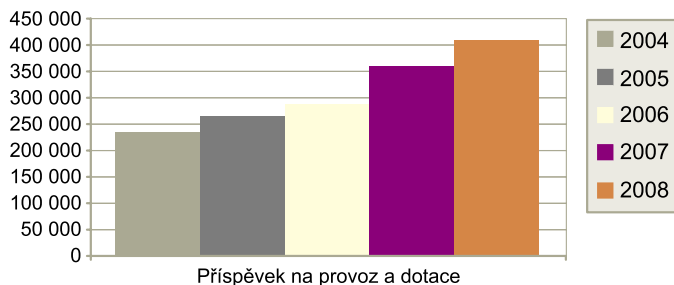
GA ČR – Grantová agentura ČR

FM EHP – Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru

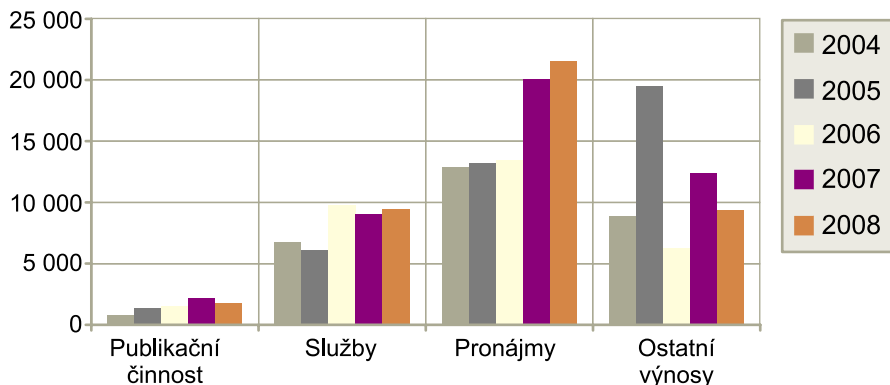
Výnosy a náklady

Výnosy z hlavní činnosti (příspěvek na provoz, účelové dotace od všech poskytovatelů, mimo rozpočtové zdroje a vlastní výnosy NK včetně použití peněžních fondů) jsou zaúčtovány v objemu 444 842 tis. Kč.

Příspěvek na provoz a dotace od všech poskytovatelů (v tis. Kč)

Trend vlastních výnosů (v tis. Kč)

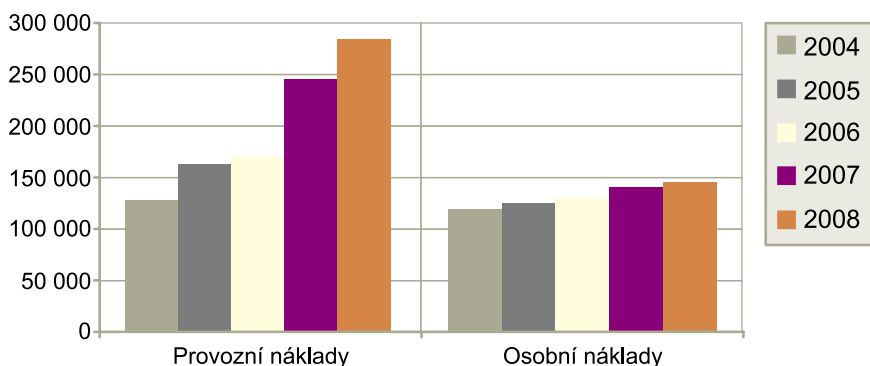

Náklady na hlavní činnost včetně daně z příjmů právnických osob dosáhly 443 894 tis. Kč.

Podíl věcných nákladů tvoří 66 %, podíl osobních nákladů (mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a sociální náklady) 34 %.

Položka	Skutečnost v tis. Kč	% k celkovým nákladům
Materiál	80 001	18,0
Energie	14 976	3,4
Opravy a údržba	6 773	1,5
Cestovné	3 163	0,7
Ostatní služby	130 640	29,5
Osobní náklady	151 338	34,1
Sociální náklady	2 746	0,6
Jiné ostatní náklady	32 132	7,2
Odpisy	18 359	4,2
Daň z příjmů právnických osob	3 766	0,8
Celkem	443 894	100,0

Trend provozních a osobních nákladů (v tis. Kč)

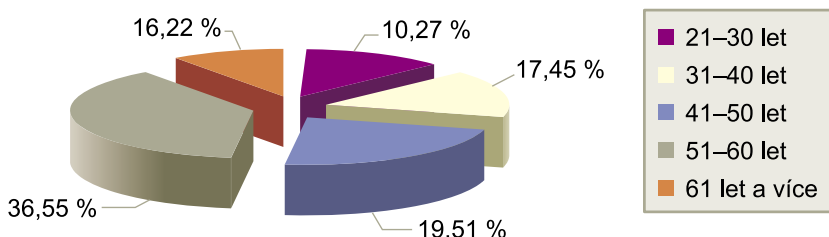

Zlepšený hospodářský výsledek činí 972 tis. Kč.

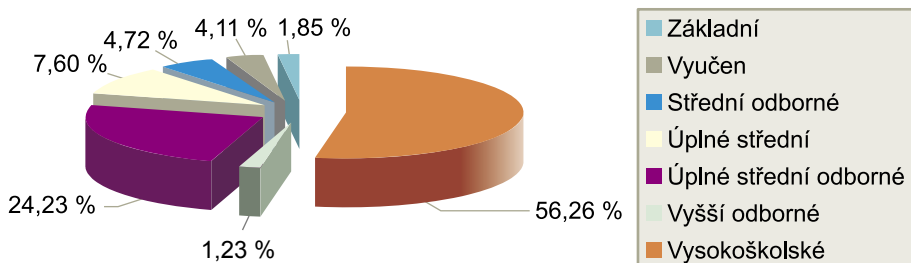
Je tvořen zlepšeným hospodářským výsledkem z hlavní činnosti ve výši 948 tis. Kč a ziskem z hospodářské činnosti 24 tis. Kč.

Mzdy byly vyplaceny ve výši 111 032 tis. Kč (platy 106 669 tis. Kč a ostatní osobní náklady 4 363 tis. Kč), v tom jsou též zahrnuty prostředky fondu odměn, které činí 531 tis. Kč. Přepočtený počet zaměstnanců byl stanoven zřizovatelem na 449, skutečný stav byl 443. Průměrný měsíční plat zaměstnance dosáhl 20 066 Kč. Ve srovnání s rokem 2007 je o 24 Kč nižší.

Členění zaměstnanců podle věku

Členění zaměstnanců podle vzdělání

Investice

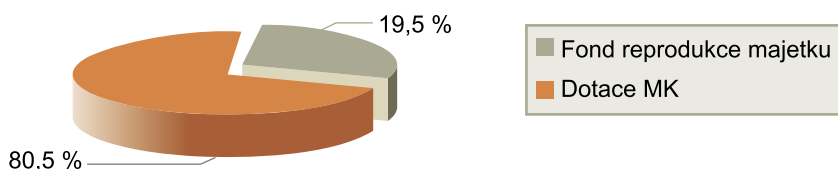
Investice pořízené z vlastních zdrojů

Prostředky fondu reprodukce majetku v objemu 11 819 tis. Kč byly použity na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, z čehož 61 % tvoří výdaje vynaložené na stavební investice, 32 % výdaje na obnovu IT, 5 % projektová dokumentace a 2 % ostatní.

Investice pořízené z účelových dotací Ministerstva kultury ČR

Celkem byla čerpána dotace ve výši 48 758 tis. Kč. Podrobný přehled obsahuje tabulka *Struktura a výše prostředků čerpaných k 31. 12. 2008*, sloupec investiční prostředky.

Investice dle zdroje pořízení

Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2008

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracováváný každoročně Národní knihovnou ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zasilán je Ministerstvu kultury ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky i v zahraničí.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě **povinných výtisků**, které Národní knihovna ČR získala v roce 2008.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společnosti, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj. kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Kniha je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do Národní knihovny ČR v uvedeném roce.

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2008

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2008. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina		Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
				knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a		0	1	2	3	4	5	6	7
1.	Všeobecnosti	0	0101	420	119	539	396	117	513
2.	Filozofie, psychologie	1	0102	469	31	500	407	31	438
3.	Náboženství, teologie	2	0103	411	60	471	379	54	433
4.	Sociologie, statistika	30-31	0104	365	101	466	342	99	441
5.	Politika, ekonomie	32-33	0105	748	147	895	642	145	787
6.	Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351-354	0106	794	94	888	643	91	734
7.	Vojenství a vojenské vědy	355-359	0107	163	27	190	157	27	184
8.	Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	885	377	1 262	780	344	1 124
9.	Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	333	113	446	269	101	370
10.	Etnografie, kulturní antropologie (obyčej, folklor, tradice)	39	0110	82	16	98	77	15	92
11.	Filologie, jazyky, jazykověda	80-81	0111	513	39	552	434	36	470
12.	Matematika	51	0112	534	80	614	443	76	519
13.	Přírodní vědy	52-59	0113	539	145	684	466	140	606
14.	Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	666	109	775	568	100	668
15.	Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62 66-69	0115	770	199	969	672	196	868
16.	Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	398	121	519	360	118	478
17.	Domácí hospodaření	64	0117	257	52	309	235	31	266
18.	Management, řízení a organizace	005	0118	455	50	505	372	47	419
19.	Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70-72	0119	221	74	295	199	70	269
20.	Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73-77	0120	363	147	510	343	147	490
21.	Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791-792	0121	256	29	285	248	29	277
22.	Hry a sport	793-799	0122	231	40	271	204	35	239
23.	a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	205	11	216	181	11	192
	b) Literární texty	821	0124	3 685	477	4 162	3 145	425	3 570
24.	Geografie	91	0125	235	28	263	211	28	239
25.	Historie, biografie	92-94	0126	1 636	200	1 836	1 508	192	1 700
Úhrnem		0-94	0127	15 634	2 886	18 520	13 681	2 705	16 386
z toho	školní učebnice		0128	473	102	575	360	82	442
	dětské knihy		0129	856	529	1 385	723	478	1 201
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice		0130	1 447	110	1 557	1 087	99	1 186
Kontrolní součet (ř. 0101-0130)			0139	34 044	6 513	40 557	29 532	6 069	35 601

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Celkem	0201	18 520	
v tom podle jazyka vydání	čeština	0202	16 100
	čeština a jiné jazyky	0203	1 014
	angličtina	0204	751
	francouzština	0205	20
	italština	0206	11
	němčina	0207	104
	polština	0208	19
	ruština	0209	42
	slovenština	0210	180
	španělština	0211	23
	vícejazyčné publikace (kromě češtiny)	0212	229
	japonština	0213	5
	nizozemština	0214	5
	běloruština	0215	3
	esperanto	0216	3
	arabština novodobá	0217	2
	čínština	0218	2
	latina klasická	0219	2
	arabština klasická	0220	1
	finština	0221	1
	chorvatština	0222	1
	portugalština	0223	1
srbština	0224	1	
	0225		
	0226		
Kontrolní součet (ř. 0201–0226)	0239	37 040	

Poznámka: Řádky 0213 až 0226 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené

Pozn.:

Formulář byl graficky upraven pro uveřejnění ve Výroční zprávě.

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Překlady celkem	0301	5 546	
v tom podle jazyka originálu	angličtina	0302	2 969
	francouzština	0303	270
	italština	0304	94
	němčina	0305	1 168
	polština	0306	81
	ruština	0307	66
	slovenština	0308	76
	španělština	0309	95
	více jazyků	0310	518
	nizozemština	0311	35
	švédština	0312	21
	maďarština	0313	17
	latina klasická	0314	14
	čínština	0315	12
	norština	0316	10
	řečtina klasická	0317	10
	finština	0318	9
	japonština	0319	7
	portugalština	0320	7
	chorvatština	0321	6
	latina novodobá a středověká	0322	6
	dánština	0323	5
	hebrejština nová	0324	5
	hebrejština stará	0325	4
	slovinština	0326	4
	arabština klasická	0327	3
	islandština	0328	3
	řečtina nová	0329	3
	sanskrt	0330	3
	běloruština	0331	2
	bulharština	0332	2
	lužická srbština	0333	2
	makedonština	0334	2
	romština	0335	2
	rumunština	0336	2
	turečtina	0337	2
	Kontrolní součet (ř. 0301–0337)	0339	11 081
ázerbájdžánština		1	
bengálština		1	
katalánština		1	
indonézština		1	
koptština		1	
korejština		1	
staroegyptština		1	
tibetština		1	
ugaritština		1	
ukrajinština		1	
vlámština		1	

Poznámka: Řádky 0311 až 0337 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené

Přírůstek domácí literatury za rok 2008

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	58 736 k. j.
tištěné dokumenty	56 656
netištěné dokumenty	2 080

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	50 333	85,69
nákup	3 038	5,17
dary	3 506	5,97
interní zdroj	1 783	3,04
náhrady	76	0,13
celkem	58 736	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

k. j.

a) Národní konzervační fond			22 275
z toho	povinný výtisk (PV 1)	20 900	
	nákup	91	
	dary	928	
	náhrady	1	
	interní zdroj	355	
b) Univerzální knihovní fond			26 068
z toho	povinný výtisk (PV 2)	20 705	
	nákup	1 573	
	dary	2 356	
	náhrady	75	
	interní zdroj	1 359	
c) půjčovní (Studijní) fond			1 490
z toho	nákup	1 355	
	dary	135	
	náhrady	0	
	interní zdroj	0	
d) spotřební literatura			11
z toho	nákup	8	
	dary	3	
	interní zdroj	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

a) Národní konzervační fond			4 712
z toho	pohlednice	1 540	
	plakáty	1 565	
	kartografické dokumenty	614	
	grafika	628	
	hudebniny	365	
b) Univerzální knihovní fond			2 100
z toho	plakáty	875	
	kartografické dokumenty	579	
	grafika	220	
	hudebniny	426	
c) fond speciálních (netištěných) dokumentů			2 080
z toho	zvukové snímky	1 200	
	elektronické publikace	878	
	videozáznamy	2	

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem 10 801 titulů

			tituly
a) Národní konzervační fond			5 687
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 687	
b) Univerzální knihovní fond			5 062
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 978	
	nákup	84	
c) spotřební tituly			52
z toho	nákup	44	
	dary	8	

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plné druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderát. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu, Univerzálního knihovního fondu a do Studijního fondu.

Celkový objem přírůstku domácí literatury byl 58 736 knihovních jednotek (dále jen k. j.).

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má Národní knihovna ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání.

V roce 2008 bylo celkem evidováno 50 333 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 85,69 % z celkového přírůstku. Z toho byly *knihy* 41 605 k. j., *kartografické dokumenty* 1144 k. j., *grafika* 842 k. j., *plakáty* 2440 k. j., *pohlednice* 1540 k. j., *hudebniny* 704 k. j., *netištěné dokumenty* 2058 k. j.

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgencye nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Je však tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze zjistit skutečný den vydání.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2008 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 18 520 knižních titulů.

Nákupem bylo získáno celkem 3038 k. j. Podíl nákupu na celkovém přírůstku byl 5,17 %. Průměrné náklady na jednu nakoupenou knihovní jednotku byly 425 Kč. Zahrnuty jsou publikace cenově velmi rozdílné – od titulů z běžné tržní produkce až po výjimečné antikvární nabídky.

Z aktuální nabídky bylo nejvíce dokumentů zakoupeno pro Univerzální knihovní fond (celkem 1582 k. j., z toho pro příruční knihovny hlavních studoven a Referenčního centra 500 k. j.), pro Studijní fond (1355 k. j.) a 2 k. j. pro fond netištěných dokumentů. Kromě běžné knižní produkce se podařilo zakoupit pro Národní konzervační fond bohemikální dezideráta z nabídky antikvariátů (91 k. j.). V rámci finančních možností byla dalšími exempláři jednotlivých titulů posilována i bohemikální vrstva Univerzálního knihovního fondu. Pro interní potřebu pracovišť bylo zakoupeno celkem 8 k. j.

Dary starší literatury jsou stále hlavním zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, dary publikací z aktuální produkce nejsou běžné. Výběr byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderát nebo na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo získáno 3506 k. j. Podíl darů na celkovém přírůstku byl 5,97 %.

Nejvíce svazků bylo zařazeno do Univerzálního knihovního fondu (2411 k. j.) a do Národního konzervačního fondu (937 k. j.). Výrazně nižší počet svazků byl zařazen do Studijního fondu (135 k. j.), do fondu netištěných dokumentů (20 k. j.), do interních příruček (3 k. j.).

Z tzv. **interních zdrojů** (fond kontrolních výtisků ISBN, rezervní fondy) bylo zařazeno do fondů celkem 1783 k. j. Výběr byl zaměřen především na bohemikální dezideráta. Do Národního konzervačního fondu bylo zařazeno 363 k. j., do Univerzálního knihovního fondu 1420 k. j. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 3,04 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 76 k. j. (z toho 75 k. j. do Univerzálního knihovního fondu, 1 k. j. do Národního konzervačního fondu). Podíl náhrad na celkovém přírůstku byl 0,13 %.

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2008

Nezahrnuje přírůsteky Slovenské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	10 744 k. j.		
tištěné dokumenty	10 489	netištěné dokumenty	255
z toho:			
výměna	4 001 (37,24 %)	mikrodokumenty	168 (1,56 %)
dary	2 950 (27,46 %)	videozáznamy	8 (0,07 %)
nákup	3 538 (32,93 %)	CD-ROM	30 (0,28 %)
		zvukové záznamy	49 (0,46 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

	Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	CD-ROM	Celkem	k. j.
1.	Německo	755	471	870	2	9	2 107	
2.	USA	373	193	553	158	2	1 279	
3.	Velká Británie	137	55	986	0	0	1 178	
4.	Slovensko	37	737	1	6	1	782	
5.	Maďarsko	152	494	0	2	6	654	
6.	Rusko	538	52	25	3	0	618	
7.	Rakousko	232	54	166	4	0	456	
8.	Francie	133	57	178	1	1	370	
9.	Polsko	277	86	1	3	1	368	
10.	Španělsko	59	22	153	1	0	235	
11.	Itálie	15	128	86	0	1	230	
12.	Srbsko	192	18	0	1	1	212	
	Nizozemsko	2	20	190	0	0	212	
13.	Chorvatsko	94	108	0	9	0	211	
14.	Tchaj-wan	161	1	0	0	0	162	
15.	Švýcarsko	1	74	60	6	0	141	
16.	Rumunsko	80	25	9	0	1	115	
17.	Dánsko	46	19	45	0	0	110	
18.	Jižní Korea	97	2	0	4	1	104	
19.	Belgie	3	40	56	2	0	101	
20.	Ukrajina	78	12	0	2	0	92	
21.	Japonsko	75	4	0	11	0	90	
22.	Litva	59	11	0	0	0	70	
23.	Čína	28	41	0	0	0	69	
24.	Bulharsko	44	22	0	0	0	66	
25.	Finsko	47	13	0	0	0	60	
26.	Švédsko	33	14	0	3	0	50	
27.	Bělorusko	41	5	0	1	0	47	
28.	Lucembursko	4	38	0	0	0	42	
29.	Slovensko	29	9	0	0	0	38	
30.	Írán	29	6	0	0	1	36	
31.	Makedonie	31	1	0	0	0	32	
	Argentina	31	1	0	0	0	32	
32.	Brazílie	9	2	20	0	0	31	
33.	Egypt	0	1	29	0	0	30	
34.	Kanada	1	15	10	2	0	28	
35.	Nový Zéland	0	0	26	0	0	26	
36.	Norsko	21	3	0	0	0	24	
	Lotyšsko	11	12	0	1	0	24	
37.	Turecko	0	11	10	0	0	21	
38.	Austrálie	0	5	14	0	1	20	
39.	Bosna a Hercegovina	16	2	0	0	0	18	
40.	Indie	0	4	11	0	0	15	
41.	Portugalsko	7	3	3	0	0	13	
	Venezuela	6	2	4	0	1	13	
42.	Kongo	11	0	0	0	0	11	
43.	Mexiko	2	1	7	0	0	10	
	Estonsko	2	4	1	3	0	10	
	Francouzská Guyana	0	0	10	0	0	10	
44.	Pákistán	0	8	1	0	0	9	
45.	Řecko	0	7	0	0	0	7	
46.	Izrael	0	6	0	0	0	6	
47.	Saúdská Arábie	0	5	0	0	0	5	
	Spojené arabské emiráty	0	5	0	0	0	5	
	Irsko	0	0	5	0	0	5	
	Jižní Afrika	0	0	5	0	0	5	
	ostatní země	2	21	3	0	3	29	
	celkem	4 001	2 950	3 538	225	30	10 744	
	% z celkového přírůstku	37,24 %	27,46 %	32,93 %	2,09 %	0,28 %	100,00 %	

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

							k. j.	%
	Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	CD-ROM	Celkem	
1.	všeobecnosti	367	205	316	11	5	904	8,41 %
2.	filozofie, psychologie	147	120	218	0	0	485	4,51 %
3.	náboženství, teologie	103	110	143	0	1	357	3,32 %
4.	sociologie, statistika	163	129	152	2	2	448	4,17 %
5.	politika, ekonomie	469	364	322	36	5	1 196	11,13 %
6.	právo, veřejná správa, pojišťovnictví	105	100	150	44	0	399	3,71 %
7.	vojenství a vojenské vědy	17	10	27	4	0	58	0,54 %
8.	školství, pedagogika, volný čas	46	42	40	3	1	132	1,23 %
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	15	7	8	6	0	36	0,34 %
10.	etnografie, kulturní antropologie	162	66	50	2	0	280	2,61 %
11.	filologie, jazyky, jazykověda	221	116	204	2	1	544	5,06 %
12.	matematika	34	4	34	0	0	72	0,67 %
13.	přírodní vědy	144	145	108	14	3	414	3,85 %
14.	lékařské vědy, zdravotnictví	27	110	29	31	0	197	1,83 %
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla	24	30	18	6	0	78	0,73 %
16.	zemědělství, lesnictví	11	22	2	8	0	43	0,40 %
17.	domácí hospodaření	3	6	1	0	0	10	0,09 %
18.	management, řízení a organizace	24	10	7	4	0	45	0,42 %
19.	urbanismus, architektura	39	47	75	0	1	162	1,51 %
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	205	107	155	0	0	467	4,35 %
21.	hudba, divadlo, film apod. umění	151	197	317	48	1	714	6,65 %
22.	hry a sport	4	8	2	0	0	14	0,13 %
23.	literární věda	317	124	330	0	0	771	7,18 %
24.	geografie	69	65	92	1	2	229	2,13 %
25.	historie, biografie	908	558	645	1	7	2 119	19,72 %
26.	literární texty	226	248	93	2	1	570	5,31 %
	Celkem	4 001	2 950	3 538	225	30	10 744	100,00 %

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle určení

		k. j.	%
1.	Národní konzervační fond	802	7,46 %
2.	Studovny a příručky celkem	1 115	10,38 %
	z toho:		
	Všeobecná studovna	108	
	Studovna společenských a přírodních věd	204	
	Studovna rukopisů a starých tisků	314	
	Studovna Hudebního oddělení	400	
	Studovna vědeckých pracovníků	51	
	Referenční centrum	38	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	8 827	82,16 %

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 192 partneři ve 45 zemích.

	Země	Počet partnerů
1.	Německo	41
2.	Španělsko	18
3.	USA	13
4.	Itálie	12
5.	Polsko	7
6.	Velká Británie	6
7.	Rusko	5
8.	Rakousko	4
	Dánsko	4
	Japonsko	4
	Chorvatsko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem 660 titulů

z toho	tituly	%
výměna	287	43,50 %
dary	11	1,70 %
nákup	362	54,80 %

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu a do Univerzálního knihovního fondu. Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

Celkový objem přírůstku zahraniční literatury byl 10 744 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 37,24 % (4001 k. j.), darů 27,46 % (2950 k. j.), nákupu 32,93 % (3538 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (2,37 %, tj. 255 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl výměny na celkovém přírůstku se v letech 1995–2008 pohyboval mezi 35,73 % až 59,5 %, podíl darů mezi 26 % až 34,58 % a podíl nákupu mezi 13,5 % až 32,93 %.

Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z Německa (2107), USA (1279), Velké Británie (1178), Slovenska (782), Maďarska (654), Ruska (618). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací (i přes svůj postupný pokles) stále představuje důležitý zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmou a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky vlastních duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána i za nižší finanční náklady než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 192 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 45 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Nejvíce publikací bylo získáno z Německa (755), Ruska (538), USA (373), Polska (277), Rakouska (232). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách. Kromě tištěných publikací byly získány i některé tituly na CD-ROM. Výměnou bylo získáno 287 titulů periodik, tj. 43,50 % z celkového počtu titulů.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo samotné knihovny v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražském knižním veletrhu apod. Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech jsou dar nebo jeho část podle dohody redistribuovány.

Nejvíce publikací bylo získáno ze Slovenska (737), Maďarska (494), Německa (471), USA (193), Itálie (128). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách. Kromě tištěných publikací byly získány i některé tituly na CD-ROM.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovou dotací MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na zajištění skutečně nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuity včetně aktualizací databází na CD-ROM a na doplnění nepostradatelné referenční literatury.

Programově byly využívány veškeré nabízené slevy. Tradičně je poskytují vystavovatelé na každoročním mezinárodním pražském knižním veletrhu Svět knihy, na zahraničních mezinárodních knižních veletrzích a na příležitostných výstavách zahraničních vydavatelů. Akční slevy a cílené nabídky poskytují také zahraniční dodavatelé a vydavatelé. Díky tomu průměrná cena jedné zakoupené publikace byla, vzhledem ke skutečným tržním cenám, relativně nízká (1123 Kč). Průměrná cena jedné kontinuity titulu na CD-ROM vychází na 17 166 Kč.

Nejvíce publikací bylo nakoupeno ve Velké Británii (986), v Německu (870), v USA (553), v Nizozemsku (190), ve Francii (178), v Rakousku (166) a ve Španělsku (153). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách. Kromě tištěných publikací byly nakoupeny i tituly na CD-ROM, zejména aktualizace nakladatelských a bibliografických databází a on-line přístupy do elektronických zdrojů.

■ Mezinárodní agentury

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 267 nových vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2008 dosáhl 4344.

Správnost čísel ISBN byla ověřena u 21 866 titulů (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM, jimž se od roku 2007 v České republice též přidělují čísla ISBN). Národní agentura ISBN v ČR sama přidělila 2609 čísel ISBN knihám vydavatelů, kteří dosud nejsou účastníky systému ISBN.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže doslova denně se v ní mění údaje – veřejné i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* s 9943 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně, s níž se projednává nový způsob aktualizace dat z báze českých nakladatelů pro mezinárodní adresář PIID (Publishers' International ISBN Directory). V novém formátu již byly odeslány další dvě aktualizace z databáze českých nakladatelů. Odeslán byl rovněž soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2007 českými vydavateli (celkem 1876, tj. téměř 9 %).

Národní agentura ISBN v ČR prezentovala svoji činnost na 36. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISBN, které se konalo v září 2008 ve Vilniusu v Litvě.

Národní knihovna ČR platí Mezinárodní agentuře ISBN v Londýně roční poplatek 1500 € za účast v systému ISBN, čímž získává mj. hlasovací právo na jejich výročních zasedáních a může tak ovlivňovat chod celého systému ISBN.

ISMN

V systému mezinárodního standardního číslování hudebnin (ISMN) se od 1. 1. 2008 používá též 13místné číslo ISMN, jak to odpovídá revizi mezinárodní normy ISO 10957. Bylo tak dosaženo souladu se systémem ISBN, v němž došlo k přechodu na 13místné číslo ISBN již od 1. 1. 2007.

V souvislosti s přechodem na 13místné číslo ISMN bylo třeba připravit 2. české vydání *Příručky uživatele systému ISMN*. V červnu 2008 byla vydána oficiální verze mezinárodní příručky uživatele systému ISMN, z ní vycházející upravený český překlad byl publikován koncem roku 2008.

Sídlem Mezinárodní agentury ISMN je Berlín (její oficiální název je nyní Internationale ISMN-Agentur e. V.). Roční příspěvek České republiky za účast v systému ISMN nyní činí 750 €.

Do systému ISMN se nově přihlásili tři hudební vydavatelé. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2008 dosáhl 64.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována v 210 titulech hudebnin. Národní agentura ISMN v ČR sama přidělila 63 čísel ISMN titulům, v nichž nebylo toto číslo uvedeno.

Šestnácté zasedání poradního orgánu Mezinárodní agentury ISMN se konalo na přelomu května a června v Yogyakartaě v Indonésii. Česká republika se zasedání z finančních důvodů neúčastnila.

ISSN

Ve spolupráci s Českým národním střediskem ISSN bylo mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (pokračujících zdrojů) ISSN přiděleno 69 titulům z netechnických oborů.

■ Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru zpracování fondů (domácí knihy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně a Vědeckou knihovnou v Olomouci; zahraniční knihy ve spolupráci s Odborem doplňování fondů – Oddělením zpracování zahraniční literatury), v Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení a Oddělení periodik.

Knihy	52 318
Periodika	1 636
Články v českých novinách a časopisech	41 847
Grafika	4 501
Kartografické dokumenty	941
Zvukové záznamy	578
Hudebniny	841
Elektronické zdroje	1 914
Mikrodokumenty	174
Videodokumenty	43

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v odboru historických a hudebních fondů – Oddělení rukopisů a starých tisků.

Rukopisy	330
Staré tisky	2 122
Historické mapy	41

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	283 843
Soubory národních autorit	59 249
Články v českých novinách a časopisech	73 650

■ Základní statistické ukazatele v oblasti poskytování služeb NK ČR za rok 2008

1. část

Sledované položky	Hala služeb	Odd. studoven	Odd. referenčních a meziknihovních služeb	Odd. periodik	Celkem základní služby	Odd. rukopisů a st. tisků
Protokolované výpůjčky	345 208	152 137	15 708	26 895	539 948	3 724
z toho: absenční	345 208	10	1 359	2 063	348 640	0
prezenční	0	152 127	14 349	24 832	191 308	3 724
Registrovaní čtenáři	27 893		1 357		29 250	
z toho nové průkazy	7 276				7 276	
Čtenářské návštěvy	210 000	90 440	54 047	10 492	364 979	2 364
z toho: Klementinum	210 000	90 440	54 047	10 492	364 979	2 364
Hostivař						
Návštěvníci v knihovně	100	0	70	272	442	850
z toho: Klementinum	100	0	70	272	442	850
Hostivař						
Registrované informace	89 967	11 010	19 118	1 414	121 509	2 320
Rešerše s využitím VT			16		16	
Objednávky podané čtenáři v Hale služeb	340 451				340 451	
z toho vyřízeno kladně	335 899				335 899	
Požadavky na meziknihovní služby			22 381		22 381	
z toho objednáno v zahraničí			6 749		6 749	
Záznamy na rezervaci výpůjček	285 874				285 874	
Upomínky přes advokátní poradnu	450				450	
Kopie a tisky pro uživatele	35 708	317 728	130 183	35 109	518 728	

2. část

Sledované položky	Hudební oddělení	Národní konzerv. fond	Knihovnický institut	Slovanská knihovna	Archiv NK ČR	Ostatní	NK ČR celkem
Protokolované výpůjčky	6 060	4 356	15 578	56 977	39		626 682
z toho: absenční	290	0	4 958	42 317	4		396 209
prezenční	5 770	4 356	10 620	14 660	35		230 473
Registrovaní čtenáři				1 673	12		30 935
z toho nové průkazy				374			7 650
Čtenářské návštěvy	1 567	754	5 168	14 999	16		389 847
z toho: Klementinum	1 567		5 168	14 999			389 077
Hostivař		754			16		770
Návštěvníci v knihovně	410		4 867	1 800	1	278 239	286 609
z toho: Klementinum	410		4 867	1 800		278 239	286 608
Hostivař					1	0	1
Registrované informace	4 970	280	3 390	9 530	56	6 043	148 098
Rešerše s využitím VT			3		17		36
Objednávky podané čtenáři v Hale služeb							340 451
z toho vyřízeno kladně							335 899
Požadavky na meziknihovní služby				514			22 895
z toho objednáno v zahraničí				14			6 763
Záznamy na rezervaci výpůjček				10 237			296 111
Upomínky přes advokátní poradnu				6			456
Kopie a tisky pro uživatele		868		34 965		45 349	599 910

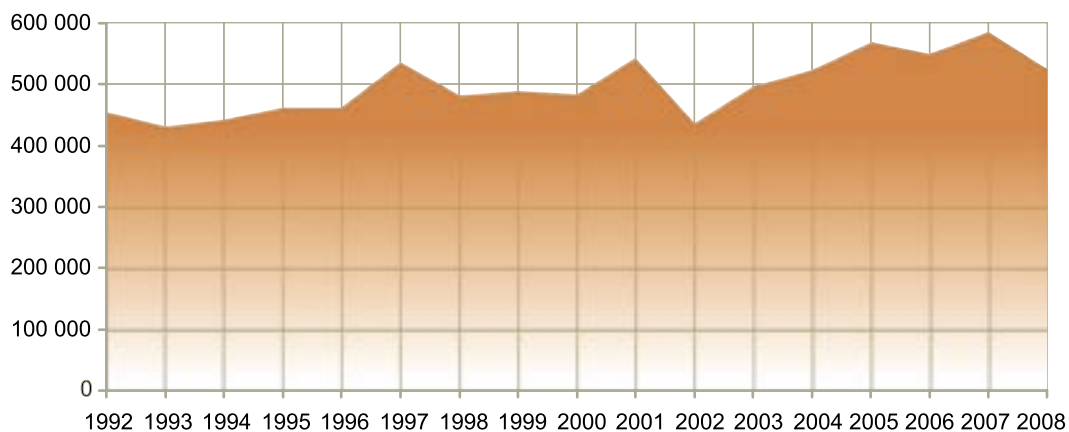
Statistické ukazatele služeb

Míra využití knihovny se udržuje nadále na velmi vysoké úrovni. Sídlo knihovny v Klementinu je vyhledávaným místem pro studium, kulturní vyžití, vzdělání a další aktivity. Zvýšila se intenzita anonymního využívání knihovny prostřednictvím jednorázových návštěv knihovny na vstupenky, její uživatelé komunikují s knihovnou prostřednictvím internetu atd. Z více než 340 000 objednávek uživatelů na expedici dokumentů ze skladišť knihovny bylo zadáno on-line více než 90 % a z toho přes 83 % z počítačů mimo knihovnu. Ve sledovaném roce byla opět překonána hranice nejvyšší procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku v historii – přes 99 %. Uživatelé si zvykli na vzdálené objednávání prostřednictvím internetu i na komfort zasílání oznámení, že jsou jimi požadované materiály připraveny nebo že jim brzy vyprší výpůjční lhůta. Těchto oznámení rozeslal automatizovaný výpůjční systém elektronicky téměř 58 000. Kromě toho však knihovna rozeslala téměř 21 000 upomínek, většinou opět elektronicky. Všechna tato impozantní čísla vypovídají o jediném: v roce 2008 se v Hale služeb realizovalo nejvíce absenčních výpůjček od roku 1990 – více než 345 000 výpůjček. V součtu s dalšími pracovišti realizovala celá knihovna téměř 400 000 absenčních výpůjček, a to je národní knihovnou, která je ve své vlastní podstatě zejména knihovnou prezenční (viz tabulka *Základní statistické ukazatele...* a grafy 1 až 3). Počty požadavků na meziknihovní služby kolísají, ale zpravidla se drží na průměru okolo 20 000 ročně, z nichž je většinou nutné vyřídit ze zahraničí cca 7000 až 8000 požadavků (viz graf 7). Rovněž v oblasti reprografických služeb si udržuje knihovna vysokou výkonnost, i když zde má svoji jednoznačnou prioritu ochrana dokumentů (viz grafy 4 a 5).

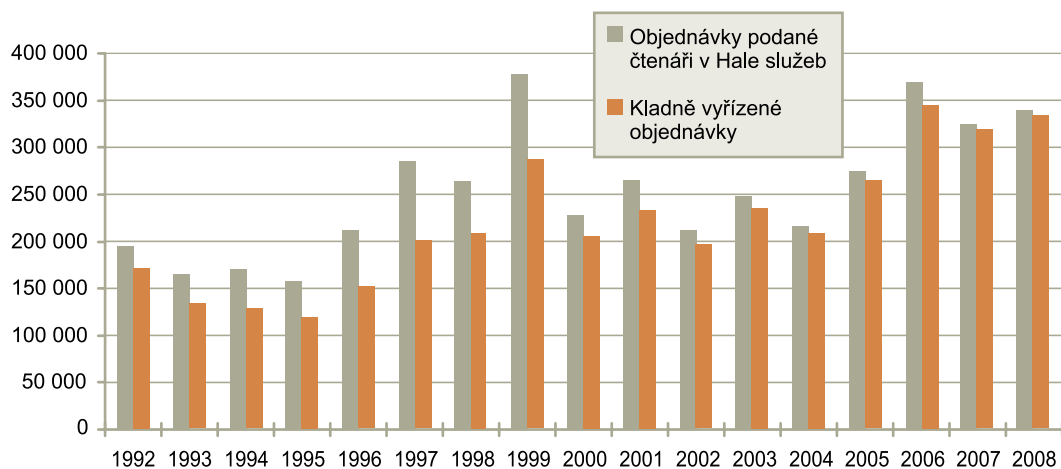
Fyzická návštěvnost knihovny se udržuje na stále vysoké úrovni. Projevuje se trend obvyklý ve světě – minimalizují se krátkodobé návštěvy knihovny s cílem objednat nebo prodloužit výpůjčku, dohledat rychle informaci v encyklopediích a slovnících – v těchto případech uživatel dává přednost internetu, resp. některé on-line službě knihovny. Naopak knihovnu vyhledává stále více lidí jako místo pro aktivní trávení času a poznání, tzn., že návštěvnost se fakticky snižuje, resp. stagnuje, přesto je knihovna opticky mnohem plnější, protože uživatelé tráví v knihovně mnohem více času. To klade zvýšené nároky na vybavení knihovny a komfort jednotlivých míst. Téměř 700 000 návštěvníků přišlo do knihovny studovat, vzdělávat se i bavit. Více než 40 % z nich navštívilo výstavu, koncert, historické prostory, resp. si vybralo ze široké nabídky vzdělávacích aktivit knihovny (viz grafy 8 a 9). Nástroje na měření frekvence využití jednotlivých bází dat i webových stránek byly sladěny s mezinárodními doporučeními a normami. Virtuálně navštívilo knihovnu prostřednictvím webových stránek, jednotlivých portálů, bází dat nebo využilo výhod vzdáleného přístupu k licencovaným databázím přes 3,6 milionů uživatelů. Ze všech webových stránek knihovny je navštěvována nejčastěji její hlavní doména – *nkp.cz*. Elektronický katalog je z bází dat ve správě knihovny využíván pro vyhledávání nejvíce (viz grafy 10 a 11). Strmý růst návštěvnosti vykazuje nejen webová stránka služby *tejtesekknihovny.cz*, ale i služba samotná.

Nejvyšší frekvenci fyzické návštěvnosti si udržuje stále Hala služeb, i když zde ubyli uživatelé, kteří svoji návštěvu nahradili komunikací přes síť. Zastavil se odliv návštěvníků v Referenčním centru, kde ubývají zejména uživatelé volného přístupu na internet a dalších služeb bez vyšší přidané hodnoty knihovnické práce. Všeobecná studovna se sousední Studovnou společenských a přírodních věd, tzv. studijní zóna, se těšily trvale zvýšenému zájmu uživatelů (viz grafy 8 a 9). Přes 140 000 uživatelů využilo knihovnu k přístupu na internet, ať již na jednom z míst vybavených počítačem nebo prostřednictvím WiFi, které pokrývá většinu hlavních studijních i relaxačních prostor knihovny. Velký zájem je o historické prostory i o koncerty v Zrcadlové kapli. Galerii Klementinum navštívilo na 20 000 návštěvníků, největší podíl na této návštěvnosti měla výstava *Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)*.

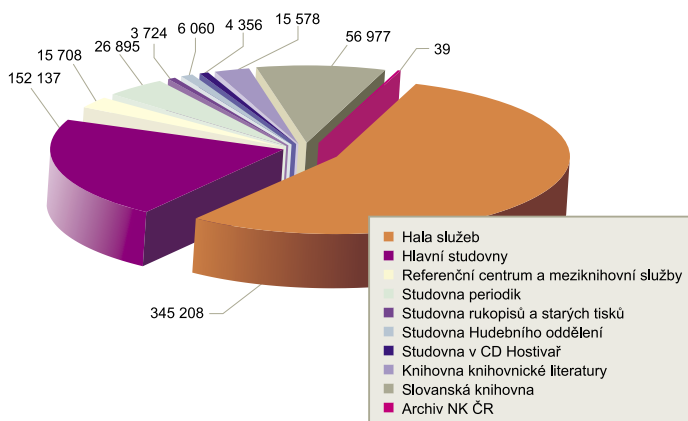
1. Výpůjčky

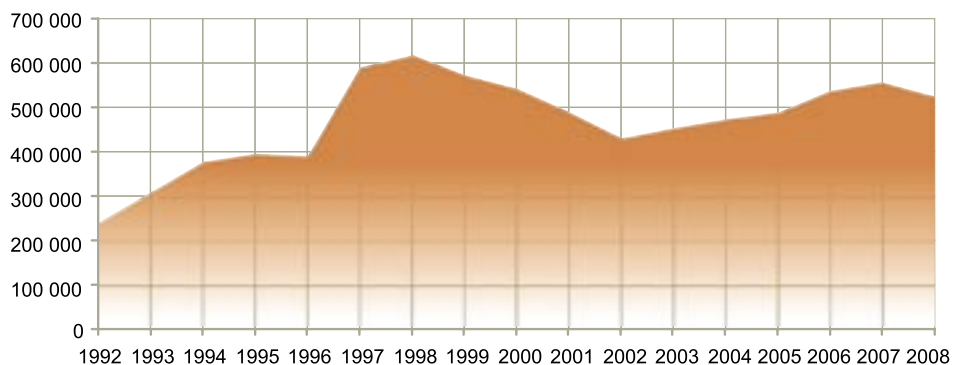
2. Objednávky

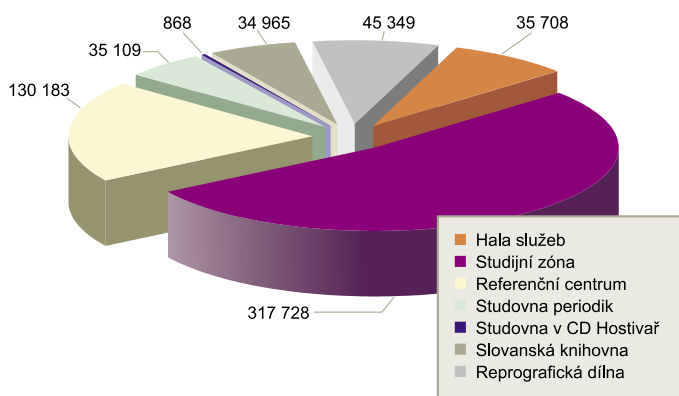
3. Protokolované výpůjčky

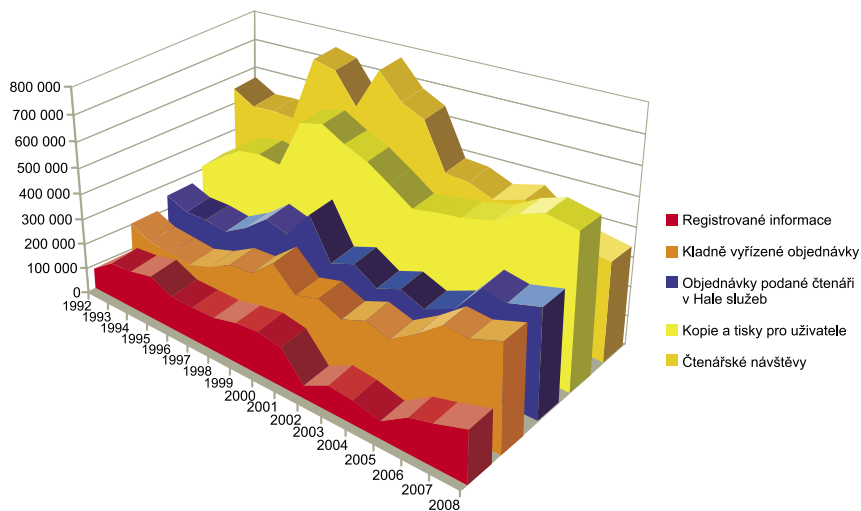
4. Kopie

5. Kopie a tisky pro uživatele v půjčovnách a studovnách

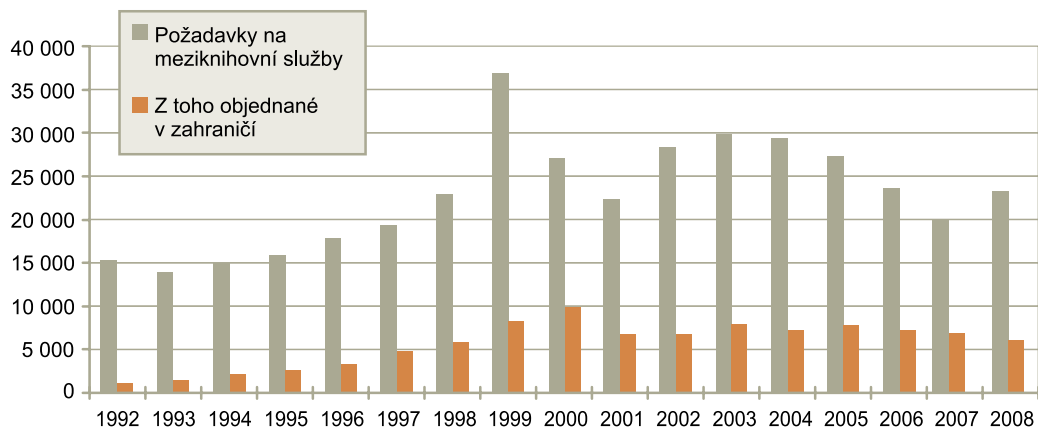

6. Základní služby 1992–2008

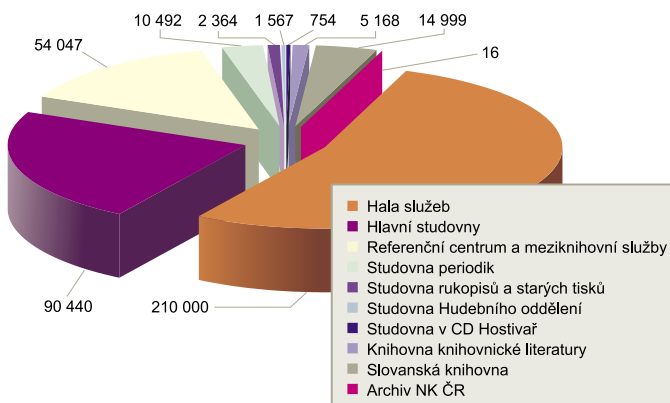

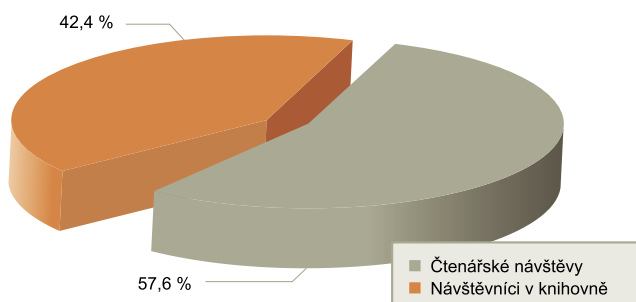
7. Meziknihovní služby

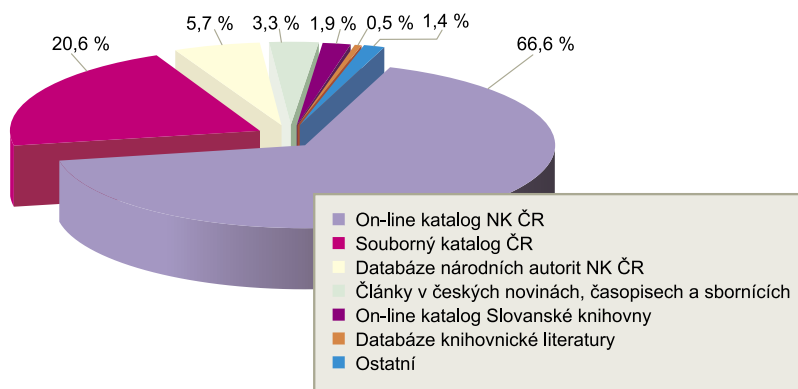
8. Návštěvnost půjčoven a studoven

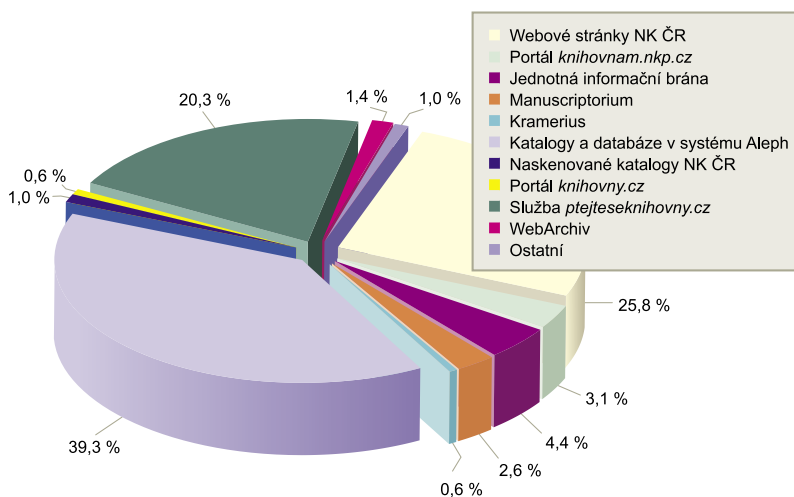
9. Návštěvnost knihovny

10. Využívání katalogů aází NK ČR

11. Procentuální podíl jednotlivých domén a portálů při využívání on-line služeb

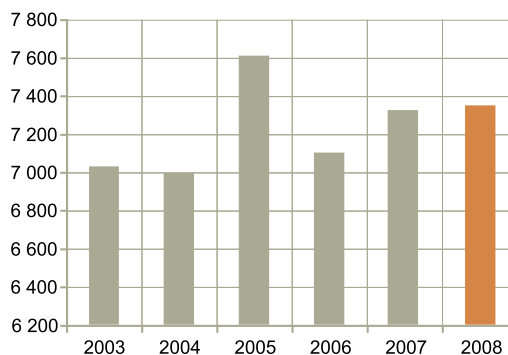
Slovenská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2008	1 673
Počet čtenářských návštěv	14 999
Počet evidovaných výpůjček	56 977

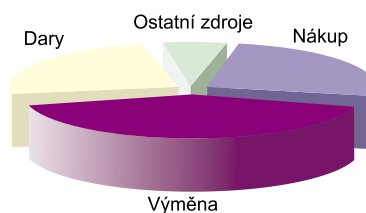
Přírůstek knihovních fondů

rok	k. j.
2003	7 114
2004	7 000
2005	7 636
2006	7 103
2007	7 372
2008	7 377

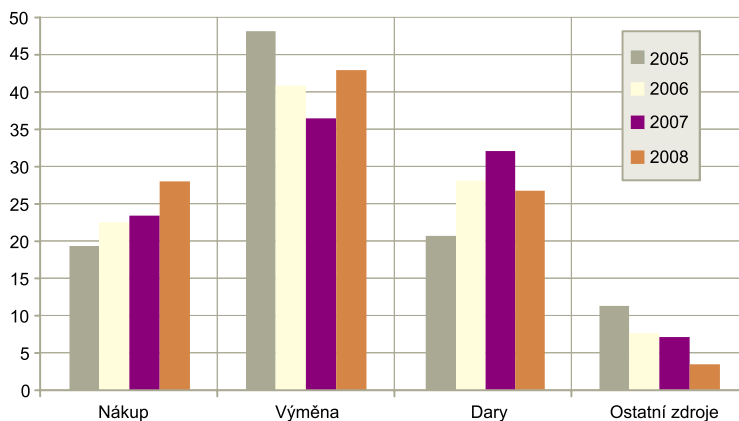
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2008

	k. j.	%
Celkem	7 377	100,0
Nákup	1 991	27,0
Výměna	3 164	43,0
Dary	1 940	26,2
Ostatní zdroje	282	3,8

Struktura přírůstku v letech 2005–2008 (v %)

	2005	2006	2007	2008
Nákup	19,6	22,5	24,3	27,0
Výměna	47,6	41,5	36,5	43,0
Dary	20,6	28,5	32,1	26,2
Ostatní zdroje	12,2	7,6	7,1	3,8

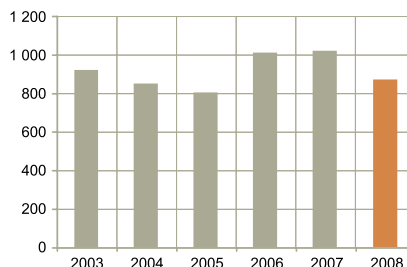
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	5 168
Počet evidovaných výpůjček	15 578

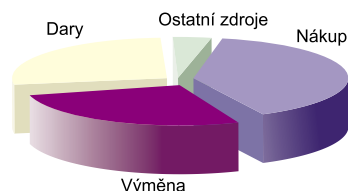
Přírůstek knihovních fondů

rok	k. j.
2003	865
2004	824
2005	802
2006	1 041
2007	1 078
2008	832

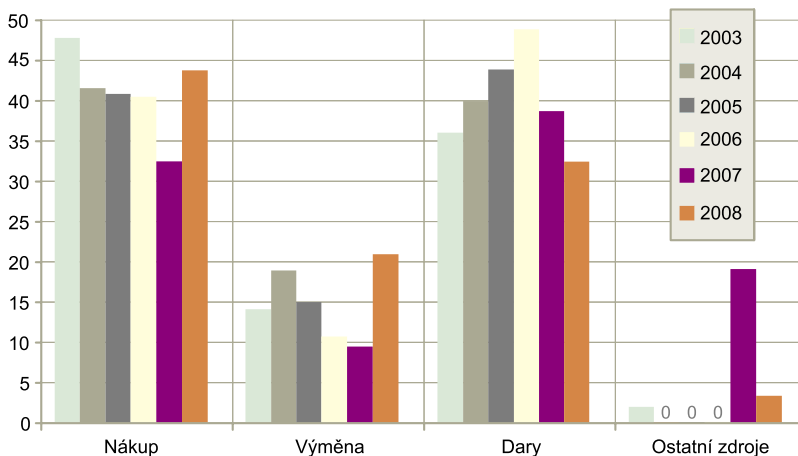
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2008

	k. j.	%
Celkem	832	100
Nákup	358	43
Výměna	173	21
Dary	275	33
Ostatní zdroje	26	3

Srovnání let 2003–2008 (v %)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nákup	48	42	41	40,3	33,2	43
Výměna	14	18	15	10,8	9,4	21
Dary	36	40	44	48,9	38,2	33
Ostatní zdroje	2	0	0	0	19,2	3

■ Činnosti v oblasti správy a ochrany fondů

Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	51 167
Signování přírůstků NKF	40 675
Zpracování dokumentů 19. století	19 520
Externí vazba	10 797
Pátrání po nezvěstných dokumentech	1 650
Zpracování dokumentů (režifo) pro reformátování záznamu	6 230
Zpracování dokumentů (režifo) pro reformátování jednotky	20 300
Zpracování poškozených dokumentů	1 414
Odpisy knihovních fondů (svazky)	0
Expedice celkem	345 697
Expedice UKF Klementinum	289 053
Expedice UKF CDH	51 398
Expedice SF	75 313
Expedice NKF	5 246
Expedice mikrofilmy	3 841

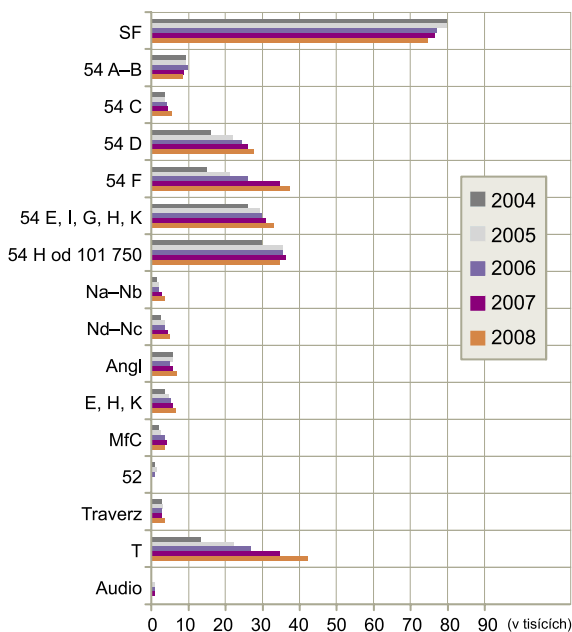
Celkový počet expedovaných knihovních jednotek vzrostl oproti roku 2007 o 19 080 svazků. Nárůst se týká zejména signatur pro jazykově české dokumenty a nejnovější zahraniční publikace. Počet výpůjček začíná ovlivňovat i využívání mikrofilmových a digitálních kopií. To se projevuje např. v nižším zájmu o periodika 19. století, z nichž značná část je dostupná v reformátované podobě. Růst pracnosti se projevuje i v dalších činnostech jako signování přírůstků UKF i NKF. Naopak nižší objem externě vázaných dokumentů je způsoben nedostatkem finančních prostředků na tuto činnost. V souvislosti s plněním Systému Kramerius digitalizovanými dokumenty se neustále zvyšuje také míra jeho využití v ČR i zahraničí.

Nárůst objemu expedice v letech 2004–2008 podle signatur

Klementinum*

	2004	2005	2006	2007	2008
SF	79 663	79 738	76 681	76 389	75 313
54 A–B	8 689	9 130	9 248	7 949	7 673
54 C	3 371	3 351	3 482	3 868	4 761
54 D	15 653	21 206	23 875	24 530	26 954
54 F	14 718	21 076	25 766	34 204	37 418
54 E, I, G, H, K	25 512	28 788	29 054	30 472	31 959
54 H od 101 750	29 495	35 105	34 894	35 334	34 419
Na–Nb	1 091	1 323	1 714	2 618	2 876
Nd–Nc	2 125	3 081	3 315	4 285	5 117
Angl	5 004	5 023	4 958	5 372	5 821
E, H, K	3 185	4 200	4 668	5 307	5 694
MfC	1 644	2 016	3 347	4 074	3 841
52**	616	796	586	0	0
Traverz	2 493	2 744	2 553	2 546	2 865
T	13 276	21 768	26 767	34 290	41 480
Audio	0	349	502	37	0

Expedice knihovních fondů v Klementinu

* Zvýrazněné hodnoty v tabulce představují nárůst oproti předchozímu roku.

** Signatura 52 byla koncem roku 2006 přestěhována do Centrálního depozitáře v Hostivaři (CDH) a expedice je zahrnuta v údajích za Národní konzervační fond (NKF).

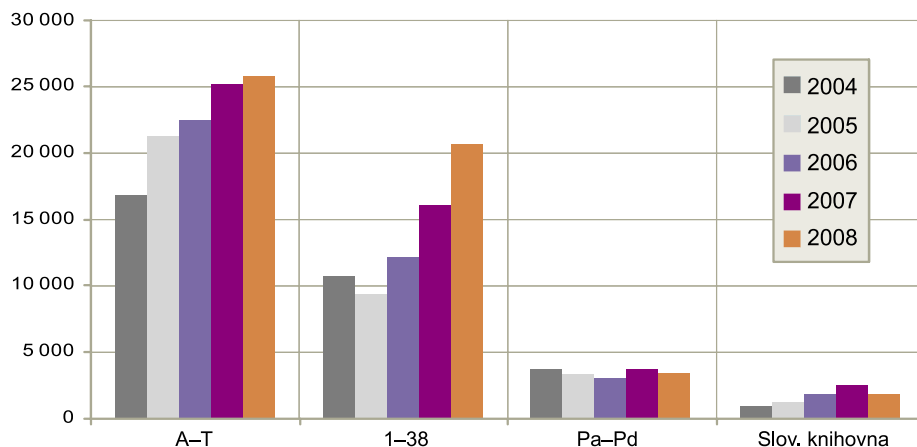
Nárůst expedice v Centrálním depozitáři v Hostivaři

CDH*

	2004	2005	2006	2007	2008
A–T	16 769	21 221	22 409	25 249	25 703
1–38	10 647	9 305	12 109	16 245	20 314
Pa–Pd	3 668	3 349	2 922	3 868	3 472
Slov. knihovna	888	1 218	1 434	2 040	1 400

* Zvýrazněné hodnoty v tabulce představují nárůst oproti předchozímu roku.

Expedice knihovních fondů v CDH

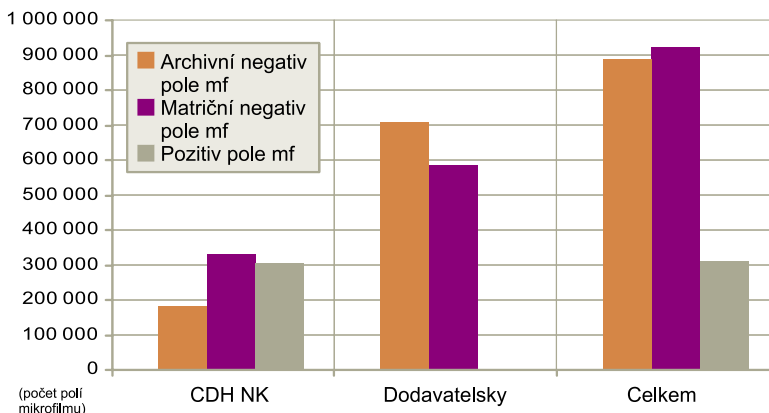
Ochrana knihovních fondů

V oblasti ochrany knihovních fondů se výrazně projevila realizace projektu financovaného z Finančních mechanismů EHP a Norska, v rámci kterého se mikrofilmují a digitalizují monografie 19. století. To se odráží zejména ve vysokých objemech dodavatelsky zhotovovaných mikrofilmů.

Reformátování ohrožených bohemikálních fondů

Mikrofilmování	Archivní negativ		Matriční negativ		Pozitiv	
	<i>pole mikrofilmu</i>	<i>strany</i>	<i>pole mikrofilmu</i>	<i>strany</i>	<i>pole mikrofilmu</i>	<i>strany</i>
CDH NK	180 190	360 380	339 279	678 558	309 408	618 816
Dodavatelsky	707 769	1 415 538	580 656	1 161 312	0	0
Celkem	887 959	1 775 918	919 935	1 839 870	309 408	618 816

Ochranné mikrofilmování

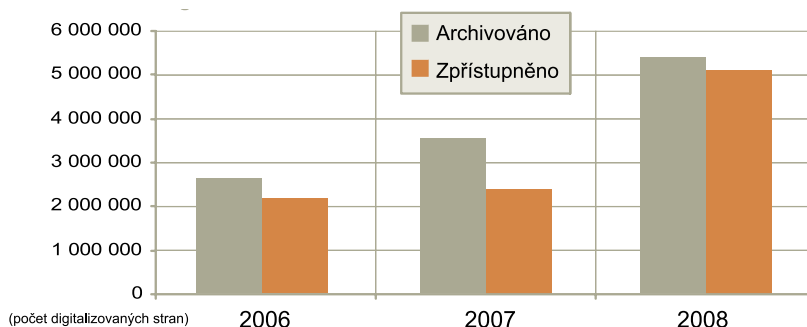
Digitalizace

	počet stran
Skenování celkem	1 800 000
<i>a) skenování mikrofilmů v NK ČR</i>	<i>340 000</i>
<i>z toho hybridní snímkování v NK ČR</i>	<i>74 736</i>
<i>b) skenování dodavatelsky</i>	<i>1 460 000</i>
<i>z toho hybridní snímkování dodavatelsky</i>	<i>254 226</i>
Tvorba metadat	1 800 000
<i>v NK</i>	<i>20 000</i>
<i>dodavatelsky</i>	<i>1 780 000</i>
Archivováno k 31. 12. 2008	5 436 000
Zpřístupněno k 31. 12. 2008	5 036 000

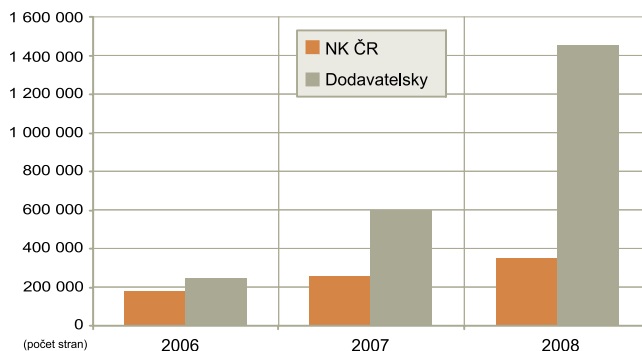
I v roce 2008 se digitalizace zaměřovala na monografie 19. století, ohrožené degradací papíru. Pro jejich záchranu se využívají dvě hybridní technologie: skenování mikrofilmů a hybridní snímkování. Tím se výrazně snižuje riziko ztráty dat v budoucnosti. V drtivé většině se jedná o dokumenty, které jsou volně k dispozici uživatelům prostřednictvím internetu. Digitalizované dokumenty mohou využívat i ostatní knihovny připojením odkazu do katalogizačního záznamu nebo replikací digitalizovaných dokumentů do vlastního systému. Digitální kopie se tak mohou chránit i ostatní exempláře dochované v jiných institucích.

Oddělení péče o novodobé fondy realizovalo 17 komplexů mikrobiologických stěrů a jejich vyhodnocení ve všech depozitářích NK ČR, v kabinetu map Oddělení rukopisů a starých tisků a v klášteře Teplá.

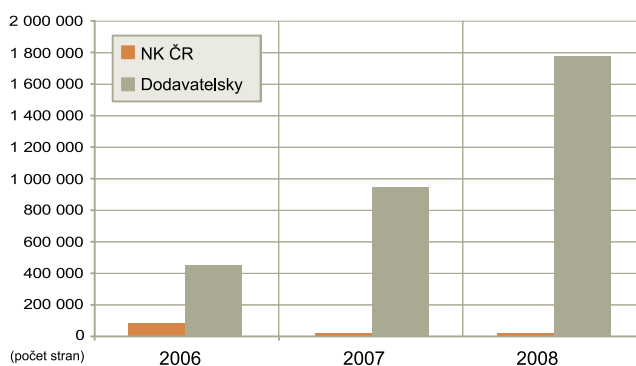
Digitální knihovna

Skenování

Tvorba metadat

Péče o knihovní fondy

mikrobiologické kontroly pro NK ČR	17
počet vyhodnocených stěrů pro NK ČR	255
mikrobiologické kontroly pro jiné instituce	5
počet vyhodnocených stěrů pro jiné instituce	31
mechanická očista (v metrech)	4 239
mechanická očista map (kusy)	cca 10 000
knihařské práce – vazba, převazba (svazky)	9 221
ostatní knihařské práce (kusy)	1 102
výroba ochranných obalů	10 188
sušení ve víceúčelové vakuové komoře (dny)	145

Pro jiné instituce (FF UK v Hyberské ulici v Praze, Uměleckoprůmyslové museum, Galerie Lidi-
ce, Archiv Církve československé husitské a Vojský historický ústav) byly provedeny menší komplexy
podle zadání.

Národní knihovna ČR poskytovala na vyžádání jiným knihovnám informace o vlivu mikrobiálních čini-
telů a klimatických podmínek na uchovávané fondy. Velký význam má výroba ochranných obalů využívající
vzorkovací vyřezávací plotter. Díky této technologii jsou lépe chráněny dokumenty z oblasti historických fon-
dů, ale také noviny a časopisy s poškozenou vazbou a poškozené monografické dokumenty. Ochranné obaly
se zhotovují i pro instituce, které realizují projekt ochranného reformátování v rámci programu VISK 7.

Sušení ve víceúčelové vakuové komoře probíhalo dle objednávek na základě potřeby postižených
institucí a firem. V roce 2008 probíhal první rok řešení výzkumného záměru projektu VaV DC08P02OUK009
– *Ověření možnosti hubení hmyzu poškozujícího knihovny a muzejní sbírky s využitím víceúčelové vakuo-
vé komory a bezkyslíkového boxu*. Tím se rozšířily možnosti použití vakuové komory i k tomuto účelu.

■ Archiv NK

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vytříděny z jejich vlastních fondů. Dále metodicky řídí a kontroluje spisovou službu NK.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů a lístkových katalogů. V roce 2008 převzal ANK v mimoskartačním řízení 109 evidenčních jednotek v celkovém rozsahu 2,41 bm. Skartační řízení v tomto roce v knihovně neproběhlo.

Zpracováno a inventarizováno bylo 19,94 bm archiválií. Počet evidenčních jednotek vzrostl o 128, počet inventárních jednotek o 1138. Byly uspořádány dva fondy a k nim vyhotoveny inventáře (Veřejná a univerzitní knihovna Praha (1522)1777–1918(1919); Cenzor a revizor židovských knih, tisků a rukopisů Praha 1700–1843). Na inventárním seznamu fondu Cenzor spolupracoval ANK se Židovským muzeem v Praze. Jím určená odborná pracovnice vyhotovila registry dokumentů psaných v hebrejštině a judendeutsch. Dále byl přepracován jeden starší inventář (Kinský František Josef – ředitel VUK (1739)1766–1793(1828)).

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 76 % archiválií. Jedná se především o poškození prachem (40 %), trhliny a přelomení (36 %) a křehkost a lámavost (17 %).

ANK využívá Restaurátorské oddělení svého zřizovatele. V roce 2008 byly zrestaurovány následující archiválie: kopiář dvorských dekretů a guberniálních nařízení a intimátů došlých do univerzitní knihovny (1725)1777–1810 a 4 dokumenty z fondu Archiv města Tábor 1551–1667.

Archiv spolupracoval s autorkou knihy *Co v průvodcích nebývá* na části publikace věnované Muzeu Jaroslava Vrchlického formou konzultací k archiváliím týkajícím se muzea a poskytnutím dokumentů k nafotografování.

Pracovnice archivu v loňském roce publikovala v časopise *Čtenář* (2. část článku k 230. výročí zveřejnění knihovny).

V oblasti spisové služby byla poskytnuta konzultace pracovníci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Celkové množství uložených archiválií	
Počet fondů	50
Počet sbírek	11
Běžné metry celkem	368,56 bm
Počet evidenčních jednotek	6 977

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže)	
Zpracováno	62,90 %
Inventarizováno	54,83 %

■ Referát vnitřního auditu NK

Národní knihovna ČR se v roce 2008 v oblasti interního auditu věnovala těmto úkolům:

1. Posouzení funkčnosti a účinnosti vnitřních kontrol v rámci budování Vnitřního kontrolního systému NK z hlediska prostředí, vztahů, organizace a struktury.
2. Plnění plánu programu pro boj s korupcí v souladu s usnesením vlády ČR č. 1199 ze dne 25. 10. 2006 pro období let 2006–2011.
3. Provádění interních auditů v souladu s plánem pro rok 2008.

V oblasti budování Vnitřního kontrolního systému a řízení rizik v NK bylo postupováno v souladu s Pokynem č. 6 CHJ Ministerstva financí ČR, kdy se interní audit zaměřil na hlavní body analýzy a hodnocení rizik, a to na informování o riziku, aktualizaci mapy rizik NK, přípravu rizikových scénářů vybraných oblastí, výběr nejvhodnější reakce na rizika a uplatnění konkrétních kroků managementu k řízení rizik.

Současně hodnotil úroveň nastavených kontrolních mechanismů a činnosti interního auditu podle nejnovějších principů a metod COSO – ERM, a to z hlediska přirozeného a kontrolního, auditorského a zjišťovacího rizika. Cílem těchto úkolů pak bylo zvýšit úspěšnost při odhalování možných podvodů a zajistit větší účinnost řízení rizik v NK, a to prostřednictvím neustálého zavádění, testování a aktualizace kontrolních mechanismů a zvyšováním loajality zaměstnanců tak, aby vytvářely prostředí neakceptující podvodné jednání. Současně byla věnována pozornost identifikaci a řízení rizika v procesech spojených s čerpáním prostředků z fondů ČR i EU, a to v souladu s metodickými pokyny CHJ 16–18 vydanými MF a upravenými pro podmínky fungování NK. V rámci tohoto tématu pak byla věnována pozornost také hrozbě rizika v oblasti compliance s požadavky na administraci grantů. K dalším úkolům referátu interního auditu patřilo monitorování realizace nákupů v systému obchodování prostřednictvím elektronického tržiště. Interní audit se v roce 2008 věnoval také hodnocení nastavení manažerského monitoringu, jeho vymezení z hlediska zásad, odpovědnosti a postupů. Monitoroval i změny v oblasti přípravy a následného přijetí prováděcích předpisů BASEL II v ČR a postupů pro audit OR v BASEL II i v přípravě a uplatňování normy pro auditování dle ISO 19011.

Na základě zjištění pak lze konstatovat, že prostřednictvím funkční kontroly vedoucích pracovníků a provedených interních auditů nebyly v NK v roce 2008 zaznamenány žádné případy neekonomického či neefektivního nakládání s přidělenými finančními prostředky. Současně nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Kalendárium významných akcí

- 4. 1. Tříkrálový večer v Zrcadlové kapli**
Čtvrté novoroční setkání sponzorů a přátel NK ČR.
- 4. 3. Předání základního kamene pro stavbu nové budovy NK ČR obcí Radslavice**
- 5. 3. Slavnostní udělení ceny Rudolfa Medka Vladimíru Bystrovovi**
Nadačním fondem angažovaných nestraníků a Slovenskou knihovnou.
-
- Cenu obdržel Vladimír Bystrov (uprostřed).
Foto: Eva Hodíková*
- 10. 3. Enhancing Library Resources through Electronic Technologies**
Přednáška vedoucího slavistického oddělení Widener Library (Harvard College Library) Bradley L. Schaffnera.
Uspořádala Slovenská knihovna a Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK.
- 25. 3. Výroční tisková konference Národní knihovny ČR**
- 28. 3. Noc s Andersenem**
Večerní program pro děti se sluchovým postižením.
Partner: Federace rodičů a přátel sluchově postižených Praha.
- 17. 4. Prezentace dvousvazkové antologie *Kapitoly z minulosti česko-bulharských kulturních vztahů***
Uspořádala Slovenská knihovna a Bulharská kulturně osvětová organizace v ČR.
- 21. 4. Den otevřených dveří v Klementinu pro studenty středních škol**
Zpřístupnění historických prostor Klementina prostřednictvím komentovaných prohlídek.
- 23. 4. Den otevřených dveří v Klementinu pro studenty středních škol**
Zpřístupnění historických prostor Klementina prostřednictvím komentovaných prohlídek.
- 24.–27. 4. 14. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2008**
Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
- 29.–30. 4. Život plný střetů – konference věnovaná životu a dílu historika Jana Slavíka (1885–1978) pořádaná u příležitosti 30. výročí jeho úmrtí**
Uspořádala Slovenská knihovna za podpory Slovenského ústavu Akademie věd ČR, v. v. i. a Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR, v. v. i.
- 15. 5. NK ČR a Univerzita Karlova v Praze podepsaly rámcovou smlouvu o spolupráci**
- 15. 5. NK ČR získala 3. místo v národní soutěži muzeí Gloria musealis**
v kategorii muzejní počin roku 2007 za projekt Codex gigas – Ďáblova bible.
- 30. 5. Výstava Codex gigas – Ďáblova bible získala cenu Inforum 2008**

- 3. 6. KDU-ČSL věnovala základní kámen pro novou budovu NK ČR**
- 12. 6. Mezinárodní seminář OCLC update**
Zaměřeno na nové produkty a služby OCLC.
Pro členy konsorcia OCLC FirstSearch a zájemce z dalších českých knihoven.
- 17. 6. Memorandum o porozumění podepsaly národní knihovny Íránu a ČR**
- 8. 7. Nadace Jistota Komerční banky, a. s. potvrdila financování výroby umělecké kopie rukopisu *Liber de natura rerum* z fondu Národní knihovny ČR v rámci projektu Adoptujte si svůj rukopis.**
- 16. 7. Renault Praha Zličín se stal novým partnerem Národní knihovny**
- 3. 9. Kardinál Miloslav Vlk, arcibiskup pražský a primas český, navštívil historické prostory Klementina.**
- 4.–7. 9. Polabský knižní veletrh, Lysá nad Labem**
Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
- 7. 9. Den otevřených dveří v Klementinu**
Zpřístupnění historických prostor Klementina prostřednictvím komentovaných prohlídek.
- 12. 9. Kde končí svět**
Slavnostní setkání vítězů krajských soutěží knihoven a dětských čtenářů s pasováním rytířů Řádu krásného slova v Jičíně.
Hlavní pořadatel: SKIP.
Partneři: Ministerstvo kultury ČR, Knihovna Václava Čtvrka, Jičín.
- 16.–18. 9. Knihovny současnosti 2008, Seč u Chrudimi**
Společná akce Ministerstva kultury ČR, SDRUK a SKIP. NK ČR se na akci významně podílí organizátorsky a lektorsky.
- 22. 9. Předání základního kamene pro stavbu nové budovy NK ČR Klubem sběratelů autogramů**
- 8.–10. 10. Ruská emigrantská kultura a humanitní vědy v meziválečném Československu: oblasti odborné vzájemné spolupráce**
Mezinárodní vědecká konference. Za podpory Slovanské knihovny pořádaly Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i. a Institut slavjanověděnijs RAN.
- 9. 10. Knihovna roku**
Udělení státní ceny Ministerstva kultury ČR Knihovna roku 2008.
Partneři: Ministerstvo kultury ČR, SKIP.

*Titul Knihovna roku 2008
z rukou ministra kultury přebírá
Obecní knihovna
v Pavlovicích u Přerova.
Foto: Eva Hodíková*

- 10.–11. 10. 18. Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě**
Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
- 12.–17. 10. Projekt DigitalPreservationEurope**
zavítal prostřednictvím svých účastníků z celého světa tentokrát do NK ČR.
- 22. 10. Prezentace tří knih s tematikou *Skit (Skit poetov) / Poustevna (Poustevna básníků)***
Uspořádala Slovanská knihovna, Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i. a Katedra slavistiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové za podpory Velvyslanectví Ruské federace v ČR.
- 6.–9. 11. 16. ročník mezinárodního knižního veletrhu Bibliotéka v Bratislavě**
Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
- 18. 11. Íránský velvyslanec navštívil NK ČR**
- 26. 11. Křest publikace *Čas odložil svůj šat (Móda z rukopisů 11.–16. století)***
Křest proběhl v rámci vernisáže stejnojmenné výstavy v Galerii Klementinum, u jejíž příležitosti byla kniha vydána.
- 3.–4. 12. Konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2008**
Partneři: SKIP, Národní archiv.
- 10. 12. NK ČR zakoupila vzácné knihy z kláštera františkánů v Chebu**

Školení pro knihovníky z České republiky

Kurzy počítačové a informační gramotnosti
 Requalifikační knihovnický kurz
 Cyklus Digitalizace v knihovnách aneb Co musí vědět knihovník o digitalizaci
 Věcné zpracování
 Zpracování kartografických dokumentů
 Zpracování elektronických dokumentů
 MARC 21 (e-learningové kurzy)
 Lektorské dovednosti (spolupořadatel SKIP)
 Dramatická výchova v práci s dětským čtenářem (spolupořadatel SKIP)
 Kurzy počítačové gramotnosti pro seniory

Semináře

Mozkobraní aneb Nové formy práce s dětmi v knihovnách
 (Svitavy, partneři: SKIP, Městská knihovna Svitavy)

Společné cesty – práce s osobami ohroženými sociální exkluzí v knihovnách
 (Ostrava, hlavní pořadatel SKIP, partneři: Knihovna města Ostravy, Goethe-Institut Prag)

Profese: knihovník
 (Praha, hlavní pořadatel: SKIP, partneři: Městská knihovna v Praze, Francouzský institut v Praze, Goethe-Institut Prag)

Využití Evropského průvodce kompetencemi v knihovnické praxi v ČR
 (Praha, hlavní pořadatel: SKIP, partneři: Francouzský institut v Praze)

Host v Klementinu

Moderátor František Novotný představuje veřejnosti každý měsíc zajímavou osobnost českého kulturního života. V roce 2008 to byli:

Vlastimil Ježek, generální ředitel NK ČR; Blahoslav Lukavec, propagátor lidového umění a řemesel; Marie Retková, TV moderátorka; Stanislav Peleška, vědecký pracovník v oboru botaniky, publicista; Vladimír Suchánek, grafik, předseda sdružení Hollar; Zdeněk Dienstbier, prezident Ligy proti rakovině; Stanislav Kužel, publicista, autor vědecko-fantastické literatury; Pavlína Filipovská, herečka, zpěvačka, moderátorka; Jan Dobiáš, redaktor, spisovatel a producent.

Výstavy

od 2. 4. 2007 Milníky na cestě k nové budově Národní knihovny

Výstavní akce, jejímž smyslem je přiblížit opakující se snahy o zajištění nového objektu pro Národní knihovnu ČR, které lze vysledovat již od druhé poloviny 19. století až do současnosti. Zároveň je návštěvníkům prezentován vítězný návrh na novou budovu Národní knihovny ČR z ateliéru architekta Jana Kaplického.

20. 9. 2007 – 9. 3. 2008

Codex gigas – Ďáblova bible (Tajemství největší knihy světa)

NK ČR ve spolupráci s Královskou knihovnou ve Stockholmu představila unikátní literární dílo *Codex gigas*, největší známý rukopis na světě. Výstava probíhala pod záštitou předsedy vlády ČR Mirka Topolánka, ministra zahraničních věcí ČR Karla Schwarzenberga, ministra zahraničních věcí Švédska Carla Bildta, ministra kultury ČR Václava Jehličky, velvyslankyně Švédska v ČR J.E. Catherine von Heidenstam, primátora hl. m. Prahy Pavla Béma a velvyslankyně ČR ve Švédsku J.E. Marie Chatardové.

5. 12. 2007 – 10. 1. 2008

Česko-peruánské vztahy

Výstava, pořádaná Národní knihovnou ČR ve spolupráci s Velvyslanectvím Peruánské republiky, mapující vzájemné mezinárodní kontakty od roku 1922 až do současnosti. Zahájení výstavy korespondovalo s návštěvou ministra zahraničních věcí Peruánské republiky v ČR.

11. 12. 2007 – 31. 1. 2008

Slované a islám

Autoři: Michal Téra, Michal Řoutil.
Uspořádala Slovanská knihovna.

5. 2. – 11. 4. Doteky zatracenců (Obrazy s motivy ruské klasické literatury s prozaickým doprovodem Moniky Neumannové)

Autor: Leo Vaniš.
Uspořádala Slovanská knihovna.

Reprodukce jedné z prací Lea Vaniše. Foto: Eva Hodíková

15. 2. – 15. 3. Jeden svět

Upoutávka Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech. Spolupráce se společností Člověk v tísni při České televizi.

19. 3. – 20. 5. Synergie Slovinců s Čechy

Výstava, pořádaná Národní knihovnou ČR ve spolupráci s Velvyslanectvím Slovenské republiky, věnovaná historii vzájemné součinnosti obou národů s poukazem na tendence navázat na plodná meziválečná léta a vrátit vzájemným kontaktům někdejší společenskou prestiž a kulturní rozmanitost.

4. 4. – 29. 6. Od Hollara k Beuysovi

Moderní rakouské a evropské umění ve sbírce katolického duchovního Otto Mauera z Dómského muzea ve Vídni. Výstava pořádaná ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem.

10. 4. – 15. 6. Jan Šafránek – Svět lidí

Výstavu obrazů malíře-světoběžníka k jeho významnému životnímu jubileu uspořádala Národní knihovna ČR ve spolupráci s Lajka Production.

21. 4. – 31. 7. Jan Slavík a Rusko

Výstava doprovázející konferenci Život plný střetů, věnovanou životu a dílu historika Jana Slavíka (1885–1978) a pořádanou u příležitosti 30. výročí jeho úmrtí.

Autoři: Jiří Vacek a Anastasia Kopřivová.

Uspořádala Slovanská knihovna.

29. 5. – 18. 9. Jaromír Šavrdra – Vězeň svědomí

Výstava, realizovaná Národní knihovnou ČR ve spolupráci s knihovnou LIBRI PROHIBITI, byla věnována básníkovi, spisovateli a signatáři Charty 77 Jaromíru Šavrdovi, pronásledovanému a vězněnému komunistickým režimem. Pořádáno u příležitosti 20. výročí jeho předčasné smrti.

Václav Havel na vernisáži výstavy.

Foto: Eva Hodíková

27. 6. – 7. 9. Karol Benický – Orbis Pictus

Výstava fotografií z autorské dílny známých uměleckých fotografů Karola a Matúša Benických.

18. 7. – 7. 9. Kristian Kodet – Obrazy

Retrospektivní výstava akademického malíře Kristiana Kodeta byla pořádána u příležitosti jeho šedesátých narozenin.

13. 9. – 21. 11. Paradoxy 20. století: Nikolaj Jefremovič Andrejev (1908–1982)

Autorka: Anastasia Kopřivová.

Uspořádala Slovanská knihovna ve spolupráci s Národním archivem a Ústavem dějin umění Akademie věd České republiky, v. v. i.

26. 9. – 9. 11. Cesty slovenskej knihy (Od Proglasu k postmoderně)

Tento mezinárodní výstavní projekt pořádala Národní knihovna ČR ve spolupráci se Slovenskou národní knihovnou v Martině, Slovenským inštitútem v Praze a Slovenským národným múzeem u príležitosti 90. výročia vzniku prvého spoločného štátu Čechů a Slováků.

Z vernisáže výstavy. Foto: Eva Hodíková

1. 10. 2008 – 30. 3. 2009

Praha rozsochatá, strašidelná

Výstava přibližuje dobovou atmosféru rudolfinské Prahy. Inspirací byly příběhy z českých a především pražských dějin. Autory vystavených soch byli Tomáš Bosambo, Dušan Tejkal, Günter Hujber, Jan Brabenec, Magdalena Monhartová, Igor Kitzberger, Felix Gravalgel, Martin Šrámek, Stanislav Pokorný, Vítězslav Stoklasa, Jitka Wernerová, Michal Jožák. Projekt pod záštitou Pavla Béma, primátora hl. m. Prahy, a Jana Koukala, velvyslance ČR v Rakousku, pořádala Národní knihovna ČR ve spolupráci s výtvarným sdružením Art-Kolegium za podpory agentury Sprcha Marketing. Díla byla instalována v interiérech a zejména exteriérech klementinského objektu.

*Exponáty výstavy byly umístěny v exteriérech klementinských nádvoří.
Foto: Eva Hodíková*

6. 11. 2008 – 16. 1. 2009

Život a doba spisovatele Karla Čapka

Výstavu u příležitosti 70. výročí úmrtí významného spisovatele pořádala Národní knihovna ČR ve spolupráci s Památníkem Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše.

27. 11. 2008 – 16. 1. 2009

Ruské inspirace v díle Michaela Romberga

Autoři: Jiří Klapka a Anastasia Kopřivová.

Uspořádala Slovanská knihovna, Česká asociace rusistů a Česko-ruská společnost za podpory Ministerstva kultury ČR.

Z archivu Jiřího Klapky. Foto: Eva Hodíková

27. 11. 2008 – 1. 3. 2009

Čas odložil svůj šat (Móda z rukopisů 11.–16. století)

Výstava přiblížila životní styl středověké společnosti prostřednictvím vývoje odívání v jednotlivých společenských vrstvách – od panovníka, přes měšťanstvo, až po lidi na okraji společnosti. Atraktivitu této tematické kolekce rukopisů ze sbírek NK ČR zvyšují repliky dobových oděvů. Záštitu nad výstavou převzala Beata Rajska.

*V rámci výstavy si návštěvníci mohli zkusit středověké brnění.
Foto: Eva Hodíková*

Výstavy mimo Klementinum

Codex gigas – Ďáblova bible:

- 24.–27. 4. **Flora Olomouc** (knižní veletrh)
- 13. 6 – 31. 8. **Chrast u Chrudimi** (Městské muzeum)
- 9.–19. 9. **Jičín** (Město pohádek)
- 2.–16. 10. **Vysoké Mýto** (Týden knihoven)

Oko nad Prahou (Vítězný model):

- červen–září **Praha** (Laterna Magika)
- 4.–7. 9. **Lysá nad Labem** (knižní veletrh)
- 8.–31. 10. **Praha – Smíchov** (DESIGN BLOCK – Expozice spol. Eurolux)

Velislavova bible:

- 30. 6. – 30. 9. **Znojmo** (Vlkova věž)

Publikační činnost NK v roce 2008

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

Archivace webu

Ludmila Celbová, Lukáš Gruber, Tomáš Síbek, Libor Coufal

Publikace je dílem kolektivu autorů pracujících na projektu Národní knihovny České republiky *WebArchiv*. Je prvním českým příspěvkem podrobně mapujícím tuto tematiku zejména z praktické stránky. Zabývá se legislativními otázkami upravujícími budování webových archivů, představuje vybrané významné národní projekty archivace webu ve světě a zapojení Národní knihovny do mezinárodní spolupráce, porovnává různé přístupy k této problematice a popisuje technické aspekty sklizení webu a zpřístupnění webových archivů.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 45 s.

ISBN 978-80-7050-562-5

Česká národní bibliografie

Czech National Bibliography

Nejúplnější zdroj bibliografických informací na DVD-ROM, který obsahuje databáze: České knihy, Dissertace a autoreferáty, Speciální dokumenty, Jmenné autority, Články v českých novinách, časopisech a sbornících, Periodika vydávaná na území ČR.

Čtvrtletní aktualizace 3/08, 6/08, 9/08, 12/08.

Národní knihovna ČR, software Albertina icome Praha s. r. o., Praha 1994–.

ISSN 1210-8995

Čteme? Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize (2007)

Jiří Trávníček

Publikace vychází z vůbec prvního českého reprezentativního průzkumu zaměřeného na čtenáře a čtení, který se uskutečnil v roce 2007 pod patronátem Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. a Národní knihovny ČR. Autor se nejprve zabýval fenoménem čtení knih a poté data z průzkumu uspořádal do několika oblastí: *knih* (čtení, nakupování, půjčování, domácí knihovny), *čas* (volný a pracovní, čtení a jiná média) a nakonec *hodnoty*, s nimiž knihy spojujeme (preferenze, vlivy, postoje, návyky, důvody). V závěru jsou výsledky průzkumu konfrontovány s tradovanými předsudky, které o čtení knih, zejména v současné době, panují.

Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR vydalo vydavatelství Host, Brno 2008, 1. vydání, 207 s.

ISBN 978-80-7294-270-1 (Host. Brno)

ISBN 978-80-7050-554-0 (Národní knihovna ČR. Praha)

Katalogizace ve formátu MARC 21. Pokračující zdroje.

Stručná instrukce a příklady

Ludmila Hercová, Jaroslava Svobodová

Příručka je pomůckou při katalogizaci pokračujících zdrojů ve formátu MARC 21. Má usnadnit posouzení toho, které zdroje spadají do kategorie pokračujících zdrojů, a poskytnout vodítko, jak je správně katalogizovat. Příručka nenahrazuje, ale doplňuje katalogizační pravidla. Předpokládá dobrou znalost instrukce ISBD, pravidel AACR2R a bibliografického popisu včetně tvorby selekčních údajů.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, dotisk 1. vydání, 149 s.

ISBN 978-80-7050-496-3

Katalogizace ve formátu MARC 21.**Stručná instrukce a příklady pro knihy a některé typy pokračujících zdrojů***Marie Balíková, Hana Kubalová, Jaroslava Svobodová*

Záměrem příručky je prostřednictvím příkladů a stručného návodu pomoci katalogizátorům v jejich práci ve formátu MARC 21. Aktualizované vydání příručky zahrnuje errata, která již byla vystavena na webových stránkách Národní knihovny ČR, dále odkazy na nové standardy, dílčí doplňky a upřesnění textu a zejména opravy a doplnění dílčích i úplných příkladů, jak je přinesly české interpretace AACR2R a katalogizační praxe, a to v době od 1. vydání příručky v roce 2004 do ledna 2008.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 2., aktualizované vydání, 163 s.

ISBN 978-80-7050-539-7

Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. Dodatky. Díl II., Tisky z let 1501–1800. Část VII., písmeno Písňě–Ř, čís. 12.821–15.190

Sedmá část Dodatků ke Knihopisu, tj. retrospektivní bibliografii českojazyčných, resp. slovenskojazyčných starých tisků, obsahuje číselné dodatky (tj. dodatky a opravy k titulům evidovaným základní řadou Knihopisu) k číslům 12.821 až 15.190 a anotaci abecedních dodatků (tj. krátké tituly nových děl a vydání) pro písmeno Písňě–Ř. Jedná se o součást dlouhodobého projektu Knihopisu českých a slovenských tisků..., který je realizován postupně již od roku 1925, a jeho posláním je zmapovat starší českou (přesněji českojazyčnou, resp. slovenskojazyčnou) knižní produkci, jež tvoří významnou část národního kulturního bohatství. V současnosti je pověřena realizací tohoto projektu NK ČR. Publikace je určena knihovníkům, pracovníkům muzeí a archivů, akademickým pracovníkům i studentům zabývajícím se diachronními obory (literární historie, vývoj jazyka, kulturní historie, dějiny spirituality, vzdělanosti, knihtisku a knižní kultury apod.).

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 87 s.

ISBN 978-80-7050-549-6

ISBN 80-7050-181-2 (soubor)

Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21 – korporace*Svojmíla Světlíková*

Druhé, aktualizované vydání průvodce jednotlivými částmi jmenného autoritního záznamu pro korporace a akce s cílem co nejvíce sjednotit katalogizační praxi v této oblasti. Publikace je určena zejména katalogizátorům, kteří již s tímto typem autorit pracují, i těm, kteří se potřebují rychle zorientovat ve struktuře autoritního záznamu pro korporace a chtějí získat základní přehled o této problematice. Příručka je strukturována podle jednotlivých polí a podpolí formátu MARC 21, kterým je následně věnován podrobnější výklad doplněný příklady ze souboru národních jmenných autorit z báze AUT. Součástí příručky je příloha Srovnání autoritních formátů MARC 21 a UNIMARC pro korporativní autority.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 2., aktualizované vydání, 30 s., (Edice Standardizace, č. 31, ISSN 1211-7366)

ISBN 978-80-7050-552-6

Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21 – osobní jména*Jan Luffer*

Druhé, aktualizované vydání metodické příručky pro práci se jmennými autoritami – osobními jmény s cílem sjednotit katalogizační praxi v této oblasti. Příručka je strukturována podle jednotlivých polí a podpolí formátu MARC 21, obsahuje množství příkladů aplikace pravidel a formátu v obvyklých i méně obvyklých situacích. Speciální částí je příloha s příklady jmen přepsaných z různých nelatinských písem na základě tabulek pro přepis a instrukcí v publikaci Doporučení pro přepis nelatinských písem do latinky z roku 2004. Příručka obsahuje také přehled odpovídajících si polí a podpolí formátů MARC 21 a UNIMARC.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 2., aktualizované vydání, 40 s., (Edice Standardizace, č. 30, ISSN 1211-7366)

ISBN 978-80-7050-553-3

Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků (20) 2008.
Vzácné knihy jako švédská válečná kořist z třicetileté války

Zpracoval kolektiv autorů pod vedením Aleny Richterové

Sborník, který je pokračováním starší ediční řady, je zcela nově věnován jedinému tématu, jež volně navazuje na velmi významnou výstavu o Codexu gigantu, konanou v Národní knihovně ČR v letech 2007 a 2008 s velkým ohlasem u veřejnosti. Jedná se o knižní poklady, které z Čech a Moravy odvezla vítězná švédská vojska na samém sklonku třicetileté války. Odborné příspěvky našich předních znalců této problematiky sice reflektují zcela mimořádnou atraktivitu tématu, které je ve střední Evropě často vnímáno poněkud rozporuplně, zároveň však představují velmi precizní výsledky dlouholetého výzkumu historických pramenů, z nichž některé jsou v povědomí české veřejnosti dosud málo známé.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 69 s.
 ISBN 978-80-7050-563-2

Národní knihovna České republiky.
Výroční zpráva 2007

Výroční zpráva instituce informuje o podstatných událostech, meznících a oblastech působení v roce 2007. Shrnuje vývoj událostí spojených s novostavbou Národní knihovny, předkládá plány revitalizace Klementina, upozorňuje na významné akvizice v roce 2007 a představuje unikátní výstavu Dáblovy bible, která se setkala s velkým ohlasem. Výroční zpráva obsahuje rovněž shrnutí aktivit Slovanské knihovny a Knihovnického institutu, seznamuje s programy a projekty, kterých se Národní knihovna účastní nebo je zaštiťuje, uvádí kalendárium významných akcí i přehled publikační činnosti Národní knihovny. Nechybí ani statistické přehledy a ukazatele týkající se doplňování, zpracování a ochrany knihovních fondů a finančního hospodaření.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 114 s.
 ISBN 978-80-7050-544-1
 ISSN 1211-8699

National Library of the Czech Republic.
Annual report 2007

Překlad Kateřina Millerová, Sean Mark Miller

Anglická verze výroční zprávy Národní knihovny ČR za rok 2007.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 79 s.
 ISBN 978-80-7050-545-8
 ISSN 1803-3695

Oborové brány

Kolektiv autorů pod vedením Bohdany Stoklasové

Publikace shrnuje výsledky výzkumného projektu *Koordinovaná tvorba oborových informačních bran pro oblast výzkumu: koordinace, hudba, knihovnictví a informatika*, který řešila Národní knihovna ve spolupráci s Ústavem informačních studií a knihovnictví Univerzity Karlovy v letech 2004–2008 a jenž byl financován z Programu 1N: Informační infrastruktura výzkumu. Monografie přibližuje problematiku oborových bran obecně, metodiku jejich tvorby, věnuje se také oborovým branám z pohledu věcného zpřístupnění a představuje jednotlivé oborové brány, jež vznikly během pětiletého projektu: KIV – Knihovnictví a informační věda, MUS – Musica, ART – Umění a architektura, TECH – Technika a přírodní a aplikované vědy. Publikace může též sloužit jako návod dalším zájemcům o tvorbu oborových bran pro dosud nepokryté obory.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 108 s.
 ISBN 978-80-7050-555-7

Příručka uživatele systému ISMN

Z anglického originálu přeložil a upravil Antonín Jeřábek

Text příručky je upraveným překladem 4., opraveného vydání „ISMN Users´ Manual“ vydaného Mezinárodní agenturou ISMN v Berlíně v srpnu 2008. Příručka je určena pro účastníky systému Mezinárodního standardního číslování hudebnin (ISMN) i pro další zájemce. Uvádí všechny potřebné informace k provozu systému ISMN v ČR, způsob řízení systému ISMN na mezinárodní úrovni, národní úrovni a na úrovni vydavatele, převod ISMN do čárového kódu EAN a další informace. Jedná se o první vydání příručky po převodu ISMN z 10místného na 13místné číslo.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 2. české vydání, 51 s.

ISBN 978-80-7050-556-4

b) periodika**Knihovna**

Roč. 18, č. 1, 2 (2007)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 2x ročně.

ISSN 1801-3252

Knihovna plus

Roč. 3, č. 1–2 (2007)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 2x ročně.

Dostupný z: <http://knihovna.nkp.cz>

ISSN 1801-5948

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 16, č. 1–24 (2008)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 24x ročně.

Dostupný z: <http://sigma.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391

Přirůstky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 18 (34), č. 1–4 (2008)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu Slovanské knihovny. Knihy jsou tříděny tematicky podle Mezinárodního desetinného třídění.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005– . Periodicita 4x ročně.

Dostupný z: http://www.nkp.cz/slk_novinky

ISSN 1802-3797

II. Mimořádné publikace (příležitostné tisky, katalogy k výstavám)

Čas odložil svůj šat.

Móda z rukopisů 11.–16. století

Renáta Modráková

Publikace přibližuje čtenářům poutavý svět módy a oblékání středověké a raně novověké společnosti v českých zemích. Čtenář získá díky jedinečnému spojení dobových komentářů a doprovodného textu možnost seznámit se s vývojem odívání ve středověku i raném novověku. Přímo na základě dochovaných dobových iluminací jsou představeny různé typy oděvů rozdílných sociálních vrstev. Těžiště celé práce leží v rukopisném bohatství sbírek odboru historických a hudebních fondů Národní knihovny ČR. Publikace byla vydána u příležitosti stejnojmenné výstavy konané v Galerii Klementinum.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 92 s.

ISBN 978-80-7050-550-2

Time Has Laid Its Attire Aside.

Fashion in Manuscripts from the 11th–16th Centuries

Renáta Modráková; překlad Kateřina Millerová, Sean Mark Miller

Anglická verze publikace „Čas odložil svůj šat. Móda z rukopisů 11.–16. století“.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, 1. vydání, 99 s.

ISBN 978-80-7050-551-9

III. Publikace Slovanské knihovny

Česká slavistika. Katalog výstavy u příležitosti XIV. mezinárodního sjezdu slavistů v Ochridu / Czech Slavistics 2003–2007. Exhibition Catalogue on the Occasion of the 14th International Congress of Slavists in Ohrid

Sestavila Michaela Řeháková

Bibliografie slavistické literatury vystavované u příležitosti XIV. mezinárodního sjezdu slavistů v makedonském Ochridu.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 33 s.

ISBN 978-80-7050-547-2

Dostojevskij dnes. Sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí (Praha, 27. listopadu 2006, Národní knihovna České republiky)

Sestavily Miluša Bubeníková, Marta Hrabáková, Radka Hříbková

Sborník příspěvků z konference „Dostojevskij dnes“, kterou uspořádala Společnost Dostojevského, Katedra rusistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Česká asociace rusistů a Slovanská knihovna. Konference konaná u příležitosti 500. výročí založení rodu Dostojevských se uskutečnila 27. listopadu 2006 v prostorách Národní knihovny ČR. Záměrem organizátorů bylo představit současný stav bádání o životě a díle Dostojevského v pracích předních českých odborníků i čtenářskou a divadelní recepci Dostojevského.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2007, 1. vydání, 183 s., (Publikace Slovanské knihovny, č. 58)

ISBN 978-80-7050-538-0

Ivan Aleksejevič Bunin.

Bibliografija originalnych knižnych izdanij (1891–1990)

Sestavila Jitka Křesálková

Bibliografie prací významného ruského spisovatele I. A. Bunina. Jedná se o vskutku unikátní a vyčerpávající chronologický soubor bibliografických záznamů všech Buninových knih a rozpisů jejich

obsahů. Titul doplňují obsáhlé rejstříky básnických a prozaických prací I. A. Bunina, rejstřík publicistických prací, vzpomínek a publikované korespondence, rejstřík vydaných knih a rejstřík překladů. Jedná se o důležitý zdroj informací pro literární vědce a historiky studující poslední období carského zřízení v Rusku a především činnost porevoluční literární emigrace. Kniha je publikována v ruštině.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2007, 1. vydání, 503 s., (Bibliografie Slovanské knihovny, č. 70)

ISBN 978-80-7050-522-9

Katalog starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou.

Díl II: 1776–1787

Sestavila Františka Sokolová

Druhý svazek katalogu starých ruských tisků tištěných azbukou z fondů Slovanské knihovny zahrnuje tituly vydané v letech 1776–1787. Podobně jako první svazek těží především z knihovny petrohradského knihkupce a nakladatele Alexandra F. Smirdina, která je součástí sbírek Slovanské knihovny. Bibliografie obsahuje záznamy 480 titulů. Přílohou knihy je reprint práce V. O. Ključevského „Vospominanije o N. N. Novikově i jeho vremeni“ a řada obrazových dokumentů.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 441 s., (Bibliografie Slovanské knihovny, č. 71)

ISBN 978-80-7050-542-7

XIII. mezinárodní sjezd slavistů. Lublaň 15.–21. 8. 2003.

Bibliografie

Sestavila Michaela Řeháková

Bibliografie XIII. mezinárodního sjezdu slavistů, který se konal v srpnu roku 2003 v Lublani, navazuje na řadu bibliografií, které Slovanská knihovna připravuje z pověření Mezinárodního komitétu slavistů k jednotlivým slavistickým sjezdům. První oddíl je uspořádán podle tematicky sjezdových jednání a obsahuje příspěvky přednesené v průběhu sjezdu nebo přihlášené a zahrnuté do jeho programu. Druhý oddíl je soupisem zdrojových materiálů, ve kterých byly prezentovány jednotlivé příspěvky, a zároveň obsahuje i některé zjištěné tituly, které jsou sjezdu pouze věnované (tj. vydané u příležitosti jeho konání). Bibliografie obsahuje 949 záznamů. Publikace je věnována XIV. mezinárodnímu sjezdu slavistů, který se konal v roce 2008 v Ochridu v Makedonii.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 203 s., (Bibliografie Slovanské knihovny, č. 73)

ISBN 978-80-7050-546-5

Petr Nikolajevič Savickij (1895–1968). Bibliografija opublikovannych rabot / Petr Nikolaevich Savitskii (1895–1968). A bibliography of his published works

Sestavil Martin Beisswenger

Bibliografie prací ekonomy, geografa a historika, čelného představitele meziválečného eurasijského hnutí Petra Nikolajeviče Savického (1895–1968) obsahuje všechny jeho známé publikované texty vydané v letech 1913–2005. Celkem zahrnuje 312 záznamů knih, odborných studií, recenzí, přednášek, ale i drobnějších zpráv a komentářů. Samostatnou kapitolu tvoří hesla, jež Savickij připravil do několika encyklopedií. Součástí knihy je též obsáhlý chronologický přehled Savického života a díla, seznam periodik, do nichž Savickij přispíval, a názvový rejstřík. Vztah k Savickému odráží také obálka knihy, jejíž zpracování vychází z grafických tradic publikací eurasijského hnutí.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 111 s., (Bibliografie Slovanské knihovny, č. 72)

ISBN 978-80-7050-543-4

Poustevna básníků – básníci Poustevny (Ruská poezie 20. a 30. let 20. století v pražském exilu)

Jana Kostincová

Publikace se věnuje básnické skupině Skit poetov – Poustevna básníků, která působila v letech 1922–1940 v Praze. Tvořili ji především mladí ruští emigranti. Kniha zasazuje mladou pražskou ruskou poezii do kontextu tehdejší poezie vznikající v dalších centrech ruské emigrace, především v Paříži, a definuje její vztah k poezii vydávané v Sovětském svazu. Pozornost je zaměřena zejména na vývoj básnické skupiny Skit, poetiku jejích nejvýraznějších osobností a jejich vztah k českému prostředí.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 232 s.,

(Publikace Slovanské knihovny, č. 59)

ISBN 978-80-7050-540-3

Soupis pramenů k dějinám národů Ruska, Ukrajiny a Běloruska do roku 1945 z archivů České republiky. Díl V, Archivy Severočeského a Východočeského kraje

Pátý díl soupisu archivních materiálů k dějinám Ruska, Ukrajiny a Běloruska do roku 1945. Podklady pro publikaci připravila Archivní správa ministerstva vnitra. Publikace je velmi přínosná pro studium česko-ruských, česko-ukrajinských a česko-běloruských vztahů.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 213 s., (Bibliografie Slovanské knihovny, č. 74)

ISBN 978-80-7050-548-9

Zofka Kvedrová (1878–1926). Recepce její tvorby ve 21. století

Sestavily Jasna Honzak Jahič, Alenka Jensterle-Doležalová

Sborník příspěvků přednesených na stejnojmenném mezinárodním kolokviu, které se konalo ve dnech 6. a 7. června 2007 v prostorách Národní knihovny České republiky. Cílem všech příspěvků bylo představit autorku jako spisovatelku evropskou – nadnárodní – působící souběžně ve slovinštině, českém a chorvatském jazykovém a uměleckém prostředí. Jednotlivé příspěvky poukazují na rozsah témat, jimž se Kvedrová věnovala – byla prozaička, dramatička i novinářka. Stěžejním tématem její tvorby bylo postavení ženy v tehdejší společnosti, svým životem a dílem odvážně obhajovala práva žen, rovnost pohlaví a impulzivně prosazovala to, co dnes nazýváme feminismem, emancipací, gender. Odborné stati doplňuje několik textů týkajících se spisovatelčina života a překlady kratších autorčiných črt uveřejněných v českých časopisech za jejího pobytu v Praze do slovinštiny a slovinštině do češtiny.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2008, 1. vydání, 268 s., (Publikace Slovanské knihovny, č. 60)

ISBN 978-80-7050-561-8

IV. Ostatní

České knihovny 2009 – informační zdroje pro knihovny (stolní kalendář)

Uspořádali Vít Richter, Jindřiška Pospíšilová, Eva Marvanová

Obsah kalendáře je zaměřen na charakteristiku nejdůležitějších zdrojů a databází, které české knihovny nabízí veřejnosti. Fotografie doprovází stručný popis zdroje nebo databáze. Kromě toho jsou u jednotlivých kalendářních dní uvedeny údaje o plánovaných akcích, např. termíny konferencí, vyhlášení grantů, Týden knihoven, Noc s Andersenem, apod.

Národní knihovna ČR, Praha 2008, rozměr 15 x 30 cm

Hvězdářův sen / An Astronomer's Dream (nástěnný kalendář)

Foto a reprodukce Ivan Král

Velký reprezentativní nástěnný kalendář zaměřený na astronomii. Obsahuje fotografie astronomických hodin a glóbul umístěných v prostorách Klementina a reprodukce vzácných mědirytin a dřevorezů ze sbírek odboru historických a hudebních fondů Národní knihovny ČR (např. Zobrazení systému Koperníkova).

Národní knihovna ČR, Praha 2008, rozměr 48 x 33 cm

■ Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

Knižní dary

A

ABEBE – Richard Guryča
Praha, Česko

ADALBERT STIFTER VEREIN
Mnichov, Německo

Adamovič Marina
New York, USA

AKADEMIA PODŁASKA
Siedlce, Polsko

AKADEMIE FÜR WELTKULTUR
Mohuč, Německo

AKADEMIJA RESPUBLIKI
BAŠKORTOSTAN
Ufa, Rusko

ALBERTINA ICOME PRAHA, s. r. o.
Praha, Česko

Andrejeva J. N.
Sankt-Petěrburg, Rusko

ARCHITEKT OA, s. r. o.
Praha, Česko

ARCHIVIO STORICO
Bolzano, Itálie

Arsić Irena
Bělehrad, Srbsko

ARTIA
Praha, Česko

ASSOCIATION OF RUSSIAN-AMERICAN
SCHOLARS IN USA
Richmond, USA

B

Babka Lukáš
Praha, Česko

BABYLON, s. r. o.
Praha, Česko

Baeva Iskra
Sofie, Bulharsko

Balurov Jordan
Praha, Česko

BÄRENREITER KASSEL
Kassel, Německo

Bárta Daniel
Praha, Česko

Basat Emil
Sofie, Bulharsko

Bažan Oleh
Kyjev, Ukrajina

Begunov Ju. K.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Berdičevskij Jakov Isakovič
Berlín, Německo

BIAŁORUSKIE TOWARZYSTWO
HISTORYCZNE
Białystok, Polsko

Bildik Ömer
Balikesir, Turecko

Blažkiv Oksana
Drohobyč, Ukrajina

Bohdalová Hedvika
Praha, Česko

BOHEMIJA KLUB
Sofie, Bulharsko

Borák Mečislav
Opava, Česko

Boubín Jaroslav
Enschede, Nizozemsko

Braginskij Vladimir
Tel Aviv, Izrael

Brauneis Walter
Vídeň, Rakousko

Broum Jan
Praha, Česko

Brunclíková Hana
Praha, Česko

Budínská A.
Praha, Česko

BULHARSKÉ GYMNÁZIUM DR. PETRA
BERONA
Praha, Česko

Bursík Tomáš
Praha, Česko

Bystrov Vladimír
Praha, Česko

C

CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS
Cambridge, Velká Británie

Canev Stefan
Sofie, Bulharsko

CASTILLA-LA MANCHA
Toledo, Španělsko

CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

CENTRAL'NA VYBORČA KOMISIJA
Kyjev, Ukrajina

CENTRO INTERNAZIONALE STUDI
DI ESTETICA
Palermo, Itálie

CENTRUM INFORMAČNÍCH
A KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB
VYSOKÉ ŠKOLY EKONOMICKÉ
Praha, Česko

Cerny Eva
Dover De, USA

LE COMISSARIAT GÉNÉRAL AUX
RELATIONS INTERNATIONALES DE
LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE DE BELGIQUE
Brusel, Belgie

COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie

COPTIC FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS
Zollikon, Švýcarsko

Csémy Miklós
Praha, Česko

Č

ČERNIVEC'KYJ UNIVERSYTET
Černivci, Ukrajina

ČESKÝ KOMITÉT SLAVISTŮ
SLOVANSKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

ČESKÝ ROZHLAS PRAHA
Praha, Česko

Čmyr Mykola
Lvov, Ukrajina

D

Daňhelová Lenka
Beroun, Česko

Davies Robert D.
Leeds, Velká Británie

Day Fiona
Halifax, Kanada

Dičev Bogdan
Praha, Česko

Dimitrev Filip
Sofie, Bulharsko

Dimitrov Aleksandr
Sofie, Bulharsko

Dorovský Ivan
Brno, Česko

Dosoudilová Jitka
Pardubice, Česko

Dostal Marina
Moskva, Rusko

DRAPEAU-GRAPHIC
La Chateau d'Olonne, Francie

Drbal Alexandr
Zdíby, Česko

Drews Peter
Freiburg, Německo

DRUZE HERITAGE FOUNDATION
Londýn, Velká Británie

DRŽAVNA AKADEMIJA
KERIVNYCH KADRIV KUL'TURY
I MYSTECTV
Kyjev, Ukrajina

Dubcová Eliška
Praha, Česko

Duličenko Alexandr
Tartu, Estonsko

Dvořáčková Vlasta
Praha, Česko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko

EUROPEAN WRITERS' CONGRESS
Brusel, Belgie

EUROSLAVICA
Praha, Česko

F

FAKULTNÍ NEMOCNICE S POLIKLINIKOU
OSTRAVA
Ostrava, Česko

Fanšel' Demjan
Lvov, Ukrajina

Fedorova Tamara
Sankt-Petěrburg, Rusko

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko

Fleishman Lazar
Stanford, USA

Fleury Jean-Pierre
Nantes, Francie

Forstová Eva
Praha, Česko

Friedl Jiří
Český Těšín, Česko

Fursov A. P.
Moskva, Rusko

G

Gábrišová Monika
Praha, Česko

Gačeva A. G.
Moskva, Rusko

Gajar Darab
Praha, Česko

Ganeva Margarita
Praha, Česko

Gardev Kostadin
Sofie, Bulharsko

GAUKE GmbH
Lütjenburg, Německo

Gimpl Georg
Rakousko

Glanc Tomáš
Brémy, Německo

Glbová Lidija
Sofie, Bulharsko

GOETHE-INSTITUT PRAG
Praha, Česko

Goszczyńska Joanna
Varšava, Polsko

Gotovska-Chence Teodorička
Sofie, Bulharsko

GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS AND
MEDIA OFFICE
Lublaň, Slovinsko

Gračeva Alla Michajlovna
Sankt-Petěrburg, Rusko

H

Harbuľová Ľubica
Prešov, Slovensko

HAVLÍČEK BRAIN TEAM
Praha, Česko

Havránková Růžena
Praha, Česko

Hermann-Schneider Hildegard
Innsbruck, Rakousko

HISTORICKÝ ÚSTAV
AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

Hlubuček Martin
Česko

Hojan Jerema
Kyjev, Ukrajina

Hoskovec Jiří
Praha, Česko

Hostičková Štěpánka
Únětice, Česko

Houšková Zlata
Praha, Česko

Hrenková Dana
Praha, Česko

Hricáková Olga
Bratislava, Slovensko

Humenjuk Vasyl
Lvov, Ukrajina

CH

Cherkaoui Mohamed
Paříž, Francie

CHINA NATIONAL PUBLICATIONS
IMPORT AND EXPORT CORPORATION
Peking, Čína

I

iLITERATURA.CZ
Praha, Česko

Imlauf Lubomír
Nové Město nad Metují, Česko

INSTITUT MEZINÁRODNÍCH
STUDIÍ FSV UK
Praha, Česko

INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ
PREVENCI
Praha, Česko

INSTITUTO PIO PASCHINI
Udine, Itálie

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Varšava, Polsko

INŠTITÚT PSYCHOLÓGIE
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA
V PREŠOVE
Prešov, Slovensko

INTERNATIONAL ART VILLAGE
Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION
ORGANIZATION
Montreal, Kanada

Isakov Sergej G.
Tartu, Estonsko

Iščenko O. A.
Moskva, Rusko

J

Jangirov Rašid
Moskva, Rusko

Jankovič Ján
Bratislava, Slovensko

Janouch Ladislav
Praha, Česko

Janovec Ladislav
Praha, Česko

Janowicz Sokrat
Krynky, Polsko

Jasná Jana
Praha, Česko

Jelínková Lenka
Praha, Česko

Jeništa Alexandr
Olomouc, Česko

K

Kaczorowski Włodzimierz
Opole, Polsko

Kala Tomáš
Pardubice, Česko

Kaleta Petr
Praha, Česko

Kalíšová Jana
Praha, Česko

Kaminer Arkadij
Praha, Česko

Karagiozov Panagiot
Sofie, Bulharsko

KARL-MAY-HAUS
Hohenstein, Německo

Kindlerová Anežka
Praha, Česko

Kindlerová Rita
Praha, Česko

Kiss Széman Róbert
Budapešť, Maďarsko

Kizik Edmund
Gdaňsk, Polsko

Klabjan Borut
Koper, Slovinsko

Klabjan Borut
Terst, Itálie

Klapka Jiří
Praha, Česko

Klinghammer Rudolf
Kolín nad Rýnem, Německo

Klusáková Luďa
Praha, Česko

KNIHOVNA BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO
Brno, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ČTVRTKA V JIČÍNĚ
Jičín, Česko

KNIŽNÍ DÍLNA RUBATO
Hostinné, Česko

Kocourek Rostislav
Česko

Kolářová Veronika
Praha, Česko

KOLEGIUM EUROPY WSCHODNIEJ
IM. JANA NOWAKA-JEZIORAŃSKIEGO
Vratislav, Polsko

KOLO NAUKOWE
STUDENTÓW HISTORII
UNIwersytetu Wrocławskiego
Vratislav, Polsko

KONTING, s. r. o.
Praha, Česko

Kopřivová Anastasia
Praha, Česko

Kostlánová Vlasta
Praha, Česko

Košťálová Karolína
Praha, Česko

Kovačičová Olga
Bratislava, Slovensko

Kovalev Michail Vladimirovič
Saratov, Rusko

Kratochvílová Milada
Praha, Česko

Kručinin Aleksandr M.
Jekatěrinburg, Rusko

Kšicová Danuše
Brno, Česko

Kubec Jaroslav
Praha, Česko

Kubík Petr
Praha, Česko

KUBON & SAGNER
Mnichov, Německo

Kučera Martin
Praha, Česko

Kufnerová Zlata
Praha, Česko

Kuznecov Nikita
Moskva, Rusko

KWANG HWA PUBLISHING, Co.
Tchaj-pej, Tchaj-wan

L

Lapteva L. P.
Moskva, Rusko

Lebeda Josef
Praha, Česko

Lehárová Daniela
Praha, Česko

Lelikova N. K.
Sankt-Petěrburg, Rusko

LEVNÉ KNIHY KMA
Praha, Česko

Levoško S. S.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Li Tieying
Peking, Čína

Linda Jaromír
Praha, Česko

LINKLATERS, v. o. s.
Praha, Česko

LITERATURNO-MEMORIAL'NYJ MUZEJ
F. M. DOSTOJEVSKOGO
Sankt-Petěrburg, Rusko

LITOPYS UPA
Toronto, Kanada

Loma Alexandr
Bělehrad, Srbsko

L'VIVS'KA NAUKOVA BIBLIOTEKA
IM. V. STEFANYKA
Lvov, Ukrajina

M

Macková Eva
Praha, Česko

Maculewicz Piotr
Varšava, Polsko

Magid Sergej
Praha, Česko

Magidová Marija
Praha, Česko

Mahdal Martin
Praha, Česko

Malevič Oleg
Petrohrad, Rusko

Maliti-Fraňová Eva
Bratislava, Slovensko

Manzurenko Vitalij
Lvov, Ukrajina

Mardaň Aleksandr
Oděsa, Ukrajina

Marinska Ruža
Sofie, Bulharsko

Markovič Martin
Praha, Česko

Matyáš Svatopluk
Cheb, Česko

MEDIACOP, s. r. o.
Praha, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA MARKA TURNOV
Turnov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BENEŠOV
Benešov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BEROUN
Beroun, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČELÁKOVICE
Čelákovice, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TÁBOR
Tábor, Česko

MĚSTSKÁ NEMOCNICE OSTRAVA
Ostrava, Česko

MEZINÁRODNÍ KOMISE
PRO OCHRANU LABE
Magdeburk, Německo

MEŽDUNARODNOJE OBŠČESTVO
„MEMORIAL“
Moskva, Rusko

Miggiani Maria Giovanna
Benátky, Itálie

Michal'čenko Sergej
Brjansk, Rusko

MINISTERSTVO KULTURY ČR
Praha, Česko

MINISTERSTVO KULTURY CHORVATSKÉ
REPUBLIKY
Záhřeb, Chorvatsko

MÍSTNÍ KNIHOVNA VNOROVY
Vnorovy, Česko

MIŽNARODNAJA ASACYJACYJA
BELARUSISTAU
Minsk, Bělorusko

MIŽNARODNYJ INSTITUT OSVITY, KUL'TURY
TA ZV'JAZZIV Z DIASPOROJU
Lvov, Ukrajina

Mnuchin Lev Abramovič
Moskva, Rusko

MOSKOVSKOJE ISTORIJSKO-LITERATURNOJE
OBŠČESTVO „VOZVRAŠČENIJE“
Moskva, Rusko

Movčanjuk Hryhor
Vinnycja, Ukrajina

Müller Jaroslav
Praha, Česko

Musatová Helena
Praha, Česko

MUZEJ IVANA HONČARA
Kyjev, Ukrajina

MUZEJ SLAVONIJE
Osijek, Chorvatsko

Muzyčuk Serhij
Lvov, Ukrajina

N

Nachmanovič Vitalij
Kyjev, Ukrajina

NAKLADATELSTVÍ GUTENBERG
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ SEVERNYJ PALOMNIK
Moskva, Rusko

Nanoru Michal
Praha, Česko

NARODNA BIBLIOTEKA IVAN VAZOV
Plovdiv, Bulharsko

NARODNA BIBLIOTEKA SV. SV. KIRIL I METODIJ
Sofie, Bulharsko

NAUKOVE TOVARYSTVO IM. ŠEVČENKA
New York, USA

Nečasová Věra
Praha, Česko

NEMOCNICE NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ
Nové Město na Moravě, Česko

NEMOCNICE S POLIKLINIKOU HAVÍŘOV
Havířov, Česko

NEMOCNICE S POLIKLINIKOU
KARVINÁ-RÁJ
Karviná, Česko

NEMOCNICE VE FRÝDKU-MÍSTKU
Frýdek-Místek, Česko

Něnaševa Zoja Sergejevna
Moskva, Rusko

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
New York, USA

NIPOS – NÁRODNÍ INFORMAČNÍ
A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU
Praha, Česko

Nouza Zdeněk
Praha, Česko

NYÍREGYHÁZA FŐISKOLA
Nyíregyháza, Maďarsko

O

OBŠČESTVO RUSSKOJ KUL'TURY
IM. A. S. PUŠKINA
New York, USA

OKRESNÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ
HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko

Opleštilová Hana
Praha, Česko

Otčenášek Jaroslav
Praha, Česko

P

THE PACKARD HUMANITIES INSTITUT
Los Altos, USA

Paczkowski Szymon
Varšava, Polsko

Padjak Valerij
Užhorod, Ukrajina

Pałys Piotr
Opole, Polsko

PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
Praha, Česko

Pánek Jaroslav
Praha, Česko

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

Pejs Oldřich
Praha, Česko

Pelenska Oksana
Praha, Česko

Pelikán Jan
Praha, Česko

Pinak Jevhen
Lvov, Ukrajina

Pirjevec Jože
Lublaň, Slovinsko

Polka Pavel
Praha, Česko

POLSKÝ INSTITUT
Praha, Česko

Popov Igor
Praha, Česko

Poročkina Irina M.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Posivnyč Mykola
Lvov, Ukrajina

Pospíšilová Jana
Praha, Česko

Potůčková-Machoninová Alena
Praha, Česko

PREPOROD
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Procházková Jitka
Praha, Česko

Příbylová Jarmila
Praha, Česko

Příhoda Marek
Praha, Česko

R

Radič Dušan
Bělehrad, Srbsko

Rasumovskaja Maria
Vídeň, Rakousko

REIYUKAI
Tokio, Japonsko

RHEINISCHE ADALBERT-STIFTER-
-GEMEINSCHAFT
Leverkusen, Německo

Richter Vít
Praha, Česko

RODOPI
Amsterdam, Nizozemsko

ROSSIJSKAJA GOSUDARSTVENNAJA
BIBLIOTEKA
Moskva, Rusko

RUSKÉ STŘEDISKO VĚDY
A KULTURY
Praha, Česko

RUSSKAJA EMIGRACIJA
Sankt-Petěrburg, Rusko

Ř

Řeháková Michaela
Praha, Česko

Říha Pavel
Praha, Česko

S

Selfridge-Field Eleanor
Stanford, Kanada

SERBSKI GYMNAZIJ
Budyšín, Německo

Shapiro Michael
Los Angeles, USA

Schimmel Ute
Berlín, Německo

Schwarz Valda
Praha, Česko

Siryj Serhij
Ternopil, Ukrajina

SLAVISTICKÝ KONGRES
Ochrid, Makedonie

SLOVANSKÝ ÚSTAV
AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ
KNIŽNICA
Martin, Slovensko

SOFIJSKI UNIVERSITET
SV. KLIMENT OCHRIDSKI
Sofie, Bulharsko

SOKA GAKKAI INTERNATIONAL

Tokio, Japonsko

Sokolov Michail

Moskva, Rusko

Sokolova Alisa

Riga, Lotyšsko

Sokolova Larisa

Riga, Lotyšsko

Sokolová Františka

Praha, Česko

Solenkova Ljubomila

Sofie, Bulharsko

SPACE MEDIA

Soul, Jižní Korea

THE SPECTATOR

Londýn, Velká Británie

SPOLEČNOST KULTURNÍ TÝDENÍK A2

Praha, Česko

SPOLEČNOST PŘÁTEL LUŽICE

Praha, Česko

STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH

Litoměřice, Česko

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ČESKÁ LÍPA

Česká Lípa, Česko

STÁTNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA

Praha, Česko

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ

A NAKLADATELŮ

Praha, Česko

Symon David

Praha, Česko

Szabó Imrich

Bratislava, Slovensko

Szafowal Nicolas

Mnichov, Německo

Š

Šedivá Terezie

Praha, Česko

Šilhánek Vladimír

Praha, Česko

Šír Luboš

Přivory, Česko

Šljonskaja Galina

Krasnojarsk, Rusko

Šnýdrová Jana

Praha, Česko

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

Prešov, Slovensko

T

Tafatová Věra

Praha, Česko

Těšíková Jaroslava

Praha, Česko

Tchoukarine Igor

Paříž, Francie

Tichá Charlotta

Nučice u Prahy, Česko

Tomčík Stanislav

Boskovice, Česko

Trač Ihor

Lvov, Ukrajina

Trošev Konstantin

Varna, Bulharsko

U

UNIVERSITÀ CA' FOSCARI DI VENEZIA

Benátky, Itálie

UNIVERSITY OF CHICAGO

Chicago, USA

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Praha, Česko

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Praha, Česko

ÚSTAV HUDEBNÍ VĚDY FILOZOFICKÉ

FAKULTY UK

Praha, Česko

ÚSTAV LINGVISTIKY

Moskva, Rusko

ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ, v. v. i.

Praha, Česko

ÚSTAV ORGANICKÉ

CHEMIE A BIOCHEMIE AV ČR, v. v. i.

Praha, Česko

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA

Bratislava, Slovensko

ÚSTAV PRO SOUDOBE DĚJINY

Praha, Česko

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ

Praha, Česko

ÚSTAV SLAVISTIKY FILOZOFICKÉ

FAKULTY MU

Brno, Česko

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ
Praha, Česko

ÚSTAVNÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY
Brno, Česko

ÚSTŘEDNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA DOPRAVY
Praha, Česko

V

Vakulenko Serhij
Charkov, Ukrajina

VELVYSLANECTVÍ REPUBLIKY SLOVINSKO
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ REPUBLIKY SRBSKO
Praha, Česko

Venulejová Sylvie
Praha, Česko

Veselá Iva
Praha, Česko

Veselý Ladislav
Králov Dvůr, Česko

Vilenskij Semen
Moskva, Rusko

Vindiš Robert
Praha, Česko

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM KYJOV
Kyjev, Česko

Vlášek Josef
Praha, Česko

Vodňanská Marta
Praha, Česko

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

Vojtěchovský Ondřej
Praha, Česko

Volková Bronislava
Bloomington, USA

Vorel Jan
Ostrava, Česko

Vorel Radek
Hradec Králové, Česko

Vostrá Ingrid
Praha, Česko

W

WHO IS WHO
Zug, Švýcarsko

WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS
Viedeň, Rakousko

WYDAWNICTWO AKCENT
Lublin, Polsko

WYDAWNICTWO SIGMA-NOT
Varšava, Polsko

Z

Zacpal Zdeněk
Praha, Česko

Zadražilová Miluše
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO
SPOLEČENSTVÍ A VALONSKÉHO REGIONU
BELGIE
Praha, Česko

Zelenková Eva
Praha, Česko

Zema Valerij
Kyjev, Ukrajina

ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ
KNIHOVNA
Praha, Česko

Zima Peter V.
Klagenfurt, Rakousko

Zlateva Ani
Sofie, Bulharsko

Zorivčak Roskolana P.
Lvov, Ukrajina

Ž

Žele Andreja
Lublaň, Slovinsko

Žurawski Przemyslaw
Lodž, Polsko

Finanční dary

Andrš Bohuslav
Praha, Česko

DREYER, s. r. o.
Praha, Česko

Ježek Vlastimil
Praha, Česko

Knollová Světlana
Praha, Česko

NADACE KOMERČNÍ BANKY, a. s. – JISTOTA
Praha, Česko

NADACE PRECIOSA
Jablonec nad Nisou, Česko

NADAČNÍ FOND ANGAŽOVANÝCH NESTRANÍKŮ
Praha, Česko

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN
Groningen, Nizozemsko

Šafránek Jan
Praha, Česko

Yanachkov Peter G.
Bethesda, USA

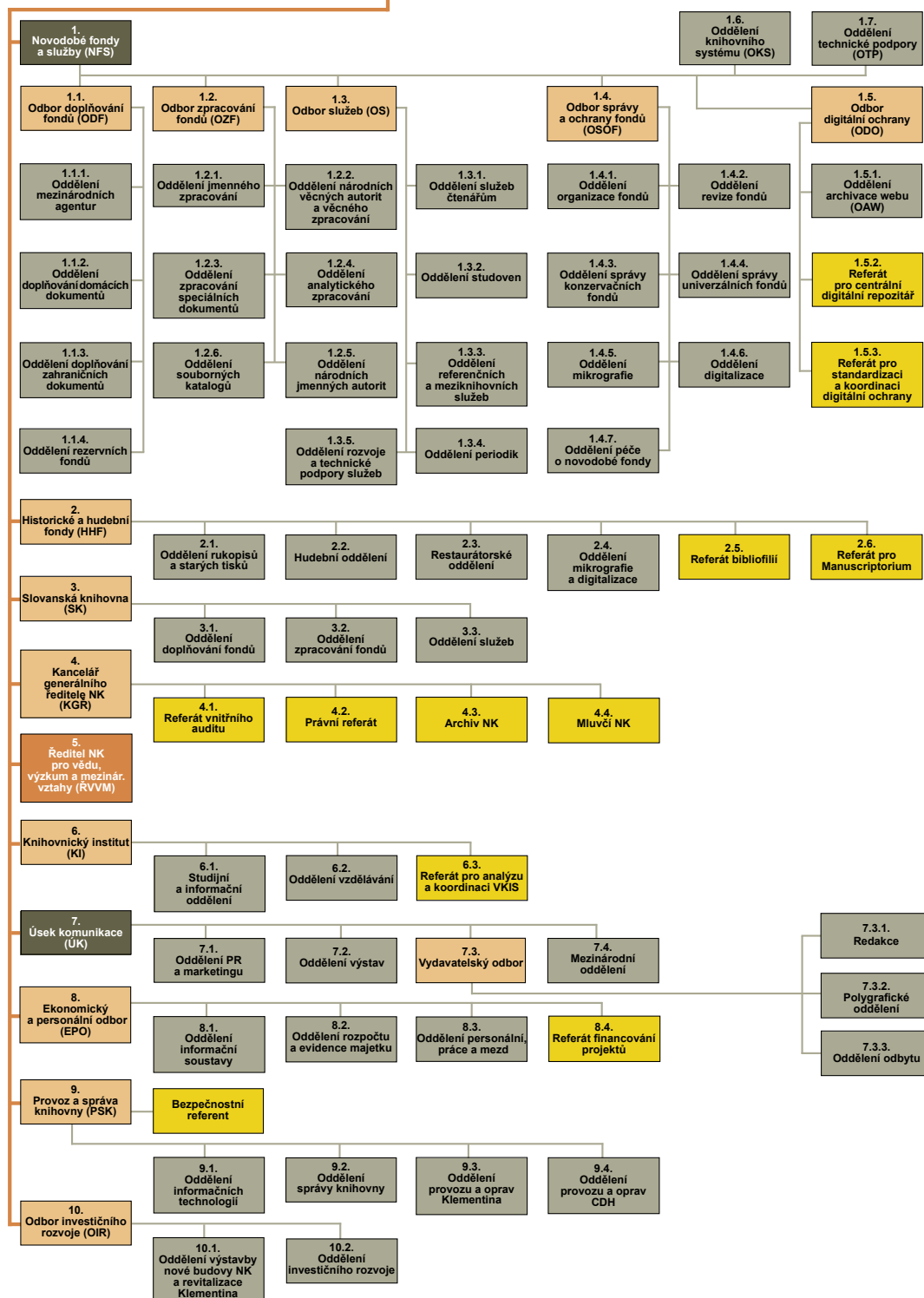
Věcné dary

Kodet Kristian
Praha, Česko

Šafránek Jan
Praha, Česko

Organizační struktura k 31. 12. 2008

Generální ředitel NK

Zaměstnanci

Anděrová Ivana	Čápková Viera	Handlová Radomíra
Andresová Ivana	Čermáková Kristina	Handlová Šárka
Andrle Jan	Čížek Antonín	Haraštová Simona
Aubrechtová Václava	Dandová Marta	Harvanová Valentína
Auská Blanka	Diasová Alena	Haváčková Tatiana
Babka Lukáš	Dienstbierová Lenka	Havelková Vlasta
Baďura František	Dimitrová Rumjana	Havlová Jaroslava
Bachmannová Helena	Dlouhá Marta	Hazuka Pavel
Balchev Nikolay	Dohnal František	Hedvíková Květa
Balíková Marie	Doležal Radek	Hejlová Marie
Bareš David	Doležalová Helena	Hejnová Lenka
Bartáková Areti	Dolívka Karel	Hejnová Miroslava
Bartl Zdeněk	Dostál Aleš	Hejzlarová Julie
Bartůňková Eva	Dostál Miloš	Hekrdlová Kateřina
Bažantová Helena	Dostálková Eva	Hemola Hanuš
Benda Ludvík	Dřevíková Jana	Himalová Jana
Benešová Lucie	Duricová Zuzana	Hlinomazová Zora
Benešová Ludmila	Dvořáková Helena	Hodíková Eva
Benešová Marie	Dvořáková Jana	Hoch Ivo
Bernard Jan	Dvořáková Jana	Hochmalová Zuzana
Bernovská Radka	Dvořáková Stanislava	Holá Eva
Bezoušková Martina	Dykast Pavel	Holá Jiřina
Bicanová Hana	Fenciková Daniela	Holá Petra
Bigl Richard	Fialová Alena	Holancová Eva
Bláhová Barbora	Fibichová Irena	Holanová Denisa
Blažíková Jana	Fidlerová Radana	Holec Aleš
Blažková Irena	Fišarová Božena	Holubová Zdenka
Bohdalová Hedvika	Fišer Jaroslav	Holý Jaromír
Boldan Kamil	Fišerová Jaroslava	Hora Michal
Borková Hana	Fojtíková Jana	Horký Jiří
Bornová Hana	Foltýn Tomáš	Horníčková Miluše
Borovičková Helena	Formánková Jana	Horský Miroslav
Borozan Elefteria	Forstová Eva	Hortová Jarmila
Borská Věra	Frajerová Ludmila	Houdková Tamara
Bosáková Zdenka	Francl Jan	Houšková Zlata
Broum Jan	Frankičová Ankica	Hrabáková Marta
Brožík Adam	Frolíková Eva	Hrdlička Josef
Brůžová Monika	Frydrychová Ester	Hrdličková Helena
Bubeníčková Darina	Fuková Květuše	Hrochová Jaroslava
Burešová Irena	Fülleová Zdenka	Hrušková Monika
Burianová Zora	Gajdoštková Naděžda	Hůlek Julius
Celbová Ludmila	Ganická Jana	Huňová Jana
Cerhová Jana	Garncarzová Marcela	Hutař Jan
Cetkovská Šárka	Geislerová Jitka	Hybšová Jindřiška
Cibulková Kateřina	Govedarica Nada	Chalupníčková Petruška
Cignerová Natálie	Gregorová Dagmar	Chlubna František
Ciocca Lorenza	Grgurinović Elvis	Chocholová Jitka
Clayová Jane	Gruber Lukáš	Chomiaková Ladislava
Coufal Libor	Hájek Josef	Churaň Martin
Cubr Ladislav	Hajná Kateřina	Chvátalová Blanka
Cvachová Hana	Halásková Jana	Chýlová Petra

Janiš Dan
 Jankovcová Alena
 Jankovcová Ivana
 Janoušková Alena
 Járová Jana
 Jasná Jana
 Javoriková Petra
 Jebavá Helena
 Jechumtál Karel
 Jenčová Zuzana
 Jeřábek Antonín
 Ježek Vlastimil
 Ježková Zuzana
 Jindrová Jiskra
 Jindrová Milena
 Jindřichová Irena
 Jirasová Zdeňka
 Jirsová Leopolda
 Joska Luděk
 Juřicová Jitka
 Kacerovská Dita
 Kadlecová Věra
 Kafková Pavlína
 Kalivodová Veronika
 Kantorová Alena
 Kantová Klára
 Kapsa Václav
 Kárná Milena
 Kasalová Jaroslava
 Kaucká Eva
 Kendeová Miroslava
 Kestrňanková Světlana
 Kindl Daniel
 Kindlerová Anežka
 Kindlová Ivana
 Klečka Ladislav
 Klimek Tomáš
 Knoll Adolf
 Knollová Světlana
 Koháčková Jarmila
 Kohoutová Ludmila
 Kolářová Eva
 Kolářová Helena
 Konečná Alexandra
 Koničková Natalie
 Kopečná Zuzana
 Kopp Petr
 Kopřiva Jiří
 Kostarová Kateřina
 Kostlánová Vlasta
 Košťálová Karolína
 Kotrba Pavel
 Kotrč Vladimír
 Kotrlová Jindřiška
 Koudelková Zuzana
 Koutníková Hana
 Kovářová Hana
 Kozáková Alena
 Kozlová Lenka
 Krajc Pavel
 Král Jiří
 Krásenská Nina
 Krásný Miloš
 Kratochvílová Zuzana
 Krebes Jiří
 Krejčí Jana
 Krejčí Markéta
 Krinková Helena
 Kroneislová Jana
 Křesalová Alena
 Kříž Karel
 Kříž Martin
 Křížová Alena
 Kubalová Hana
 Kubalová Taťána
 Kubátová Ludmila
 Kubelková Marie
 Kubištová Hana
 Kubištová Jarmila
 Kulíková Lenka
 Kulíková Zdenka
 Kulová Zuzana
 Kunštát Pavel
 Kunštát Zdeněk
 Kůsová Stanislava
 Kvasničková Alena
 Langová Lili
 Lapáčková Kateřina
 Látal Petr
 Látalová Jana
 Léharová Daniela
 Lehovec Ondřej
 Leitnerová Gabriela
 Lichtenbergová Edita
 Ljubka Ivan
 Ljubková Irena
 Luffer Jan
 Luhan Jiří
 Luhan Jiří
 Luhanová Radmila
 Lukáčová Anastázia
 Lukavec Jan
 Lukavský Jan
 Macenauer Pavel
 Macková Eva
 Magid Sergej
 Magidová Marija
 Magúthová Jiřina
 Mach Libor
 Machalová Romana
 Machotka Jaroslav
 Machová Anna
 Machová Kateřina
 Malíková Zdeňka
 Malotová Miroslava
 Mamolatová-Vrbová Iva
 Manoušková Zdenka
 Marečková Helena
 Marek Jindřich
 Marešová Jana
 Marvanová Eva
 Maříková Kateřina
 Matějovič Jan
 Matušík Zdeněk
 Matušková René
 Měchurová Zdenka
 Melichar Marek
 Mevaldová Radka
 Michajlov Jiří
 Mikhaylova Vera
 Mikšovská Nataša
 Militká Jana
 Mirošovská Eva
 Mirošovský Ivo
 Mlčochová Božena
 Mlejová Hana
 Mlýnková Kateřina
 Modráková Renáta
 Moješčíková Kristýna
 Molitorisová Denisa
 Morvayová Anna
 Motis Vratislav
 Mrázková Monika
 Musatová Helena
 Myslivec Marek
 Navrátilová Eva
 Nečasová Věra
 Nedvědová Milada
 Nedvídková Marie
 Nejedlý Tomáš
 Němečková Zora
 Nemeškalová Hana
 Nepovímová Miloslava
 Nerglová Anna
 Niubò Marc
 Nová Hana
 Nováková Jana
 Nováková Kateřina
 Nováková Lenka
 Nováková Ludmila
 Nováková Zuzana
 Novotná Drahomíra
 Novotná Zdenka
 Novotný Jan
 Novotný Jaroslav

Nykodýmová Irena	Preisler Josef	Stankiewicz Jerzy
Ohlídalořá Martina	Prchalová Jitka	Stankiewiczová Dana
Ondroušek Zdeněk	Procházka Jaroslav	Staňková Dagmar
Opleštilová Hana	Procházka Josef	Stárková Jana
Paličková Tereza	Procházka Rudolf	Steindlerová Eva
Palkovičová Jana	Procházková Hana	Steinerová Kateřina
Panenková Jitka	Procházková Jarmila	Stoklasová Bohdana
Panizza Zoja	Procházková Veronika	Stratil Pavel
Pánková Ludmila	Prosecká Zdenka	Stuchlíková Eva
Pašková Jaromíra	Provazníková Radka	Suchánková Alena
Pavelková Vlasta	Průková Věra	Suchánková Věra
Pechalová Zdenka	Příbramský František	Svatoňová Hana
Peisertová Hana	Příbyl Jaromír	Světlíková Svojmila
Pejsová Jitka	Příbylová Alexandra	Svobodová Eva
Pelant Vojtěch	Příbylová Jarmila	Svobodová Jaroslava
Peldřimovská Lenka	Příbylová Monika	Svobodová Tereza
Pelešková Alena	Ptáčková Vladimíra	Svobodová Vlasta
Pěnkavová Hana	Radneva Maria	Syrovátková Helena
Pešková Libuše	Rákocy Veronika	Szymanská Olga
Pešová Dana	Rejdová Tereza	Šádková Lucie
Petišková Dagmar	Ressler Miroslav	Šaffek Martin
Petrášková Zuzana	Rezek František	Šamberger Jan
Petřík Ivan	Richter Vít	Šebrle Petr
Pezlarová Milada	Richterová Alena	Šedivá Terezie
Piherová Libuše	Rohanová Lucie	Šejnová Hana
Pilař Jindřich	Rohrová Dana	Ševců Ivana
Pilířková Irena	Rumlenová Adéla	Ševčíková Veronika
Pillerová Vladana	Růžicková Dagmar	Šlégr Pavel
Pilná Věra	Růžicková Štěpánka	Šlégrová Dagmar
Pinc Jindřich	Rychetská Miroslava	Šmidtová Jana
Pinterová Adéla	Ředinová Milena	Šnejdarová Dina
Pířlová Petra	Řeháková Michaela	Šnýdr Mirko
Placáková Markéta	Saková Magda	Špačková Alena
Plechšmídová Marie	Salava Miroslav	Štágllová Vlasta
Plesníková Hana	Sedláčková Jaroslava	Štanská Eva
Plíhalová Helena	Sedláčková Olga	Šťastná Petra
Podhájecká Tatjana	Sekrtová Jana	Štěpánová Bedřiška
Podhajska Vladimíra	Servítová Magdalena	Štěpničková Jiřina
Podhradská Narcisa	Setničková Alena	Štochllová Helena
Pochylá Marie	Schwarz Valda	Štorová Jana
Pokorná Ludmila	Síbek Tomáš	Šulc Jaroslav
Poláčková Iva	Skákalová Věra	Šulcová Lucie
Poláková Dana	Skálová Ludmila	Švábová Jaroslava
Poláková Renata	Sklenářová Veronika	Švamberková Miluše
Poláková Soňa	Skřičková Eva	Švejda Jan
Polednová Zuzana	Skřivanová Hana	Táborská Helena
Polifková Eva	Slačáková Harasimowicz M. M.	Tadialová Elisabeth
Polišenský Jiří	Sládek Karel	Tafatová Věra
Poljaková Anežka	Slonková Hana	Tamchynová Helena
Pospíchalová Dana	Sobotka Jan	Téra Michal
Pospíšil Jan	Sokolová Eva	Tichá Ivana
Pospíšilová Jana	Sokolová Františka	Tichá Roza
Pospíšilová Jindřiška	Součková Magda	Tichý Zdeněk
Poulová Eva	Sova Milan	Tkáčová Anna
Prášková Alena	Srbková Ivana	Tomášková Linda

Tomašovičová Květa
Trajkovová Libuše
Truchlá Klára
Trytová Hana
Tylich Pavel
Uhlíř Zdeněk
Ulverová Radana
Urbánková Blanka
Vacek Jiří
Vacková Ludmila
Vácha Martin
Váchová Hana
Vajnerová Hana
Válková Lenka
Vančatová Běla
Vaňková Milena
Vasilík Michal
Vašková Jana
Vavřík Petr

Vejražková Jana
Venulejová Sylvie
Viceníková Jana
Vinecká Alena
Vítová Lydia
Vodička Jiří
Vojáčková Pavlína
Vonásková Věra
Vostrá Ingrid
Vostrovská Vladislava
Votípka Karel
Vozková Markéta
Vrba Martin
Vrbenská Františka
Vrbický Jiří
Vrbičanová Libuše
Vřešťálová Dana
Vyorálková Danuše
Vyskočilová Zdenka

Wagnerová Helena
Wágnerová Kateřina
Wolfová Pavlína
Zahořík Radovan
Zahradníčková Hana
Zálešáková Jana
Zámečnicková Gabriela
Záviška Michal
Zděnková Libuše
Zeinertová Olga
Zemánková Ladislava
Žalkovský Václav
Žampachová Blanka
Žemličková Anna
Žežulka Vladimír
Živný Jan

Zkratky

AACR2R	Anglo-American Cataloguing Rules. Second edition. 1988 Revision
ALEPH	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
AV ČR, v. v. i.	Akademie věd České republiky
BASEL II	standard pro měření a řízení rizik v bankách
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network
CD-ROM	Compact Disc-Read Only Memory
CDH	Centrální depozitář Hostivař
CHJ MF	centrální harmonizační jednotka (při Ministerstvu financí ČR)
CIP	Cataloguing in Publication
CITeM	Metodické centrum pro informační technologie v muzejnictví, Moravské zemské muzeum
COSO – ERM	Comittee of Sponsoring Organisations of the Treadway Comission – Enterprise Risk Management (zaměřeni na řízení rizik v orgánech státní správy)
Dilia, o. s.	Divadelní, literární, audiovizuální agentura
DPE	DigitalPreservationEurope – projekt
DRAMBORA	Digital Repository Audit Method Based on Risk Assessment
DTD	Document Type Definition – definiční soubor aplikace jazyka typu SGML
DVD	Digital Videodisk
DVD-ROM	Digital Versatile Disk-Read Only Memory
EDL	European Digital Library
ELIS	Encyclopedia of Library and Information Science – on-line encyklopedie
ENRICH	European Networking Resources and Information concerning Cultural Heritage / Propojení evropských zdrojů a informací z oblastí kulturního dědictví – projekt
EU	Evropská unie
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
FM EHP	Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru
IOP	Integrovaný operační program
ISBD	International Standard Book Description
ISBN	International Standard Book Numbering
ISMN	International Standard Music Numbering
ISPROFIN	Informační systém programového financování
ISSN	International Standard Serial Numbering
ISTA	Information Science and Technology Abstracts Plus – databáze
k. j.	knihovní jednotka
LIŠA	Library and Information Science Abstracts – databáze
LiWA	Living Web Archives – projekt
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
METS	Metadata Encoding and Transmission Standard
mf	mikrofilm
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MODS	Metadata Object Description Schema
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MVS	meziknihovní výpůjční služba
NK ČR	Národní knihovna ČR
NKC	katalog Národní knihovny – databáze
NKF	Národní konzervační fond
OAI-PMH	Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting
OCLC	Online Computer Library Center
OCR	Optical Character Recognition
OR	operační riziko
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků
OSN	Organizace spojených národů
RAN	Rossijskaja akademija nauk (Ruská akademie věd)
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
SDRUK	Sdružení knihoven ČR
SF	Studijní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SRU/SRW	Search/Retrieve via URL, resp. Search/Retrieve Web Service
TB	terabyte
TEI	Text Encoding Initiative
TEL	The European Library
UKF	Univerzální knihovní fond
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNIMARC	Unified Machine Readable Cataloguing
URL	Uniform Resource Locator
VISK	Veřejné informační služby knihoven – program
WiFi	Wireless Fidelity – technologie
WWW	World Wide Web
XML	Extensible Markup Language

Důležité údaje a kontakty

Adresa: Klementinum 190, 110 00 Praha 1

Telefon: 221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
221 663 262, fax 221 663 261, přímá linka 222 220 358 (Sekretariát ředitele)
221 663 212, fax 221 663 277 (Odd. PR a marketingu)

E-mail: sekret.ur@nkp.cz (Sekretariát ředitele)
public.ur@nkp.cz (Odd. PR a marketingu)
hanus.hemola@nkp.cz (vedoucí Odboru služeb)

Internet: <http://www.nkp.cz>
<http://www.klementinum.cz>

Centrální depozitář Hostivař

Adresa: Národní knihovna ČR, Centrální depozitář, Sodomkova 2/1146, 102 00 Praha 15

Telefon: 281 013 111 (ústředna)
281 013 309 (Odbor správy a ochrany knihovnických fondů)
281 013 316 (Vydavatelský odbor)

Slovanská knihovna

Telefon: 221 663 356

Fax: 221 663 176

E-mail: sluzby.sk@nkp.cz

Internet: <http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

Telefon: 221 663 201

Fax: 221 663 121

E-mail: reference@nkp.cz

Hala služeb

Telefon: 221 663 244 (Půjčovna)
221 663 248 (Informace)

E-mail: hala.os@nkp.cz

Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535-011/0100
Komerční banka, Staroměstské nám. 24, Praha 1

Obsah

Události roku	3
Nová budova Národní knihovny ČR a revitalizace Klementina	3
Národní digitální knihovna	5
Významné akvizice	8
Adoptujte si svůj rukopis	10
Výstava <i>Čas odložil svůj šat (Móda z rukopisů 11.–16. století)</i>	11
Hlavní činnosti	13
Doplňování knihovních fondů	13
Zpracování knihovních fondů	13
Historické a hudební fondy	14
Slovanská knihovna	17
Knihovnický institut	18
Programy a projekty	19
Výzkumné záměry	19
Programové projekty výzkumu a vývoje	20
Evropské aplikační projekty	23
Ostatní projekty mimo oblast výzkumu a vývoje	24
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	27
Základní statistické údaje o Národní knihovně v roce 2008	27
Finanční hospodaření	28
Odbor doplňování fondů	32
<i>Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2008</i>	32
<i>Přírůstek domácí literatury za rok 2008</i>	35
<i>Přírůstek zahraniční literatury za rok 2008</i>	38
Mezinárodní agentury	42
Statistiky zpracovatelských útvarů	43
Základní statistické ukazatele v oblasti poskytování služeb NK ČR za rok 2008	44
Slovanská knihovna	51
Knihovna knihovnické literatury	52
Činnosti v oblasti správy a ochrany fondů	53
<i>Správa knihovních fondů</i>	53
<i>Ochrana knihovních fondů</i>	54
Archiv NK	57
Referát vnitřního auditu NK	58
Kalendárium významných akcí	59
Publikační činnost NK v roce 2008	65
Dárci	72
Organizační struktura k 31. 12. 2008	82
Zaměstnanci	83
Zkratky	87
Důležité údaje a kontakty	88

Národní knihovna České republiky Výroční zpráva 2008

Odpovědná redaktorka: Eva Štanská

Redakční zpracování: Redakce Vydavatelského odboru NK ČR

Návrh obálky a grafický návrh: Martin Zhouf

Sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Michaela Bäumlová, Jana Dřevíková, Jana Dvořáková, Future Systems,
Eva Hodíková, Ivan Král

Tisk: Decibel Production, s. r. o.

Vydala Národní knihovna České republiky
Praha 2009

Neprodejné

Distribuce:

Národní knihovna ČR – Centrální depozitář Hostivař

Oddělení odbytu

Sodomkova 2/1146

102 00 Praha 15

Tel.: 281 013 230

E-mail: maria.braunova@nkp.cz